

2018

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

KEITELEEN KUNTA

Kunnanhallitus 1.4.2019 § 53

Valtuusto 10.6.2019 § 22

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	2
YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	3
KUNTATALOUDEN KEHITYS	5
KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLINEN JA TOIMINNALLINEN KEHITYS	6
KEITELEEN VÄESTÖ IÄN MUKAAN 31.12.	8
HENKILÖSTÖRAPORTTI 2017	9
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	17
SISÄINEN VALVONTA	18
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	19
TILIKAUDEN TULOS	19
TULOSLASKELMA 2018	20
TOIMINNAN RAHOITUS	21
RAHOITUSLASKELMA	22
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	22
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	23
TASE 2018 JA 2017	24
KOKONAISTULOT JA -MENOT 2018	27
KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	28
KONSERNITULOSLASKELMA 2018 ja 2017	30
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	30
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017	31
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	31
KONSERNITASE	32
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	33
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	34
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2018	38
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	41
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	46
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	47
12 VALTUUSTO	48
15 KUNNANHALLITUS	50
120 KESKUSHALLINTO	50
180 RUOKAPALVELU	58
20 SOSIAALILAUTAKUNTA	60
200 SOSIAALITOIMEN HALLINTO	60
220 SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI	65
230 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT	70
240 VAMMAIS- JA ERITYISPALVELUT	78

250 PERUSTERVEYDENHUOLTO.....	83
260 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO.....	85
270 ERIKOISSAIRAANHOITO	87
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	89
300 PERUSKOULUTUS	89
320 MUUT KOULUTUSPALVELUT.....	93
330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	96
350 LIIKUNTATOIMI.....	101
360 NUORISOTOIMI	103
370 VARHAISKASVATUS	108
40 TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	114
400 TEKNISET PALVELUT	114
430 LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET	117
440 PALO- JA PELASTUSTOIMI	119
450 YKSITYISTIET	120
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	122
500 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	122
90 TEKNINEN LAUTAKUNTA VESILAITOS.....	124
900 VESILAITOS	124
910 VIEMÄRILAITOS	126
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	127
TULOSLASKELMA 2018 JA 2017.....	128
RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017	129
TASE 2018 JA 2017 KUNTA	130
KONSERNITULOSLASKELMA 2018 JA 2017.....	132
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017.....	133
KONSERNITASE 2018.....	134
LIITETIEDOT	137
TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI	143
OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ 2018.....	144
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	147
MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	151
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ.....	154
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	156
ERITYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET	159
VESI- JA VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA 2018.....	160
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	162
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	165

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2018 oli uudistusten vuosi. Taloudellinen tilanne ja monet yllättävätkin tekijät pakottivat toiminnallisiin muutoksiin ja valtakunnan tasolla sote- ja maakuntauudistusta valmisteltiin tuhansien ihmisten voimin. Ensimmäistä vuottaan istuva valtuusto oli monin paikoin ydinkysymysten äärellä. Valmistusta ei silti tullut.

Vuoteen 2018 lähdettiin tiukassa taloustilanteessa. Tuloennusteet näyttivät miinusmerkkiä kautta linjan vaikka yleinen taloudellinen tilanne vielä vahvistui merkittävästi. Takana oli jo kaksi kovan säästöpaineen vuotta, joista jälkimmäinen päätyikin reilusti alijäämäiseksi. Kevään aikana kaikki kunnan tuottamat palvelut käytiin läpi ja arvioitiin mahdollisuudet supistuksiin, leikkauksiin ja lakkautuksiin. Supistuksia tehtiin kautta linjan, mutta yhtään palvelua ei lopetettu tai lakkautettu. Joulukuussa valtuusto hyväksyi hallintokuntien ja kaikkien valtuustoryhmien yhdessä valmisteleman talouden tasapainotussuunnitelman, joka tarkoittaa 1,7 miljoonan euron kumulatiivista säästösuunnitelmaa seuraavalle neljälle vuodelle.

Huolimatta haasteista kunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Palvelutaso säilyi kauttaaltaan hyvänä. Käyttötalouden kustannuksia saatiin alennettua lähes 3,5 % ja toimintakate supistui 5 %. Tätä voi perustellusti pitää erinomaisena saavutuksena. Tulos jäi silti alijäämäiseksi sillä verotulot pienenivät edellisestä vuodesta yli 6% ja valtionosuudetkin yli 3%. Vuosikate pysyi positiivisena eli syömävelkaa ei tarvittu mutta tulo-rahasto ei riittänyt lainan lyhennyksiin ja investointeihin. Kahden alijäämäisen vuoden jälkeen on kuitenkin valoa tunnelin päässä kun vuoden 2019 ja 2020 tuloennusteet näyttävät vahvasti positiivisille. Talouden nyörit on kuitenkin välttämätöntä pitää kireällä sillä kuntatalouden haavoittuvuus ei nykyjärjestelmällä katoa.

Vuonna 2018 valmistauduttiin kiivaasti maakunta- ja soteuudistukseen. Maakunnalliset suunnitelmat valmistuivat monin osin ja kunnat pääsivät suunnittelemaan toimintaa uudistuksen jälkeen. Keiteleellä ympäristötoimi organisoitiin uudelleen, teknisen toimen yhtiöittäminen eteni ja sotekiinteistöjen tulevaisuudesta käytiin paljon värikästäkin keskustelua. Lapsi- ja perhepalveluiden uudistusta valmisteltiin laajalla rintamalla ja Savogrow-alueen yhteistyötä tiivistettiin edelleen. Kuten tunnettua, suuri uudistus ei toteutunut mutta alueelliselle yhteistyölle rakennettiin hyvä pohja, jonka varassa palveluiden kehittäminen voi edelleen edetä.

Elinkeinoelämän hyvä vire ja kasvuvauhti jatkui väkeväenä. Keitele Groupin ja Sepa Oy:n liikevaihto kasvoi merkittävästi ja investointisuunnitelmat jatkuivat. Edellisenä vuonna Keiteleeltä siirtyneen Masi Companyn tilat siirtyivät Sepan omistukseen ja osaksi yhtiön laajenemista. Pienten ja keskisuurten yritysten joukossa tapahtui merkittävää kehitystä ja usealla tuoreellakin yrityksellä on erinomainen veto päällä. Esimerkkinä mainittakoon Savon vuoden nuori yrittäjä-palkinnollakin palkittu Casemakers Oy. Keiteleläiset kädentaidotkin saivat merkittävän tunnustuksen puukkoseppämestari Pekka Tuomisen voittaessa TaitoFinlandia-palkinnon.

Eteenpäin katsotaan avoimesti ja luottavasti. Toimintaympäristön turbulenssi varmasti jatkuu ja seuraavien valtakunnallisten uudistusten valmistelut ovat vain nurkan takana, vaikka sisältö on vielä avoin. Oman toiminnan muutokset vaativat aikaa, resursseja ja kykyä sietää epävarmuutta. Näissä aallokoissa sisäinen yhtenäisyys ja alueellinen rakentava yhteistyö nousevat keskeiseen rooliin. Jälleen kerran, sillanrakentajille riittää tehtäviä.

Lämmin kiitokseni hyvästä työstä, yhteistyöstä ja luottamuksesta koko henkilöstölle, päättäjille ja yhteistyökumppaneille.

Hanna Helaste
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017 ja siten vuosi 2018 oli valtuuston ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Valtuustossa on 19 jäsentä, joista seitsemän vaikuttaa valtuutettuna ensimmäistä kauttaan.

Valtuuston voimasuhteet 1.6.2017 alkaen:

- Suomen Keskusta	10 valtuutettua
- Perussuomalaiset	3 valtuutettua
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	2 valtuutettua
- Vasemmistoliitto	2 valtuutettua
- Suomen Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu
- Kansallinen Kokoomus	1 valtuutettu

Kunnanhallituksen jäsenmäärä on 7. Jäsenet valittiin kaudeksi 2017 - 2018. Kunnanhallituksessa on neljä Suomen Keskustan edustajaa ja yksi edustaja Perussuomalaisista, Sosiaalidemokraateista ja Vasemmistoliitosta. Kunnanhallituksen jäsenet ovat valtuutettuja.

YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 2,3 prosenttia vuonna 2018 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kasvu tarkentui hieman helmikuun lopussa julkaistuista tiedoista (oli 2,2 prosenttia). Vuosi 2018 oli kolmas peräkkäinen vuosi kun bruttokansantuote kasvoi selvästi. Tämän kasvun myötä bruttokansantuotteen volyymi ylitti finanssikriisiä edeltävän huippuvuoden 2008 tason.

Kysyntäeristä investoinnit kasvoivat käyvin hinnoin 6,1 prosenttia ja vienti 5,5 prosenttia vuonna 2018. Kysyntäeristä suurin eli yksityiset kulutusmenot kasvoivat 2,7 prosenttia 124,8 miljardiin euroon. Varastojen arvo kasvoi voimakkaasti vuonna 2018, mutta varastotiedot ovat vielä luonteeltaan ennakkolliset. Kiintein hinnoin investoinnit kasvoivat 3,2 prosenttia ja vienti 1,5 prosenttia. Viennin hinnat nousivat 4 prosenttia. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote, 234 miljardia euroa, oli käyvin hinnoin laskettuna 4,3 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2017.

Bruttokansantuotteen volyymin kasvu oli 2,3 prosenttia. Talouden kokonaistarjonta koostuu kotimaisen tuotannon lisäksi tuonnista, joten tuonnin kasvu vähentää tarvetta kotimaisen tuotannon kasvulle. Tuonnin arvo kasvoi 7,9 prosenttia vuonna 2018. Tuonnin volyymi nousi 4,2 prosenttia ja tuontituotteiden hinnat nousivat 3,5 prosenttia. Tavaroiden ja palveluiden nettoviennin arvo oli 1,3 miljardia euroa alijäämäinen. Vientihintojen noustessa tuontihintoja nopeammin bruttokansantuloon kohdistuva vaihtosuhteivaikutus oli positiivinen.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 1,3 miljardia euroa alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 1,8 miljardia euroa. Alijäämä oli 0,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 18.4.2019. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämätiedot voivat tarkentua. Valtionhallinnon alijäämä oli 2,7 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,1 miljardia euroa. Alijäämää pienensi erityisesti verotulojen kasvu. Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien ym.) alijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan 1,8 miljardiin euroon.

Työeläkelaitosten ylijäämä kasvoi 2,0 miljardista 2,5 miljardiin euroon, vaikka työeläkelaitosten maksamien eläkkeiden määrä jatkoi kasvuaan. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,7 miljardia euroa ylijäämäisiä. Julkisen talouden osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 18,3 prosenttia vuonna 2018, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kotitalouksien oikaistu reaalitulo kasvoi 4,0 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Kotitalouksien saamat palkat ja palkkiot kasvoivat nimellisesti 4,6 prosenttia. Kotitalouksien kulutusmenot olivat 3 prosentin kasvussa ja kotitalouksien säästö kääntyi 0,7 miljardia euroa positiiviseksi (-1,1 miljardia vuonna 2017). Kotitalouksien säästämisaste kasvoi loka-joulukuussa 0,5 prosenttiyksiköllä 0,7 prosenttiin. Säästämisaste on kotitalouksien säästön osuus käytettävissä olevasta tulosta. Kotitalouksien investointiaste pysyi ennallaan, ollen edelleen 13 prosenttia. Suurin osa kotitalouksien investoinneista muodostuu asuntoinvestoinneista.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuoden 2019 tammikuussa 35 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli tammikuussa 181 000, mikä oli 57 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysasteen trendi oli 6,4 ja työllisyysasteen trendi oli 72,6 prosenttia. **Työllisiä** oli vuoden 2019 tammikuussa 2 498 000 (virhemarginaali $\pm 34\,000$), mikä oli 35 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työllisiä miehiä oli 15 000 ja naisia 20 000 enemmän kuin vuoden 2018 tammikuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli tammikuussa 70,6 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 69,3 prosenttia. 15–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste nousi edellisen vuoden tammikuusta 1,0 prosenttiyksikköä 71,0 prosenttiin ja naisten työllisyysaste 1,8 prosenttiyksikköä 70,2 prosenttiin. Työllisyysasteen kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu trendi oli 72,6 prosenttia.

Työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2019 tammikuussa 181 000 (virhemarginaali $\pm 18\,000$), mikä oli 57 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä miehiä oli 98 000 ja naisia 83 000.

Työttömyysaste oli tammikuussa 6,8 prosenttia eli 2,1 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Miesten työttömyysaste laski vuodentakaisesta 1,3 prosenttiyksikköä 7,1 prosenttiin ja naisten 2,9 prosenttiyksikköä 6,4 prosenttiin. Työttömyysasteen trendi oli 6,4 prosenttia.

15–24-vuotiaita nuoria oli tammikuussa yhteensä 617 000. Heistä työllisiä oli 230 000 ja työttömiä 45 000. Työvoimaan, eli työllisiin ja työttömiin, kuuluvien nuorten määrä oli näin ollen 275 000.

Nuorten 15–24-vuotiaiden työttömyysaste, eli työttömien osuus työvoimasta, oli tammikuussa 16,3 prosenttia, mikä oli 1,3 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Nuorten työttömyysasteen trendi oli 15,7 prosenttia. 15–24-vuotiaiden nuorten työttömien osuus samanikäisestä väestöstä oli 7,3 prosenttia.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2019 tammikuussa 1 449 000 eli 24 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista oli piilotyöttömiä 124 000, mikä on vuoden 2018 tammikuuhun verrattuna 16 000 vähemmän.

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli tammikuun 2019 lopussa kaikkiaan 251 000 työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 34 000 pienempi kuin edellisen vuoden tammikuussa.

Työttömyys laski tammikuussa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta kaikkien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) alueilla; eniten Pirkanmaalla (–17 %), Pohjois-Pohjanmaalla (–16 %), Pohjanmaalla (–15 %), Kainuussa (–15 %), Pohjois-Karjalassa (–15 %) ja Lapissa (–15 %). Tammikuun lopussa työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoittautuneita kokoaikaisesti lomautettuja oli 15 000, mikä oli 2 000 vähemmän kuin vuosi sitten.

Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa oli tammikuun lopussa yhteensä 122 000 henkilöä, mikä oli 1 000 enemmän kuin edellisen vuoden tammikuussa. Palveluiden piirissä oli 4,6 prosenttia työvoimasta.

Työttöminä työnhakijoina työ- ja elinkeinotoimistoissa oli 32 000 alle 25-vuotiasta työtöntä. Heidän määränsä oli 3 000 pienempi kuin edellisen vuoden tammikuussa. Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoitettiin tammikuussa 87 000 uutta avointa työpaikkaa eli 12 000 enemmän kuin edellisen vuoden tammikuussa.

Pohjois-Savossa oli tammikuun lopussa 12 017 työtöntä työnhakijaa, mikä on lähes 1 100 työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Joulukuusta tammikuuhun työttömien määrä laski (121 henkilöä). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 10,8 %, mikä on 0,9 % yksikköä pienempi kuin vuosi sitten. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,6 %. Pitkäaikaistyöttömyys laskee edelleen. Yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli tammikuun lopussa 3 416. Seutukunnittain tarkasteltuna alin työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Kuopion seudulla (10 %) ja korkein Koillis-Savossa (14,3 %). Kunnista matalin työttömien osuus työvoimasta on Siilinjärvellä (7,8 %) ja korkein Rautavaaralla (14,3 %).

KUNTATALOUDEN KEHITYS

Vuoden 2018 tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 3,3 prosenttia edellisestä vuotta suuremmat ja niitä oli yhteensä 36,9 miljardia euroa. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 4,6 prosenttia 7,5 miljardiin euroon. Toimintakuluja ja -tuottoja kasvattivat osaltaan eräät kirjausmenettelyt kuntien ja kuntayhtymien välisissä palvelujen ostoissa. Toimintakate oli -29,1 miljardia euroa ja se heikkeni 3,4 prosenttia edellisen vuoden tilinpäätöksistä.

Manner-Suomen kuntien verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,3 miljardia euroa vuonna 2018. Ne vähenivät edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 0,5 prosenttia. Valtionosuuksia kunnat saivat 8,5 miljardia euroa, ja ne vähenivät 0,6 prosenttia. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden 5 613 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni edellisestä vuodesta 35,5 prosenttia ja oli 2,1 miljardia euroa. Vuosikate oli tilinpäätösarvioissa negatiivinen 38 kunnalla. Edellisenä vuonna vuosikate oli tilinpäätöstietojen mukaan negatiivinen neljällä kunnalla.

Kuntien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu lainakanta vuoden 2018 lopussa oli 16,7 miljardia euroa. Asukasta kohden se oli 3 051 euroa. Lainakanta kasvoi vuotta aikaisemmasta ajankohdasta 3,8 prosenttia. Investointimenoja kunnilla oli vuoden aikana 3,6 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 3,4 prosenttia.

Manner-Suomen kuntayhtymien toimintakulut ilman sisäisiä eriä olivat vuonna 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan 14,7 miljardia euroa. Ulkoisia toimintatuottoja oli 15,4 miljardia euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 8,3 prosenttia ja toimintatuotot 7,2 prosenttia. Vuosikate laski 15,1 prosenttia ja oli 0,6 miljardia euroa. Kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuotta 2018 koskevissa tilinpäätösarvioissa 3,9 miljardia euroa, joka oli 11,4 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden tilinpäätöstiedoissa. Investointimenot kasvoivat 2,1 prosenttia 1,2 miljardiin euroon.

KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLINEN JA TOIMINNALLINEN KEHITYS

Keiteleen kunnan talous kääntyi vuoden 2017 aikana alijäämäiseksi. Vuosi 2018 taloustilanne jatkui alijäämäisenä, vaikka käyttötalouden menoja pystyttiin supistamaan ennätysmäisellä tavalla. Verotulot ja valtionosuudet jäivät rajusti ennakoitua pienemmäksi.

Talouden tasapainotustyö aloitettiin välittömästi vuoden 2018 alusta ja varsinainen tasapainotussuunnitelma hyväksyttiin vuoden 2019 talousarvion yhteydessä. Tasapainotustyön keskeiset elementit ovat palvelutason uudelleenarvioinnit tarpeen mukaisesti, henkilöstökulujen pienentäminen eläköitymisten kautta, hankinta- ja ostopalvelusopimusten kilpailuttaminen ja kiinteistöratkaisut. Palveluja ei lakkautettu tai merkittävästi supistettu. Edessä ovat kuitenkin vuodet, joita määrittävät erittäin tiukat talouden reunaehdot. Sote- ja maakuntauudistuksen kaatuminen tarkoittaa lisääntyviä investointipaineita sekä menojen kasvua esimerkiksi sairaanhoitopiiriin jo tekemien investointipäätösten myötä.

Massiiviset uudistusvalmistelut ovat vieneet valtavasti resursseja, jotka ovat kaikki olleet poissa oman toiminnan kehittämisestä ja palvelutuotannosta. Toki uudistuksilla on haettu nykyistä parempia ratkaisuja palvelujen turvaamiseksi, saatavuuden ja laadun parantamiseksi ja nyt onkin erityisen tärkeää pyrkiä hyödyntämään tehty työ edes lähialueiden kanssa yhteistyössä.

Yhteistyötä tarvitaan jatkossa entistä enemmän. Vuoden 2018 aikana on valmisteltu uudet yhteistyömallit muun muassa ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan järjestämiseen sekä teknisen toimen yhtiöittämiseen.

Kuntastrategiassa on asetettu tavoite, että vuosikatteen tulee riittää kattamaan poistot. Tavoite on saavutettu vuosina 2014–2016. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate jäi negatiiviseksi. Vuosina 2010, 2012–2013 ja kuluneena vuonna 2018 vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen ja tilikauden tulos jäi negatiiviseksi.

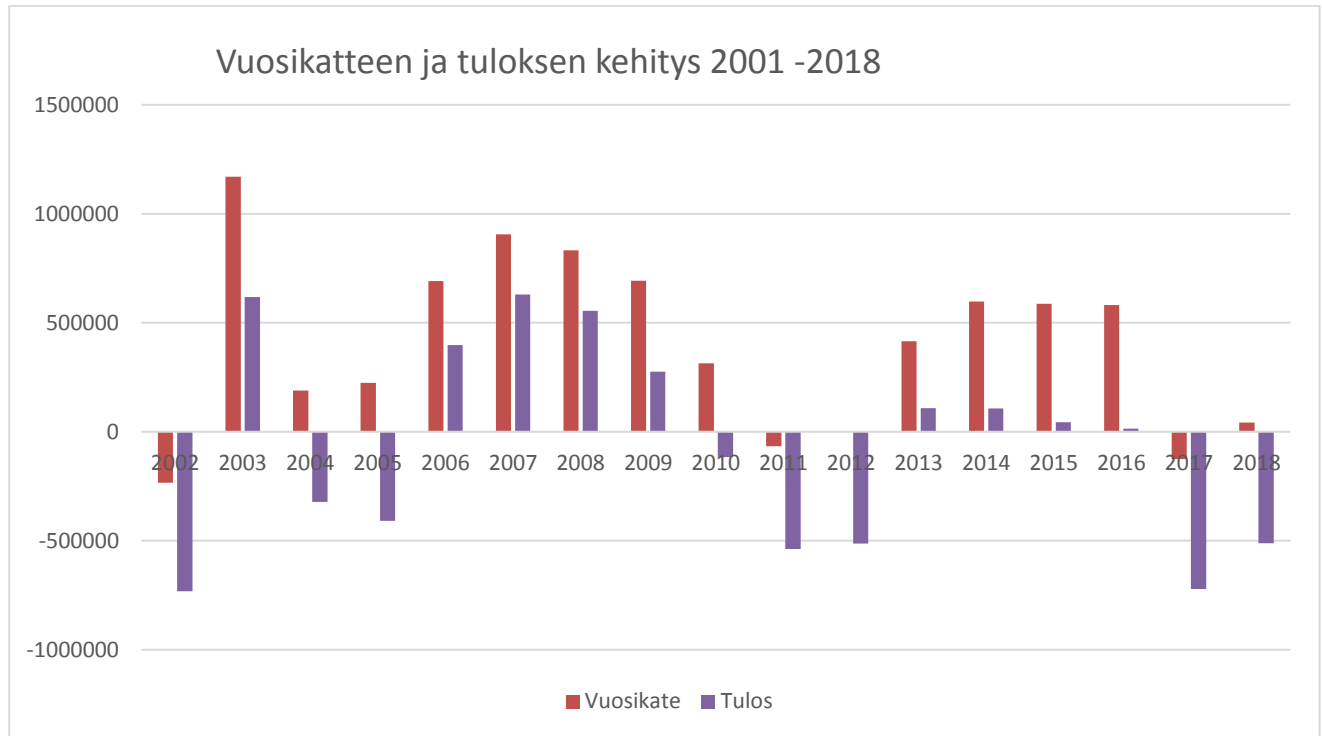
Käyttötalouden menojen toteutumaprosentti kokonaisuudessaan oli 103,7 % eli talousarvio ylittyi 533 217 euroa. Kokonaisuudessaan käyttötalouden kulut pienenevät kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna reilusti yli 600 000 euroa. Talousarvioon verrattuna menolajeista raskaimmin ylittivät palvelujen ostot, 106,7 % eli noin 375 000 euroa. Merkittävimmät menojen ylitykset toteutuivat sosiaali- ja terveystoimessa ja teknisissä palveluissa. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 103,5 eli toimintakate on noin 326 000 euroa ennakoitua suurempi. Käyttötaloustulot ylittivät budjetoidun 4,4 prosentilla eli noin 207 000 eurolla.

Merkittävin yksittäinen selittäjä talouden alijäämälle on verotulojen romahtaminen. Verotulot jäivät talousarvion ennusteesta lähes 4 % eli yli 280 000 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna pudotus on yli 6% , lähes 450 000 euroa. Kunnan tulovero jäi budjetoidusta yli 150 000 euroa, kiinteistövero noin 40 000 euroa ja osuus yhteisöveron tuotosta lähes 90 000 euroa.

Myös valtionosuudet pienenevät merkittävästi. Valtionosuuksia kertyi noin 7 455 000 euroa eli noin 132 000 euroa ennakoitua vähemmän, ja edelliseen vuoteen verrattuna yli 250 000 euroa vähemmän. Valtionosuuksia vuonna 2017 maksettiin 7 706 083 euroa, mikä on taas 163 694 euroa vähemmän kuin vuonna 2016.

Keiteleen kunnan vesi- ja viemärlaitoksen toiminnot on eriytetty kirjanpidolliseksi taseyksiköksi.

Yleinen taloudellinen tilanne on kuitenkin kohentunut ja Keiteleen työttömyysaste pysynyt maakunnan alhaisimpien joukossa, vaikkakaan ei vuoden aikana kohentunut. Työttömyysaste Keiteleellä joulukuun lopussa 2018 oli 10,7 %. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 98 henkeä, joista pitkäaikaistyöttömiä 33. Alle 25-vuotiaita oli joulukuun lopussa työttöminä 11 henkilöä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 10,8 %, mikä on 0,9 % yksikköä pienempi kuin vuosi sitten. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,6 %.

KEITELEEN VÄESTÖ IÄN MUKAAN 31.12.

Vuosi	- 14	15 – 64	65 –	Yhteensä
1990	691	2028	590	3309
1995	607	1969	625	3201
2000	476	1873	623	2972
2001	468	1850	625	2943
2002	450	1842	624	2916
2003	426	1781	624	2831
2004	404	1770	629	2803
2005	379	1753	628	2760
2006	357	1691	644	2692
2007	332	1666	644	2642
2008	341	1628	649	2618
2009	324	1589	650	2563
2010	313	1569	660	2542
2011	321	1541	662	2524
2012	313	1497	666	2476
2013	304	1440	683	2427
2014	289	1396	713	2398
2015	272	1385	723	2380
2016	266	1340	736	2342
2017	275	1270	764	2309
2018	262	1217	765	2244

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2017

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan 31.12.2018 palvelussuhteessa kuntaan olevien henkilöiden lukumäärää.

Palvelussuhde 31.12.2018	Naiset	Miehet	Yhteensä	Muutos- % edell.vuodesta
Vakinaiset	94	15	109	-5,22
Määräaikaiset joista työllistettyjä	31	4	35	-18,60
Yhteensä	125	19	144	-8,86

Palvelussuhde 31.12.2017	Naiset	Miehet	Yhteensä	Muutos- % edell.vuodesta
Vakinaiset	101	14	115	-1,71
Määräaikaiset joista työllistettyjä	38 1	5	43 1	30,30
Yhteensä	139	19	158	3,27

Voimassa olevia palvelussuhteita oli tuolloin 144, joista 109 vakinaista ja 35 määräaikaista. Osa-aikaisia palvelussuhteita oli 7. Edellisvuoteen verrattuna palvelussuhteiden määrä pieneni 8,86 % eli palvelussuhteita oli vuoden viimeisenä päivänä 14 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Vakinaisen henkilöstön määrä on pienentynyt kuudella henkilöllä ja sijaisten määrä neljällä henkilöllä. Määräaikaisia palvelussuhteita oli kolme ja työllistettyjä yksi vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Yleishallinnon palvelussuhteiden määrä pieneni kahdella palvelussuhteella ollen 17 henkilöä.

Sosiaalitoimen palvelussuhteiden määrä pieneni 62:sta 52:een. Vakinaisesti täytettyjen palvelussuhteiden määrä pieneni kahdella. Sijaisia oli kolme edellisvuotta vähemmän ja määräaikaisia palvelussuhteita neljä edellisvuotta vähemmän. Työllistettyjä ei vuoden vaihteessa ollut palvelussuhteessa.

Sivistystoimessa palvelussuhteiden määrä on pienentynyt kahdella eli 56:een. Vakinaisten palvelussuhteiden ja sijaisten määrä kumpikin pieneni kahdella, määräaikaisia palvelussuhteita oli kaksi enemmän kuin edellisvuonna.

Teknisessä toimessa palvelussuhteiden määrä on pysynyt ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Alla olevista taulukoista käy ilmi toimintayksiköittäin henkilöstössä tapahtuneet muutokset.

KUNNAN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2018

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Yleishallinto	12	4	1		17	17
Sosiaalitoimi	38	11	3		52	52
Sivistystoimi	45	6	5		56	56
Ympäristö- ja tekniset palvelut	14	1	4		19	19
YHTEENSÄ	109	22	13	0	144	144

KUNNAN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2017

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Yleishallinto	14	3	2		19	19
Sosiaalitoimi	40	14	7	1	62	61
Sivistystoimi	47	8	3		58	58
Ympäristö- ja tekniset palvelut	14	1	4		19	19
YHTEENSÄ	115	26	16	1	158	157

Henkilötyövuosi

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Samoin vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin.

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä 31.12.

Henkilötyövuodet	Yhteensä	Muutos % edellisestä vuodesta
Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	152,6	-4,49

Työajan jakautuminen

Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi tarvitaan tieto siitä, miten työntekoon tarkoitettua työaikaa todellisuudessa on käytetty.

Työajan jakautuminen KVTES

	työpäivät	% teoreett. säännöllisestä työajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista
Kalenterivuoden päivät (365 tai 366)	43800			
- vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät	9287			
= Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	34513	100	3924	
Vähennetään työpäivinä:				
- Vuosilomat ja muut lomat	-3551	-10,29		
- Terveysperusteiset poissaolot	-1629	-4,72	120	3,06
- Perhevapaat	-954	-2,76	12	0,31
- Koulutus	-143	-0,41	7	0,18
- Muut palkalliset poissaolot	-175	-0,51	16	0,41
- Muut palkattomat poissaolot	-1065	-3,09		
- Vapaana annetut työaikakorvaukset		0		
+ Rahana korvatut lisä- ja ylityöt				
= Tehty vuosityöaika	26996	78,22		

Työajan jakautuminen OVTES

	työpäivät	% teoreett. säännöllisestä työajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista
Opetushenkilöstö				
Kalenterivuoden päivät (365 tai 366)	8760			
- vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät	2736			
= Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	5826	100	827	
Vähennetään työpäivinä:				
- Laskennallinen vuosiloma-aika	-688	-11,81		
- Terveysperusteiset poissaolot	-111	-1,91	14	1,69
- Perhevapaat	-221	-3,79	1	0,12
- Koulutus	-21	-0,36	3	0,36
- Muut palkalliset poissaolot	-15	-0,26	1	
- Muut palkattomat poissaolot	-618	-10,61		
= Tehty vuosityöaika	4152	71,27		

Naiset ja miehet

Kunnan henkilöstöstä 31.12.2018 125 eli lähes 87 % oli naisia ja 19 miehiä. Edellisvuoteen verrattuna naisten lukumäärä on pienentynyt 14 henkilöllä ja miesten lukumäärä pysynyt ennallaan. Vakinaisesta henkilöstöstä 86,2 % on naisia.

Sukupuolijakauma 31.12.2017 ja 2018 toimintayksiköittäin

Toimintayksikkö	naiset		miehet	
	2017	2018	2017	2018
Yleishallinto	18	16	1	1
Sosiaalitoimi	59	50	3	2
Sivistystoimi	54	52	4	4
Ympäristö ja tekniset palvelut	8	7	11	12
YHTEENSÄ	139	125	19	19

Kunnanhallitus kokouksessaan 4.6.2007 hyväksyi kunnan tasa-arvosuunnitelman, jonka mukaan suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain henkilöstöraportin yhteydessä. Merkittäviä muutoksia ei tasa-arvossa tapahtunut vuoden aikana. Voidaankin todeta, että kunnalliset työpaikat painottuvat perinteisille naisvaltaisille aloille.

Ikärakenne

Henkilöstön keski-ikä vuodenvaihteessa on 47,5 vuotta kun se edellisenä vuotena oli 47,6 vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 48,1 vuotta eli hieman alhaisempi kuin edellisvuotena (48,9), miesten keski-ikä 46,7 vuotta ja naisten 47,6 vuotta.

Ikärakenne 2018 koko henkilöstö		
Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	12	8,3
30–39	30	20,8
40–49	28	19,4
50–59	53	36,8
60–64	18	12,5
65 ja yli	3	2,1
Yhteensä	144	100,00 %
Keski-ikä	47,52	

Ikärakenne 2018 vakinainen henkilöstö		
Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	9	8,3
30–39	19	17,4
40–49	22	20,2
50–59	42	38,5
60–64	17	15,6
65 ja yli	0	0,0
Yhteensä	109	100,00 %
Keski-ikä	48,06	

Ikärakennetaulukosta nähdään, että vakinaisesta henkilöstöstä 15,6% (17 kpl) sijoittuu ikävuosien 60–64 välille ja 38,5% (42kpl) ikävuosien 50–59 välille.

Vuonna 2009 hyväksytyn senioriohjelman piiriin kuuluvat kunnan palveluksessa olevat yli 55-vuotiaat henkilöt. Vuonna 2018 vakinaisesta henkilöstöstä 36 henkilöä kuuluu senioriohjelman piiriin.

Eläköityminen

Vuoden 2018 aikana kunnan henkilöstöstä kahdeksan eläköityi. Osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli vuoden lopussa kolme kunnan työntekijää.

Vuoden aikana vuorotteluvapaalla ei ollut yhtään kunnan työntekijää.

Tämän hetkisen ennusteen mukaan vuoteen 2018–2022 aikana 32 kpl kunnan henkilöstöstä on täyttänyt eläkeiän. Lähivuosien eläköitymiset hajautuvat eri sektoreille, joten toimintojen järjestäminen ei ole uhattuna.

Keskeytykset

Keskeytykset ovat joko palkallisia tai palkattomia poissaoloja eri syistä.

Vuodesta 2007 alkaen kunnassa on ollut käytössä sairauspoissaoloseuranta-malli, jonka tarkoituksena on luoda yhtenäinen käytäntö poissaolojen käsittelyyn sekä selvittää johtuvatko sairauspoissaolot työoloista.

Seurantamallin mukaan esimiehellä on velvollisuus järjestää keskustelutilaisuus työntekijän kanssa mikäli työntekijällä on

- 3 tai useampia lyhyitä (1-3 kalenterivuorokauden) sairauspoissaoloja / 4 kk
- 1 yli 30 vrk:n yhtäjaksoinen sairauspoissaolo
- kumulatiivisesti 12 kk:n aikana 30 vrk tai enemmän sairauspoissaoloja
- sairauslomat liittyvät tiettyyn vuorokiertoon (maanantait, perjantait, ennen vuosilomaa, vapaapäivien yhteydessä, perheen muiden lomien yhteydessä)

Työntekijä voi halutessaan pyytää työsuojeluvaltuutetun tai työterveyshoitajan mukaansa esimiehen kanssa käytävään keskusteluun.

Keskustelun tarkoituksena on kartoittaa ensisijaisesti työhön, työpaikkaan ja työoloihin liittyviä kuormitustekijöitä ja kehittämistarpeita.

Vuoden 2012 alusta otettiin käyttöön Populus-ohjelmiston osa, joka hälyttää esimiehille automaattisesti poissaolokeskustelun kriteerien täyttymisestä.

Oheisessa taulukossa on esitettyä poissaolot sairauslomien, työtapaturmien ja tilapäisten hoitovapaiden osalta.

Keskeytykset toimintayksiköittäin 2018

Toimintayksikkö	Sairausloma		Työtapaturma		Tilap.hoitovapaa	
	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv
Yleishallinto	303	424	9	13	4	4
Sosiaalitoimi	587	823	0	0	20	20
Sivistystoimi	496	643	0	0	57	57
Tekninen	85	118	65	92	3	3
Yhteensä	1471	2008	74	105	84	84

Keskeytykset toimintayksiköittäin 2017

Toimintayksikkö	Sairausloma työpäivä kalenteripv		Työtapaturma työpäivä kalenteripv		Tilap.hoitovapaa työpäivä kalenteripv	
Yleishallinto	154	210				
Sosiaalitoimi	1112	1595	0	0	7	7
Sivistystoimi	429	555	0	0	43	43
Tekninen	141	188			0	0
Yhteensä	1836	2548	0	0	50	50

Sairauslomien, työtapaturmien ja tilapäisten hoitovapaiden perusteella tapahtuneiden keskeytysten määrä pieneni edellisestä vuodesta 13,6 % eli 257 työpäivää ollen 1629 työpäivää. Kalenteripäivinä laskettuna pienennystä sen sijaan oli 15,4% eli 401 kalenteripäivää. Keskeytyksiä kertyi 2 197 kalenteripäivää. Palkattomia sairauspoissaolopäiviä oli yhteensä 286 työpäivää.

Henkilötyövuosina sairauslomiin ja tilapäisiin hoitovapaisiin käytettiin 6,5 henkilötyövuotta työpäivistä laskettuna, edellisen vuoden vastaava luku oli 7,3 henkilötyövuotta.

Muutokset sairauspoissaolojen määrissä vaihtelivat eri toimialoilla. Yleishallinnossa sairauslomien määrä lähes kaksinkertaistui eli lisäystä oli 149 työpäivää, sosiaalitoimessa sairauslomien määrä lähes puolittui, vähennystä 525 työpäivää eli 47,2 %, sivistystoimessa kasvua 15% eli 67 työpäivää ja teknisessä toimessa kasvua 9 työpäivää eli 6,3%.

Työpäivistä tarkasteltuna yleishallinnon osuus kaikista sairauspoissaoloista on 20,6 %, sosiaalitoimen 39,9 %, sivistystoimen 33,7 % ja teknisen toimen 5,9 %.

Sairauspoissaoloja on tarkasteltu myös niiden pituuden mukaan eli on eritelty alle 3 päivää ja yli 3 päivää kestäneet sairauslomat ja niiden lukumäärät. Sairauspoissaoloseuranta-mallissa yhtenä kriteerinä on useat lyhytaikaiset poissaolot ja toisaalta myös yhdenjaksoiset yli 30 päivän sairauspoissaolot.

Sairauspoissaolojen kesto toimintayksiköittäin 2018

Toimintayksikkö	Sairauslomat 3pv ja alle			Sairauslomat yli 3 pv			Tilapäinen hoitovapaa		Työtapaturmat	
	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	TPV	KPV
Yleishallinto	21	23	12	282	401	17	4	4	9	13
Sosiaalitoimi	143	169	95	444	654	37	20	20	0	0
Sivistystoimi	120	125	70	376	518	23	57	57	0	0
Tekninen	24	24	11	61	94	7	3	3	65	92
Yhteensä	308	341	188	1163	1667	84	84	84	74	105

Sairauspoissaolojen kesto toimintayksiköittäin 2017

Toimintayksikkö	Sairauslomat 3pv ja alle			Sairauslomat yli 3 pv			Tilapäinen hoitovapaa		Työtapaturmat	
	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	kerrat	TPV	KPV	TPV	KPV
Yleishallinto	34	39	17	120	171	14			0	0
Sosiaalitoimi	120	145	85	992	1450	45	7	7	0	0
Sivistystoimi	119	122	78	310	433	30	43	43	0	0
Tekninen	14	17	8	127	171	10	0	0		
Yhteensä	287	323	188	1549	2225	99	50	50	0	0

Lyhyiden sairauspoissaolojen kappalemäärä on pysynyt samana kuin edellisestä vuotena eli 188 kpl, työpäivinä tarkasteltuna kasvua on 6,8 % eli 21 työpäivää. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lyhytaikaisen sairauspoissaolon keskimääräinen kesto on muuttunut edellisvuoden 1,53 työpäivästä 1,64 työpäivään.

Pitkien (yli kolme päivää) kestävien sairauslomien määrä on vähentynyt peräti 24,9 % eli 386 työpäivää, näiden sairauslomien kappalemäärä on vähentynyt 15,1 % eli 15 kappaletta. Pitkien sairauslomien keskimääräinen pituus oli vuonna 2015 12,9 työpäivää, 2016 18,7 työpäivää, 2017 15,6 työpäivää ja 2018 13,8 työpäivää.

Tarkasteltaessa sairauslomien pituuksia työpäivinä vuonna 2018 huomataan, että lyhyiden ja pitkien sairauslomien prosentuaalinen osuus eri toimialoilla vaihtelee. Yleishallinnon osuus lyhyistä sairauslomista oli 6,8 % ja pitkistä 24,25 %. Sosiaalitoimen osuus oli 46,4 % lyhyistä ja 38,2 % pitkistä sairauspoissaaloista. Sivistystoimen osuus oli 38,9 % lyhyistä ja 32,3 % pitkistä sairauspoissaaloista. Teknisen toimen osuus lyhyistä sairauspoissaaloista on 7,8 % ja pitkistä 5,2 %. Työtapaturmien osuus oli suurin teknisessä toimessa eli 87,8 %. Henkilöstömäärän suhteellisiin osuuksiin verrattuna sivistystoimessa ja teknisessä toimessa on pitkiä sairauspoissaoloja vähemmän kuin henkilöstömäärä edellyttää. Yleishallinnossa pitkien poissaolojen määrä on huomattavasti suurempi kuin henkilöstön suhteellinen osuus. Sosiaalitoimessa pitkien poissaolojen ja henkilöstön suhteellinen määrä ovat kutakuinkin tasapainossa. Sosiaalitoimessa lyhyiden poissaolojen määrä on suurempi kuin henkilöstön suhteellinen osuus, sivistystoimen lyhyiden poissaolojen määrä on samansuuruinen kuin henkilöstön suhteellinen osuus, teknisen toimen ja yleishallinnon osuudet lyhyissä poissaaloissa henkilöstöosuutta pienemmät.

Kunnassa on ollut 16.2.2005 alkaen käytössä menettely, jonka mukaan esimies voi myöntää lyhyen, enintään kolmen kalenteripäivän mittaisen sairausloman, jonka syynä on tarttuva infektio tauti (esim. flunssa, kuume, vatsatauti). Sairauden toteaminen on esimiehen vastuulla. Myönnetystä sairauslomasta on tehtävä päätös, josta käy ilmi sairausloman syy. Esimiehellä ei ole oikeutta myöntää tilapäistä hoitovapaata lapsen äkillisen sairauden perusteella eikä sairauslomaa muun kuin em. syyn vuoksi. Lyhyistä sairauspoissaaloista 41,2 % oli poissaoloja esimiehen luvalla työpäivinä tarkasteltuna.

Vuoden lopussa työssä ollutta vakinaista henkilöä kohti sairauslomapäivä kertyi vuoden aikana keskimäärin 14,2 työpäivää edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 16 työpäivää. Koko henkilöstö huomioiden sairauslomapäiviä kertyi 10,7 työpäivää edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 11,6 työpäivää.

Sairauspoissaolot toimintayksiköittäin vakituista henkilöä kohti

	2014		2015		2016		2017		2018	
Toimintayksikkö	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv	työpäivä	kalenteripv
Yleishallinto	26,6	37,5	21,9	31,5	23,6	33,1	11,0	15,0	26,0	36,4
Sosiaalitoimi	12,3	17,4	15,8	22,7	19,0	26,3	27,8	39,9	15,4	21,7
Sivistystoimi	12,7	16,6	16,2	22,4	15,8	21,7	9,1	11,8	11,0	14,3
Tekninen toimi	27,8	38,4	4,1	4,8	60,2	8,0	10,1	13,4	10,7	15,0
VAKITUINEN HENKILÖSTÖ	15,6	21,4	15,3	21,4	16,7	22,9	16,0	22,2	14,2	19,4

Työterveyshuolto

Keiteleen kunta ostaa lakisääteiset työterveyspalvelut Terveyspalvelu Verso Oy:ltä. Työterveyshuollon tavoitteeksi on määritelty työntekijöiden terveyden ja työssä viihtymisen edistäminen ottamalla huomioon ihmisen fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet. Työterveyshuollon ensisijaisena tehtävänä on tapaturmien ja työperäisten sairauksien ehkäiseminen.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2018 olivat 24 649 euroa, josta osan Kela korvaa.

Henkilöstökustannukset

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000 €

Menolaji	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Luottamushenkilöpalkkiot	43	43	38	40	39	38
Viranhaltijoiden kk-palkat	1929	1910	1880	1721	1648	1574
Työsuhteisten kk-palkat	2220	2182	2195	2246	2369	2206
Erilliskorvaukset	318	313	282	318	253	326
Sijaisten palkat	422	441	465	428	326	519
Tunti- ja urakkapalkat	57	45	39	36		32
Muut palkat	83	75	79	49	101	92
Työllisyystukipalkat	22	73	79	61	51	29
Oppisop.koul.palkat						
Sotu,tapat. ja tyött.vak.	233	234	294	230	204	150
Eläkekulut	1452	1446	1398	1267	1192	1236
Kunnan maksamat eläkkeet						
Sairausvakuutuskorvaukset	66	49	45	44	38	44
Tapaturmakorvaukset	2	2	2		0	8

Henkilöstön koulutukseen käytettiin vuonna 2018 18 593 euroa eli keskimäärin 170 € vakituista työntekijää kohti. Matkakorvauksia maksettiin yhteensä 59 621 euroa.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Keiteleen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ovat olleet voimassa vuodesta 2014.

Kunnan jatkuvuuden hallinnan ja häiriötiloihin varautumiseen on keskitetty merkittävästi huomiota viime vuosien aikana. Tarvittavia toimenpiteitä on tehty laajasti ohjeistukseen liittyen ja investointeja mm. ict-järjestelmien, datayhteyksien, varavoiman, ja muun infran osalta.

Keiteleen kunnan lähivuosien merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät kunnan taloudelliseen kantokykyyn suhteessa ikääntyvän väestön palvelutarpeeseen, kuntakonsernin henkilöstön ja osaamisen kehitykseen, kiinteistöihin sekä valtakunnallisten uudistusten linjauksiin. Yleinen talouskehitys heijastuu valtiontalouden kautta mm. valtionosuuksiin, verotulojen kehitykseen, elinkeinotoimintaan ja kotitalouksien ostovoimaan.

Kunnan omaisuus ja vastuut on vakuutettu ja niiden kattavuutta arvioidaan vuosittain. Lakisääteiset vakuutukset ovat kunnossa.

Taloudelliset riskit

Kunnan tilinpäätös vuodelta 2018 on alijäämäinen. Keiteleen valtuusto on hyväksynyt joulukuussa 2018 talouden tasapainotussuunnitelman, joka toteutuessaan seuraavan neljän vuoden aikana toteuttaa kunnan talouteen kumulatiivisesti 1,7 miljoonan euron tasapainotuksen. Toteutuminen tarkoittaa kuntalaisten palveluissa palvelutason supistuksia ja leikkauksia ja mahdollisesti vaikeuttaa kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

Väestön väheneminen aiheuttaa palvelutarpeen uudelleenarviointia. Samalla ikääntyminen, sairastavuuden kasvu sekä sosiaalisten ongelmien lisääntyminen aiheuttavat kasvupaineen sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Hallitusohjelmien mukanaan tuomat painopisteet ja eräiden palveluiden vahvistaminen ilman riittävää rahoitusta tuovat lisää painetta taloudelliseen kantokykyyn.

Tulopohjan kehitys on entistä vähemmän ennakoitavaa. Vuotuiset heittelyt verotulojen- ja valtionosuuksien tuotoissa vastaavat useiden veroprosenttiyksiköiden tuottoa eivätkä noudata yleisen taloudellisen kehityksen linjaa. Samaan tahtiin sopeuttaminen ei ole mahdollista muun muassa työehtosopimuksista johtuen.

Merkittäviä taloudellisia riskejä liittyy myös konsernin kiinteistöomaisuuteen. Kiinteistö Oy Nilakanrannalla on huomattava korjausvelka, joka vaatii myös omistajan taloudellista panosta.

Savon Kuituverkko Oy:n yrityssaneeraus hyväksyttiin ja velkoja leikattiin. Merkittävää alaskirjaustarvetta ei Keiteleen kunnalle syntynyt. Keiteleen kunnan vanhempiin lainatakauksiin liittyy kuitenkin merkittäviä riskejä niin yhdistysten kuin yksityisen toiminnan osalta. On todennäköistä, että takauksista realisoituu tappiota jo lyhyellä aikavälillä.

Vuoden 2017 aikana kunnalla ei ole ollut suoria osakesijoituksia eikä valuuttalainoja. Lahjoitusrahastossa on rahasto-osuuksia, joiden riskejä pyritään hallitsemaan kunnan sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan.

Savon Energiaholdingin osakeomistus on ollut taseessa kirjattuna sen merkintähintaan. Vuoden 2018 aikana omistuksen arvoa on korotettu. Taseen arvostusta on mahdollista edelleen arvioida markkina-arvon ollessa merkittävästi korkeampi.

Toiminnalliset riskit

Organisaation supistuessa henkilöstöön liittyvät riskit kasvavat. Varahenkilö- ja sijaisjärjestelmiin tulee kiinnittää enemmän huomiota, jotta toiminnan jatkuvuus voidaan turvata myös muutostilanteissa. Henkilöstön tehtäväalueet laajenevat, joten myös osaamisen varmistamiseen tulee panostaa riittävällä koulutuksella ja kiinnittää erityistä huomiota henkilöstön hyvinvointiin.

Kunnan järjestämisvastuulla olevien palvelujen tuotanto hajaantuu yhä laajemmalle. Sopimuksiin perustuvan palvelutuotannon riskit tulee hallita riittävällä sopimusosaamisella ja omistajaohjauksella. Yhtiömuotoisen toiminnan yleistyessä tulee kaikin tavoin varmistaa riittävä osaamisen taso yhtiöiden hallitustyöskentelyyn.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeen 9.12.2002.

Toimintavaltuudet on määritetty hallintosäännössä, joka hyväksyttiin 29.5.2017 valtuustossa.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Toimintatuotot

Ulkoisia toimintatuottoja kunnalle kertyi 3 152 707,33 euroa mikä on 79 090,33 euroa eli 2,6% talousarviossa ennakoitua enemmän. Edelliseen vuoteen verrattuna tulot kasvoivat 4,9% eli 149 330 euroa. Toimintatuotot kattavat 17,8% ulkoisista toimintakuluista.

Toimintakulut

Kunnan ulkoiset käyttötalouden toimintakulut olivat tilinpäätöksen mukaan 17 684 308,24 euroa, mikä on 563 283,24 euroa eli 3,3 % talousarviossa arvioitua enemmän. Edelliseen vuoteen verrattuna käyttötalouden menot pienenevät 620 763,63 euroa eli 3,39 %. Vuoden aikana valtuusto myönsi ylitysoikeuksia sosiaalitoimen talousarvioon.

Talousarvion toteutumavertailussa on esitettyä tulosalueittainen toteutuma tavoitteiden, tulojen ja menojen osalta huomioiden alkuperäinen talousarvio ja vuoden aikana hyväksytyt muutokset talousarvioon.

TILIKAUDEN TULOS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvaavien laskelmien periaatteena on, että ne sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakatteen muodostui – 14 531 600,91 euroa ja vuosikatteen 42 059,62 euroa. Tilikauden tulos muodostui 510 920,64 euroa negatiiviseksi.

TULOSLASKELMA 2018

TULOSLASKELMA 2018 JA 2017

	1-12 / 2018		1-12 / 2017	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUTUOTOT	1 389 465,63		1 262 576,31	
MAKSUTUOTOT	793 684,10		841 031,31	
TUET JA AVUSTUKSET	250 659,06		124 243,51	
MUUT TOIMINTATUOTOT	718 898,54	3 152 707,33	776 421,77	3 004 272,90
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-4 750 384,30		-4 893 633,15	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 236 257,94		-1 267 158,80	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-149 813,95		-230 900,31	
PALVELUJEN OSTOT	-9 501 097,75		-9 683 974,60	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-889 906,43		-1 020 213,18	
AVUSTUKSET	-746 428,19		-739 533,75	
MUUT TOIMINTAKULUT	-410 419,68	-17 684 308,24	-469 658,08	-18 305 071,87
TOIMINTAKATE		-14 531 600,91		-15 300 798,97
VEROTULOT		6 873 755,53		7 314 841,52
VALTIONOSUUDET		7 454 761,00		7 706 083,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	107,25		0,00	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	261 871,39		169 488,72	
KORKOKULUT	-10 785,64		-7 241,22	
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 049,00	245 144,00	-6 836,72	155 410,78
VUOSIKATE		42 059,62		-124 463,67
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-552 980,26		-597 448,72
TILIKAUDEN TULOS		-510 920,64		-721 912,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-510 920,64		-721 912,39

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	17,8	16,4
Vuosikate / Poistot, %	8	-21
Vuosikate, € / asukas	19	-54
Asukasmäärä 31.12.	2242	2 309

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteen muodostui 14,5 milj. euroa. Toimintakate pieneni edellisestä tilinpäätöksestä 5,0 % eli 769 198,06 euroa.

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista osoittaa paljonko toimintakuluista saadaan katettua maksurahoituksella. Maksurahoituksen osuutta kuvataan seuraavalla kaavalla laskettavalla tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuoden 2003 jälkeen vuosikate on ollut positiivinen, lukuun ottamatta vuosia 2011 ja 2017. Vuosina 2004 ja 2005 vuosikate ei kuitenkaan riittänyt kattamaan poistoja. Tilikausina 2006 - 2009 vuosikate oli riittävän suuri myös poistojen kattamiseen. Vuonna 2010, 2012, 2013 ja 2018 poistojen määrä oli suurempi kuin vuosikate. Vuosina 2014 -2016 vuosikate riitti kattamaan poistot.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön tunnusluku, joka kertoo kuinka monta prosenttia vuosikate on poistoista.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnusluvun ollessa 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, sillä oletuksella, että poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa / asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelman lopussa on esitetty tunnuslukuja kunnan rahoituksellisesta asemasta.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA

	2018		2017	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	42 059,62		-124 463,67	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-27 488,91	14 570,71	8 584,07	-115 879,60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-883 263,33		-619 797,91	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	0,00		4 285,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	29 639,31	-853 624,02	47 785,63	-567 727,28
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-839 053,31		-683 606,88
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804,00	22 804,00	22 804,00	22 804,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 000 000,00		0,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-334 630,00		-109 630,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 248 330,50	1 417 039,50	800 000,00	690 370,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-32 831,06		-33 530,20	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	1 544,48		-1 893,45	
SAAMISTEN MUUTOS	5 375,11		-20 967,17	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-66 236,24	-92 147,71	-185 493,32	-241 884,14
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		1 347 695,79		471 289,86
RAHAVAROJEN MUUTOS		508 642,48		-212 317,02
RAHAVARAT	31. 12.	643 972,58		135 330,10
	1. 1.	135 330,10	508 642,48	347 647,12 -212 317,02

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2 760 580	-2 941 709
Investointien tulo-rahoitus, %	4,8	-20,2
Lainanhoitokate	0,152	-1,003
Kassan riittävyys, pv	12	2,68
Asukasmäärä 31.12.	2 242	2 309

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus,%

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus-tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella.}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE 2018 JA 2017

	2018	2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	30 516,32	14 481,81
AINEETTOMAT OIKEUDET	30 516,32	14 481,81
AINEELLISET HYÖDYKKEET	11 310 249,38	11 227 840,89
MAA- JA VESIALUEET	2 167 868,94	2 144 240,67
RAKENNUKSET	6 106 375,11	6 152 415,48
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 242 214,02	2 148 860,76
KONEET JA KALUSTO	357 190,62	403 769,38
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	436 600,69	378 554,60
SIJOITUKSET	3 391 473,78	2 393 121,97
OSAKKEET JA OSUUDET	3 225 644,96	2 204 489,15
MUUT LAINASAAMISET	159 628,00	182 432,00
MUUT SAAMISET	6 200,82	6 200,82
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 732 239,48	13 635 444,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	517 116,43	517 099,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	517 116,43	517 099,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	88 413,98	89 958,46
AINEET JA TARVIKKEET	88 413,98	89 958,46
SAAMISET	1 351 491,12	1 356 866,23
PITKÄAIKAISET SAAMISET	180 044,22	0,00
MUUT SAAMISET	180 044,22	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 171 446,90	1 356 866,23
MYyntISAAMISET	391 584,63	543 686,22
MUUT SAAMISET	66 640,78	65 673,86
SIIRTOSAAMISET	713 221,49	747 506,15
RAHAT JA PANKKISAAMISET	643 972,58	135 330,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 083 877,68	1 582 154,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 333 233,59	15 734 699,16

	2018	2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	7 582 348,17	7 582 348,17
ARVONKOROTUSRAHASTO	791 466,14	0,00
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-584 591,27	137 321,12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-510 920,64	-721 912,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 278 302,40	6 997 756,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	450 755,17	483 569,50
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 268,42	1 268,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	452 023,59	484 837,92
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	3 777 365,05	1 109 795,05
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	3 332 928,00	667 558,00
MUUT VELAT	444 437,05	442 237,05
LYHYTAIKAINEN	5 825 542,55	7 142 309,29
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	4 809 630,00	6 057 960,50
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	387 204,58	868 456,08
MUUT VELAT	100 409,58	91 358,73
SIIRTOVELAT	528 298,39	124 533,98
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 602 907,60	8 252 104,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 333 233,59	15 734 699,16

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	44,0	44,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54,9	45,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	54,9	46,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-1096	-585
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-489	-253
Lainakanta 31.12., 1000€	8143	6726
Lainakanta 31.12., €/asukas	3632	2 913
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	160	182
Asukasmäärä 31.12.	2 242	2 309

Taseen tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2018

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno –käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön

TULOT		MENOT	
TOIMINTA		TOIMINTA	
TOIMINTATUOTOT	3 152 707	TOIMINTAKULUT	17 684 308
VEROTULOT	6 873 756	- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 194
VALTIONOSUUDET	7 454 761	KORKOKULUT	10 786
KORKOTUOTOT	107	MUUT RAHOITUSKULUT	6 049
MUUT RAHOITUSTUOTOT	261 871	INVESTOINNIT	
TULORAHOTUKSEN KORJAUSERÄT		INVESTOINTIMENOT	883 263
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-27 489	RAHOITUSTOIMINTA	
INVESTOINNIT		PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	334 630
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	29 639	LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	1 248 331
RAHOITUSTOIMINTA		KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	20 168 561
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804		
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 000 000		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	20 768 157		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 20 768 157 - 20 168 561 = 599 596

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 507 449 - (-92 148) = 599 596

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilipäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot.

Keiteleen kunnan konserniin kuuluvat vuonna 2018

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	<i>Yhdistelty (kpl)</i>	<i>Ei yhdistelty (kpl)</i>
Tytäryhteisöt Yhtiöt Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	0
Kuntayhtymät	6	
Osakkuusyhteisöt		1
Yhteensä	12	1

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kunnan kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät. Osakkuusyhteisöä ei konserniin ole yhdistelty.

Konsernin toiminnan ohjaus

Keiteleen kunnassa konserniohjaus tapahtuu kunnanhallituksen nimeämien yhtiökokousedustajien sekä kuntayhtymien hallintoon nimettyjen henkilöiden toiminnan kautta. Konsernijohtoon kuuluvat hallintosäännön mukaan kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja. Erityistä ohjausta vaativissa tilanteissa kunnanhallituksen nimeämä hallintoryhmä toimii konserniohjausta linjaavana valmistevana toimijana.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Keiteleen kunnan konserniin sisällytetään vuodesta 2010 lukien As. Oy Keiteleen Satamanranta. Vuonna 2017 kunta sai testamenttilahjoituksena yhden osakehuoneiston osakkeet, jolloin kunnan omistusosuus nousi 65,25 %:iin. Vuonna 2018 omistusosuus oli 63,10%

As Oy Keiteleen Satamanpuisto sisällytetään konsernitilinpäätökseen vuodesta 2013 lukien. Vuonna 2017 kunta sai testamenttilahjoituksena yhden osakehuoneiston osakkeet, jolloin kunnan omistusosuus nousi 58,27 %:iin. Vuonna 2018 omistusosuus oli 55,39%

As Oy Keiteleen Pappilanpellosta ei myyty vuoden aikana yhtään asuntoa. Kunnan omistusosuus 53,7 %.

Vuonna 2018 kunta pääomitti Kiinteistö Oy Nilakanrantaa 150 000 eurolla.

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2018 talousarviossa määriteltiin Kiinteistö Oy Nilakanrannalle seuraavat tavoitteet:

- Yhtiön asuntojen käyttöaste 95%
- Vuokrataso ei saa ylittää Tilastokeskuksen määrittelemää vuokrien keskitasoa
- Yhtiön vuokrataso arvioidaan asunto-osakeyhtiöittäin
- Asuntokannan elinkaaret ja kunnostussuunnitelmat määritetään kuntotutkimusten perusteella ja tarvittavat toimenpiteet käynnistetään
- Käynnistetään uudisrakentaminen
- Asukasviestintä vakiinnutetaan aktiiviseksi

Tavoitteiden toteutuminen:

- Kiinteistö Oy Nilakanrannan vuosikertomuksen mukaan asuntojen käyttöaste oli 83,3% (luvussa on mukana tyhjänä pidetty Äyräpääntie 7 ja osin muita korjaussuunnitelman vuoksi tyhjänä pidettyjä asuntoja)
- Taloyhtiön keskivuokra oli 8,90 €/m²/kk. Tilastokeskuksen määrittelemä arava-asuntojen keskivuokra (ilman pääkaupunkiseutua) oli vuonna 2017 11,06 €/m²/kk

Keskivuokrat 11/18	€/m²/kk				
Keitele	8,90				
Pielavesi	9,06				
Tervo	9,00				
Vesanto	8,12				
Tilastokeskus 8.11.2018	€/m²/kk	Alue			
ARA-vuokra-asunnot	11,16	Muu Suomi (koko maa - PKS)			
ARA-vuokra-asunnot	9,93	Alle 20 000 asukasta			
Vapaarahoitteiset	12,01	Muu Suomi (koko maa - PKS)			
Vapaarahoitteiset	9,50	Alle 20 000 asukasta			

- Yhtiön vuokrataso arvioidaan asunto-osakeyhtiöittäin
Hesepolun vuokraa alennettiin 0,40 €/m² ja Äyräpääntie 8-10 0,90 €/m² sekä suurimpiin asuntoihin 100 euron alennus.
- Asuntokannan elinkaaret ja kunnostussuunnitelmat määritetään kuntotutkimusten perusteella ja tarvittavat toimenpiteet käynnistetään
- Yhtiössä huoneistoissa tehtiin kolme pesuhuoneremonttia (Keiteleen Harju), tapetointeja ja maalauksia vuokralaisten vaihtuessa. Äyräpääntie 7:n kaukolämpöliittymä ja vaihdin siirrettiin Äyräpääntie 9:ään. Tilikaudella tehtiin normaaleja vuosikorjauksia, joihin käytettiin 35 000 euroa ja korjauksia aktivoitiin taseeseen 125 000 euroa.

Yhtiö kilpailutti Alasintie 17 vesikatto- ja kuivatuskorjausurakan, Koululutie 2 parveke- ja vesikattokorjausurakan, Viehepolku 2 piha- ja julkisivukorjausurakan ja Äyräpääntie 7 asuinkerrostalon purkamisurakan. ARA myönsi Äyräpääntie 7 purkuluvan 28.11.2018. Urakat toteutetaan helmi-elokuun 2019 aikana.

Yhtiö möi 30.9.2018 Alavantie 5 rivitalon Jukka Mikkoselle ja Hiilimökintie 1 rivitalon Keiteleen AK-Palvelut Ky:lle.

- Käynnistetään uudisrakentaminen
Suunnitelmat yhteistyössä Aran kanssa, ei käynnistynyt
- Asukasviestintä vakiinnutetaan aktiiviseksi
Kiinteistö Oy Nilakanrannan Asukasuutiset ilmestyi neljä kertaa 2018 sekä vuotuinen normaali Asukkaiden kokous joulukuussa.
Vuoden alussa toteutettiin lakisääteinen asukkaiden kuuleminen tupakoinnin kieltämisestä huoneistojen sisätiloissa ja yhteisissä tiloissa.

KONSERNITULOSLASKELMA 2018 ja 2017

	2018	2017
Toimintatuotot	10 247 759,42	10 078 984,41
Toimintakulut	-24 712 277,02	-25 038 316,59
Osuus osakk.yht. voitosta (tappiosta)	22 400,48	14 557,67
Toimintakate	-14 442 117,12	-14 944 774,51
Verotulot	6 873 755,53	7 314 841,52
Valtionosuudet	7 942 834,24	8 139 006,27
Rahoitustuotot ja -kulut	128 188,83	27 144,79
Korkotuotot	2 811,89	3 029,26
Muut rahoitustuotot	257 004,12	163 835,42
Korkokulut	-87 306,23	-84 684,87
Muut rahoituskulut	-44 320,95	-55 035,02
Vuosikate	502 661,48	536 218,07
Poistot ja arvonalentumiset	-1 150 331,37	-1 170 959,75
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 146 495,81	-1 170 959,75
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-3 835,56	0,00
Satunnaiset erät	-26 020,57	564,66
Tilikauden tulos	-673 690,46	-634 177,02
Tilinpäätössiirrot	5 439,76	2 616,64
Tilikauden verot	-451,72	-3 036,96
Laskennalliset verot	-751,29	-1 922,01
Vähemmistöosuudet	1 017,43	-7 626,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-668 436,28	-644 146,19

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

(lasketaan samalla periaatteella kuin kunnan vastaavat tunnusluvut)

	2018	2017
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	41,47	40,25
Vuosikate / Poistot, %	43,84	45,79
Vuosikate, € / asukas	224	232
Asukasmäärä 31.12	2 242	2 309

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	537 865	536 218
Satunnaiset erät	-26 021	565
Tulorahoituksen korjauserät	-24 083	-933
	487 761	535 850
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 454 420	-1 168 111
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 768	29 556
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	95 856	55 019
	-1 348 796	-1 083 536
Toiminnan ja investointien rahavirta	-861 035	-547 686
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-172	-296
Antolainasaamisten vähennys	22 804	22 804
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 991 885	162 065
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-833 537	-516 823
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 250 327	798 619
	1 908 021	443 861
Oman pääoman muutokset	79 979	71 573
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	118 214	-31 644
Vaihto-omaisuuden muutos	11 601	-5 326
Saamisten muutos	54 190	-51 635
Korottomien velkojen muutos	50 574	-173 957
	234 579	-262 562
Rahoituksen rahavirta	2 245 219	275 676
Rahavarojen muutos	1 384 184	-272 302
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 037 172	650 275
Rahavarat 1.1.	652 987	922 576
Rahavarojen muutos yhteensä	1 384 184	-272 302

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

(lasketaan samalla periaatteella kuin kunnan vastaavat tunnusluvut)

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-3 238 469	-3 618 753
Investointien tulorahoitus, %	37,23	47,10
Lainanhoitokate	0,7	1,35
Kassan riittävyys, pv	29	9

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 526	23 970	OMA PÄÄOMA	7 845	7 876
Aineettomat hyödykkeet	180	189	Peruspääoma	7 582	7 582
Aineettomat oikeudet	141	113	Arvonkorotusrahasto	801	29
Muut pitkävaikutteiset menot	35	70	Muut omat rahastot	918	842
Ennakkomaksut	4	6	Edell. tilikausien yli-/alijäämät	-783	64
			Tilikauden yli-/alijäämä	-673	-641
Aineelliset hyödykkeet	22 905	23 167			
Maa- ja vesialueet	2 434	2 386			
Rakennukset	16 516	16 870	VÄHEMMISTÖOSUUS	790	742
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 467	2 389			
Koneet ja kalusto	832	932	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	27	25	Poistoero	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	629	565	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	1 441	614	PAKOLLISET VARAUKSET	244	211
Osakkeet ja osuudet	1 422	598	Eläkevaraukset		
Muut lainasaamiset	3	0	Muut pakolliset varaukset	244	211
Muut saamiset	16	16			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	548	578
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	609	606	Valtion toimeksiannot	58	55
Valtion toimeksiannot	57	54	Lahjoitusrahastojen pääomat	475	506
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	540	538	Muut toimeksiantojen pääomat	15	17
Muut toimeksiantojen varat	12	14			
			VIERAS PÄÄOMA	19 621	17 768
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 913	2 599	Pitkäaikainen	12 024	8 965
Vaihto-omaisuus	153	164	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	11 580	8 523
Aineet ja tarvikkeet	130	141	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Keskeneräiset tuotteet	2	2	Saadut ennakot	0	0
Valmiit tuotteet			Muut pitkäaikaiset velat	444	442
Muu vaihto-omaisuus	21	21	Lyhytaikainen	7 597	8 803
Saamiset	1 775	1 782	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 322	6 566
Pitkäaikaiset saamiset	181	1	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0	0
			Saadut ennakot	80	62
			Ostovelat	719	1 167

Lainasaamiset	1	1	Muut lyhytaikaiset velat	158	201
Muut saamiset	181		Siirtovelat	1 314	804
Siirtosaamiset			Laskennalliset verovelat	4	3
Lyhytaikaiset saamiset	1 594	1 781	YHTEENSÄ	29 048	27 175
Myyntisaamiset	609	740			
Lainasaamiset	134	0			
Muut saamiset	0	168			
Siirtosaamiset	851	873			
Rahoitusarvopaperit	0	4			
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin					
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	0	4			
Rahat ja pankkisaamiset	1 985	649			
YHTEENSÄ	29 048	27 175			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

(lasketaan samalla periaatteella kuin kunnan vastaavat tunnusluvut)

	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	27,08	32,92
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	77,96	69,35
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista %	80,23	71,69
Kertynyt ylijäämä-/alijäämä, 1000€	-1 456,43	986,01
Kertynyt ylijäämä-/alijäämä, €/asukas	-649,61	427,03
Konsernin lainakanta 31.12, 1000€	16 901	15 088
Konsernin lainat, €/asukas	7539	6535
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	3	0
Kunnan asukasmäärä	2242	2309

Konsernitaseen luvut poikkeavat konsernituloslaskelmasta, koska konsernitaseessa on siirretty vapaaehtoiset varaukset edellisten tilikausien yli- /alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämään.

Vuoden 2017 konsernitaseeseen on korjattu havaitut virheet, joten se poikkeaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitetystä.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Vuoden 2018 lopussa kunnan taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä kumulatiivista alijäämää -584 591,27 euroa.

Tilikauden tulos on -510 920,64 euroa alijäämäinen.

Kunnanhallitus esittää, että kunnan alijäämä -510 920,64 € siirretään omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/ alijäämä tilille.

Kunnan taseeseen muodostuu kattamaton alijäämä yhteensä 1 095 511,91 €. Vuoden 2019 talousarviossa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2019–2022.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla.

Kaikkia talousarvioon otettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteiden toteutumisesta.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen)

	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2018	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 230 368	50 000	1 280 368	1 389 466	109 098	108,52%
MAKSUTUOTOT	846 125	-10 000	836 125	793 684	-42 441	94,92%
TUET JA AVUSTUKSET	177 998	2 200	180 198	250 659	70 461	139,1%
MUUT TOIMINTATUOTOT	767 026	9 900	776 926	718 899	-58 027	92,53%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 021 517	52 100	3 073 617	3 152 707	79 090	102,57%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 053 626	-121 157	-6 174 783	-6 136 456	38 327	99,38%
PALKAT JA PALKKIOT	-4 657 100	-121 157	-4 778 257	-4 750 384	27 873	99,42%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 396 526	0	-1 396 526	-1 386 072	10 454	99,25%
ELÄKEKULUT	-1 192 226	0	-1 192 226	-1 236 258	-44 032	103,69%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-204 300	0	-204 300	-149 814	54 486	73,33%
PALVELUJEN OSTOT	-9 188 686	222 968	-8 965 718	-9 501 098	-535 380	105,97%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-965 601	37 100	-928 501	-889 906	38 595	95,84%
AVUSTUKSET	-629 326	-22 754	-652 080	-746 428	-94 348	114,47%
MUUT TOIMINTAKULUT	-401 943	2 000	-399 943	-410 420	-10 477	102,62%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 239 182	118 157	-17 121 025	-17 684 308	-563 283	103,29%
TOIMINTAKATE	-14 217 665	170 257	-14 047 408	-14 531 601	-484 193	103,45%
 VEROTULOT	 7 154 000	 0	 7 154 000	 6 873 756	 -280 244	 96,08%
 VALTIONOSUUDET	 7 587 014	 0	 7 587 014	 7 454 761	 -132 253	 98,26%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	6 000	0	6 000	107	-5 893	1,79%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	161 000	0	161 000	261 871	100 871	162,65%
KORKOKULUT	-25 000	0	-25 000	-10 786	14 214	43,14%
MUUT RAHOITUSKULUT	-11 000	0	-11 000	-6 049	4 951	54,99%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	131 000	0	131 000	245 144	114 144	187,13%
VUOSIKATE	654 349	170 257	824 606	42 060	-782 546	5,1%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-517 920	0	-517 920	-552 980	-35 060	106,77%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-517 920	0	-517 920	-552 980	-35 060	106,77%
TILIKAUDEN TULOS	136 429	170 257	306 686	-510 921	-817 607	-166,59%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	136 429	170 257	306 686	-510 921	-817 607	-166,59%

Verotulot

Keiteleen tuloveroprosentti nousi 20,5 % vuoden 2017 alusta lukien.

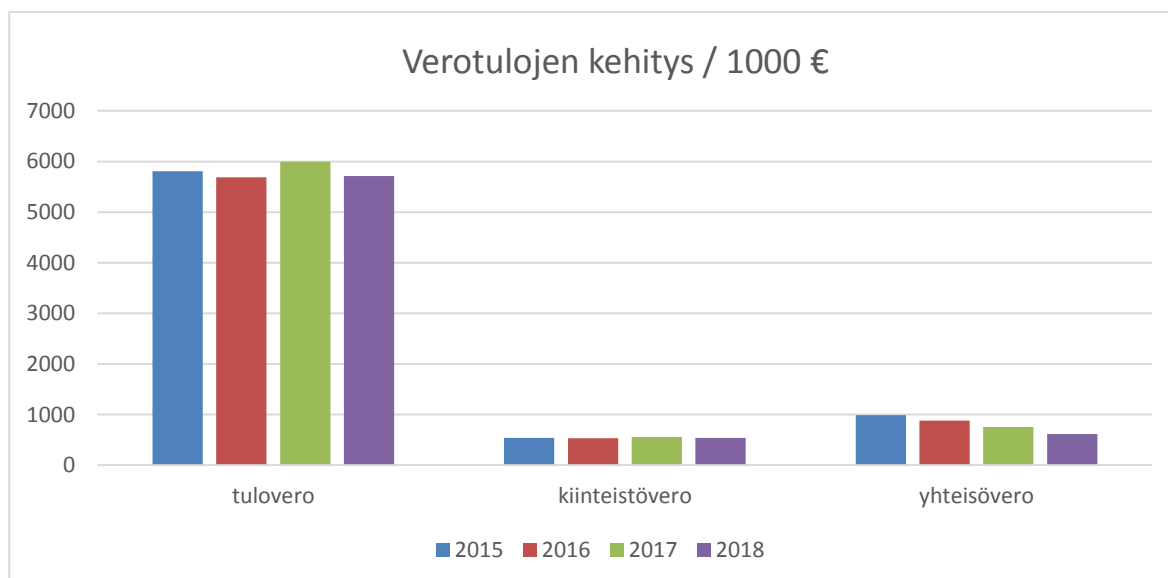
Kiinteistöveroprosentit ovat:

- vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,45 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,95 %
- muiden kuin asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00%
- -yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- rakentamattomille rakennuspaikoille ei määritelty kiinteistöveroa.

Verotuloja kunnalle kertyi 6,8 milj.euroa, mikä on 441 085 euroa eli 6 % edellisvuotta vähemmän. Kunnan tuloveroa kertyi 281 134 euroa eli 4,7% edellisvuotta vähemmän. Osuus yhteisöveron tuotosta pieneni 18,5% eli 140 739 € ja kiinteistöveron tuotto väheni 3,4 % eli 19 213 €. Talousarvioon verrattuna verotulot olivat 280 244 euroa eli 3,9 % ennakoitua pienemmät.

Verotulojen kehitys vuosilta 2015 – 2018 on esitetty oheisessa taulukossa.

Verolaji (1000 €)	2015	2016	2017	ta 2018	tp 2018
-kunnan tulovero	5 810	5 688	5 995	5 867	5 714
-yhteisövero	986	883	758	705	618
-kiinteistövero	541	534	561	582	542
Yhteensä	7 338	7 106	7 314	7 154	6 874

Valtionosuuksien erittely

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperustaisestirahoitettava taiteen perusopetus

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio.

Valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

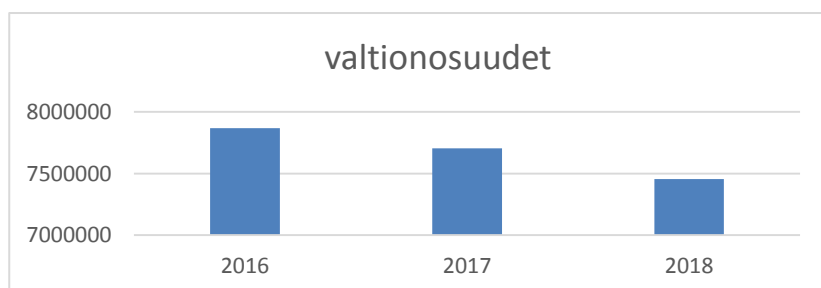
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen ja
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Valtionosuudet 2016 - 2018 (1000€)

	2016	2017	ta2018	tp 2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	8 239	8 055	7 921	7 923
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-370	-379	- 334	-467
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0
Yhteensä	7 869	7 706	7 587	7 455

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2018

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2018	Poikkeama
1120	MAA-ALUEIDEN OSTO/ MYynti	0,00	0,00	0,00	-23628,27	-23628,27
	Menot	0,00	0,00	0,00	-25778,67	-25778,67
	Tulot	0,00	0,00	0,00	2150,40	2150,40
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	2150,40	2150,40
1130	KIINTEISTÖJEN OSTO/ MYynti	-70000,00	0,00	-70000,00	0,00	70000,00
	Menot	-90000,00	0,00	-90000,00	0,00	90000,00
	Tulot	20000,00	0,00	20000,00	0,00	-20000,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	20000,00	0,00	20000,00	0,00	-20000,00
1135	OSAKKEIDEN OSTO/ MYynti	0,00	0,00	0,00	-229689,67	-229689,67
	Menot	0,00	0,00	0,00	-229689,67	-229689,67
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1212	KYLÄVERKKOHANKE	-30000,00	0,00	-30000,00	-39918,71	-9918,71
	Menot	-30000,00	0,00	-30000,00	-39918,71	-9918,71
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1213	SAVON KUIDUN VERKON OSTO	-274000,00	0,00	-274000,00	0,00	274000,00
	Menot	-274000,00	0,00	-274000,00	0,00	274000,00
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1221	SÄHKÖISET PALVELUT	-25000,00	0,00	-25000,00	-23033,56	1966,44
	Menot	-25000,00	0,00	-25000,00	-23033,56	1966,44
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1222	AUTOMAATIOPÄIVITYKSET	-20000,00	0,00	-20000,00	0,00	20000,00
	Menot	-20000,00	0,00	-20000,00	0,00	20000,00
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3120	YLÄKOULUN ESTEETTÖMYYS	-70000,00	0,00	-70000,00	-18500,00	51500,00
	Menot	-70000,00	0,00	-70000,00	-18500,00	51500,00
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3301	KIRJASTON SISUSTUS	-10000,00	0,00	-10000,00	-10015,55	-15,55
	Menot	-10000,00	0,00	-10000,00	-10015,55	-15,55
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3601	NUORISO- JA APIP-TIL	-15000,00	0,00	-15000,00	-13900,08	1099,92
	Menot	-15000,00	0,00	-15000,00	-13900,08	1099,92
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2018	Poikkeama
4134	KIINTEISTÖJEN KUNNOSTUSHANKE	-200000,00	0,00	-200000,00	0,00	200000,00
Menot		-200000,00	0,00	-200000,00	0,00	200000,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4136	KUNNANTOIMISTON MUUTOSTYÖT	-25000,00	0,00	-25000,00	-28821,41	-3821,41
Menot		-25000,00	0,00	-25000,00	-28821,41	-3821,41
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4137	KIRJASTON VESIKATON UUSIMINEN	-160000,00	0,00	-160000,00	-161596,86	-1596,86
Menot		-160000,00	0,00	-160000,00	-161596,86	-1596,86
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4138	PESULA	-140000,00	0,00	-140000,00	-3313,00	136687,00
Menot		-140000,00	0,00	-140000,00	-3313,00	136687,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4139	KUNNANTOIMISTON PURK	-50000,00	50000,00	0,00	0,00	0,00
Menot		-50000,00	50000,00	0,00	0,00	0,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4140	LIIKENNEVÄYLIEN PERUSKORJAUS	-80000,00	0,00	-80000,00	-118689,24	-38689,24
Menot		-80000,00	0,00	-80000,00	-118689,24	-38689,24
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4141	KATUJEN ASFALTOINTI	-30000,00	0,00	-30000,00	-12998,48	17001,52
Menot		-30000,00	0,00	-30000,00	-12998,48	17001,52
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4142	VIITASAARENTIEN PERUSK. JA SUU	-120000,00	0,00	-120000,00	-73532,64	46467,36
Menot		-120000,00	0,00	-120000,00	-73532,64	46467,36
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4143	KUNNANVIRASTO,PIHA,ULK OPUOLEN	-20000,00	0,00	-20000,00	-44806,30	-24806,30
Menot		-20000,00	0,00	-20000,00	-44806,30	-24806,30
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4144	TK:N ILMANV. KORJ. JA PUHD.TYÖ	0,00	-50000,00	-50000,00	-22268,86	27731,14
Menot		0,00	-50000,00	-50000,00	-22268,86	27731,14
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4500	VESILAITOS, UUSI POHJAVEDENOTT	-120000,00	0,00	-120000,00	-2562,96	117437,04
Menot		-120000,00	0,00	-120000,00	-2562,96	117437,04
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2018	Poikkeama
4515	VERKOSTON SANEERAUS 2018	-15000,00	0,00	-15000,00	-11553,14	3446,86
Menot		-15000,00	0,00	-15000,00	-11553,14	3446,86
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4516	ÄIMETYNPURON KUNNOSTUS 2018	0,00	0,00	0,00	-3318,47	-3318,47
Menot		0,00	0,00	0,00	-3318,47	-3318,47
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4523	VIEMÄRISANEERAUS 2018	-30000,00	0,00	-30000,00	-14599,00	15401,00
Menot		-30000,00	0,00	-30000,00	-14599,00	15401,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4600	VIEMÄRILAITOS INV.	0,00	0,00	0,00	-6982,00	-6982,00
Menot		0,00	0,00	0,00	-6982,00	-6982,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4602	VARAUTUMINEN (AIDAT, AGREG.YM)	-15000,00	0,00	-15000,00	-17384,73	-2384,73
Menot		-15000,00	0,00	-15000,00	-17384,73	-2384,73
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama
RAPORTTI YHTEENSÄ		-1519000,00	0,00	-1519000,00	-881112,93	637887,07
Menot		-1539000,00	0,00	-1539000,00	-883263,33	655736,67
Tulot		20000,00	0,00	20000,00	2150,40	-17849,60
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		20000,00	0,00	20000,00	2150,40	-17849,60

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu.

	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	654 349	170 257	824 606	42 060	-782 546	5,1%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	0	0	-27 489	-27 489	
	654 349	170 257	824 606	14 571	-810 035	1,77%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-1 539 000	0	-1 539 000	-883 263	655 737	57,39%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	20 000	0	20 000	29 639	9 639	148,2%
	-1 519 000	0	-1 519 000	-853 624	665 376	56,2%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-864 651	170 257	-694 394	-839 053	-144 659	120,83%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAJASTEN VÄHENNYS	0	0	0	22 804	22 804	
	0	0	0	22 804	22 804	
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	0	0	3 000 000	3 000 000	
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	0	0	0	-334 630	-334 630	
LYHYTAJAKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	-1 248 331	-1 248 331	
	0	0	0	1 417 040	1 417 040	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-32 831	-32 831	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	1 544	1 544	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	5 375	5 375	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	-66 236	-66 236	
	0	0	0	-92 148	-92 148	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	1 347 696	1 347 696	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-864 651	170 257	-694 394	508 642	1 203 036	-73,25%
RAHAVARAT 31. 12.	643 973					
1. 1.	135 330			508 642		

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TOIMIELIMET

	TA 2018	Toteutunut 2018	Tot %	TP2017
10 Keskusvaaliltk				
Tuotot	4 000	4 270	106,8	0
Kulut	-4 200	-3 614	86	-7 332
Netto	-200	657	-328,3	-7 332
11 Tarkastusltk				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-9 550	-9 051	94,8	-8 586
Netto	-9 550	-9 051	94,8	-8 586
12 Valtuusto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-22 600	-15 101	66,8	-27 004
Netto	-22 600	-15 101	66,8	-27 004
15 Kunnanhallitus				
Tuotot	433 853	387 351	89,3	281 877
Kulut	-1 564 970	-1 441 812	92,1	-1 492 163
Netto	-1 131 117	-1 054 461	93,2	-1 210 286
20 Sosiaalilautakunta				
Tuotot	1 126 234	1 207 352	107,2	1 209 240
		-11 133		
Kulut	-10 423 196	235	106,8	-11 252 705
Netto	-9 296 962	-9 925 883	106,8	-10 043 465
30 Sivistyslautakunta				
Tuotot	320 530	318 657	99,4	299 289
Kulut	-2 984 344	-2 972 310	99,6	-3 154 382
Netto	-2 663 814	-2 653 653	99,6	-2 855 093
40 Tekninen lautakunta				
Tuotot	757 000	775 092	102,4	737 195
Kulut	-1 728 615	-1 761 960	101,9	-1 994 958
Netto	-971 615	-986 868	101,6	-1 257 763
50 Ympäristölautakunta				
Tuotot	20 000	27 328	136,6	18 685
Kulut	-88 200	-89 831	101,8	-58 872
Netto	-68 200	-62 503	91,6	-40 187
90 Tekninen Itk vesilaitos				
Tuotot	412 000	432 657	105	457 987
Kulut	-295 350	-257 395	87,1	-309 070
Netto	116 650	175 262	150,2	148 918

TALOUSARVION TOTEUTUMA TULOSALUEET

	TA 2018	Toteutunut 2018	Tot %	TP2017
100 Vaalit				
Tuotot	4 000	4 270	106,8	0
Kulut	-4 200	-3 614	86	-7 332
Netto	-200	657	-328,3	-7 332
110 Tilintarkastus				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-9 550	-9 051	94,8	-8 586
Netto	-9 550	-9 051	94,8	-8 586
112 Valtuusto				
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-22 600	-15 101	66,8	-27 004
Netto	-22 600	-15 101	66,8	-27 004
120 Keskushallinto				
Tuotot	255 500	235 240	92,1	88 065
Kulut	-1 036 200	-937 054	90,4	-961 131
Netto	-780 700	-701 814	89,9	-873 066
180 Ruokapalvelu				
Tuotot	178 353	152 112	85,3	193 812
Kulut	-528 770	-504 759	95,5	-531 032
Netto	-350 417	-352 647	100,6	-337 219
200 Sos.hallinto ja erityispalvelu				
Tuotot	0	0	0	175
Kulut	-133 070	-180 381	135,6	-107 624
Netto	-133 070	-180 381	135,6	-107 449
220 Sostyö ja taloudellinen tuki				
Tuotot	109 450	116 156	106,1	113 121
Kulut	-586 801	-703 330	119,9	-803 229
Netto	-477 351	-587 174	123	-690 108
230 Ikääntyneiden palvelut				
Tuotot	915 299	992 208	108,4	1 000 221
Kulut	-3 030 717	-3 228 531	106,5	-3 070 887
Netto	-2 115 418	-2 236 322	105,7	-2 070 667

240 Vammais ja erityispalvelut

Tuotot	101 485	98 988	97,5	95 723
Kulut	-640 283	-865 172	135,1	-999 662
Netto	-538 798	-766 184	142,2	-903 939

250 Perusterveydenhuolto

Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-2 675 619	-2 685 494	100,4	-2 891 289
Netto	-2 675 619	-2 685 494	100,4	-2 891 289

260**Ympäristöterveydenhuolto**

Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-130 955	-129 914	99,2	-127 835
Netto	-130 955	-129 914	99,2	-127 835

270 Erikoissairaanhoito

Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-3 225 751	-3 340 413	103,6	-3 252 179
Netto	-3 225 751	-3 340 413	103,6	-3 252 179

300 Peruskoulutus

Tuotot	151 130	173 423	114,8	124 651
Kulut	-1 830 900	-1 842 917	100,7	-1 950 473
Netto	-1 679 770	-1 669 494	99,4	-1 825 822

320 Muut koulutuspalvelut

Tuotot	0	242	*****	61
Kulut	-64 550	-67 101	104	-67 381
Netto	-64 550	-66 859	103,6	-67 320

330 Kirjasto ja kulttuuripalvelut

Tuotot	9 100	5 753	63,2	4 809
Kulut	-195 920	-205 716	105	-209 483
Netto	-186 820	-199 963	107	-204 674

350 Liikuntatoimi

Tuotot	8 200	5 593	68,2	6 556
Kulut	-56 430	-45 596	80,8	-44 645
Netto	-48 230	-40 003	82,9	-38 089

360 Nuorisotoimi

Tuotot	21 600	20 537	95,1	27 632
Kulut	-59 160	-55 191	93,3	-87 008
Netto	-37 560	-34 654	92,3	-59 377

370 Varhaiskasvatus

Tuotot	130 500	113 109	86,7	135 580
Kulut	-777 384	-755 790	97,2	-795 392
Netto	-646 884	-642 681	99,4	-659 811

400 Tekniset palvelut

Tuotot	734 000	770 024	104,9	697 907
Kulut	-1 210 865	-1 305 013	107,8	-1 457 695
Netto	-476 865	-534 990	112,2	-759 788

430 Liikenneväylät ja muut yl.alue

Tuotot	23 000	5 068	22	32 141
Kulut	-244 950	-190 922	77,9	-271 424
Netto	-221 950	-185 854	83,7	-239 284

440 Palo ja pelastustoimi

Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-225 500	-220 424	97,7	-212 211
Netto	-225 500	-220 424	97,7	-212 211

450 Yksityistiet

Tuotot	0	0	0	7 147
Kulut	-47 300	-45 601	96,4	-53 628
Netto	-47 300	-45 601	96,4	-46 481

500 Rak.valvonta ja ymp.suojelu

Tuotot	20 000	27 328	136,6	18 685
Kulut	-88 200	-89 831	101,8	-58 872
Netto	-68 200	-62 503	91,6	-40 187

900 Vesilaitos

Tuotot	207 000	220 803	106,7	248 990
Kulut	-145 050	-117 250	80,8	-151 889
Netto	61 950	103 553	167,2	97 101

910 Viemärlaitos

Tuotot	205 000	211 853	103,3	208 997
Kulut	-150 300	-140 144	93,2	-157 181
Netto	54 700	71 709	131,1	51 817

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

Kaksi kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Heiskanen Arja	puheenjohtaja	1
Karhunen Kalle	varapuheenjohtaja	1
Kaunisaho Ari		2
Konttinen Aarno		2
Roivainen Sirkka		2
Paananen Jyrki	varahenkilö	2
Nyyssönen Heli	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyistä kunnassa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Tasavallan presidentin vaali 28.1.2018, mahdollinen toinen vaali 11.2.2018.	Vaalien järjestäminen Järjestetty Tasavallan presidentin vaali 28.1.2018.
Ennakkoäänestys kotimaassa 17.–20.1.2018 ja toisen vaalin 31.1. – 6.2.2018	Ennakkoäänestyksen järjestelyt Ennakkoäänestys on järjestetty 17.– 20.1.2018.
Maakuntavaalit	Vaalien järjestäminen / Vaaleja ei järjestetty.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VAALIT	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	4 000	4 270	-270
Toimintakulut	0	-7 368	-4 200	-3 664	-536
Toimintakate	0	-7 368	-200	606	-806
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto				0	8

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TILINTARKASTUS

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

Kahdeksan kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Jauhiainen Jaana	puheenjohtaja	8
Laitinen Liisa	varapuheenjohtaja	8
Karhunen Esa		8
Savolainen Birgitta		7
Savolainen Pekka		8

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu valtuustolle ja valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seuranta.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen	Säännölliset tapaamiset tilintarkastajan kanssa, kunnan taloustilanteen seuranta Tilintarkastaja on ollut paikalla 14.9. ja 26.10.
Valtuuston asettamien tavoitteiden arviointi	Arviointisuunnitelman mukainen toiminta Toiminta on edennyt työohjelman mukaisesti.
Tarkastuslautakunnan tunnettuuden ja toiminnan avoimuuden lisääminen	Arviointisuunnitelman saattaminen tiedoksi valtuustolle Arviointikertomus on esitelty kunnan-hallitukselle ja saatettu tiedoksi valtuustolle.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TILINTARKASTUS	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-8 833	-8 630	-9 550	-9 099	451
Toimintakate	-8 833	-8 630	-9 550	-9 099	451
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-4	-4	-4	-4	-4

12 VALTUUSTO

115 VALTUUSTO

Valtuuston jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

Viisi kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Andersson Anna-Riikka		3
Huttunen Eeva		4
Jauhiainen Jaana		4
Kaunisaho Ari		5
Koskinen Saara		5
Laitinen Liisa		4
Laukkanen Matti		5
Metso Marko		5
Paananen Antti		5
Paananen Jari		5
Paananen Markku		5
Pellikka Minna	puheenjohtaja	5
Räty Eeva		5
Savolainen Pekka		5
Tabell Helena		4
Tirkkonen Mirja		5
Tuhkanen Anna-Liisa		5
Vesterinen Pekka		2
Vuorela Olli		4
Karhunen Kalle	varahenkilö	2
Qvick-Ruuskanen Maarit	varahenkilö	2
Karhunen Esa	varahenkilö	1
Savolainen Maritta	varahenkilö	1
Liimatainen Eija	varahenkilö	1
Kärkkäinen Matti	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Valtuusto on kunnan asukkaiden valitsema kunnan ylin toimielin. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa, jollei ole toisin säädetty. Kunnan ylin poliittinen päätösvalta kuuluu valtuustolle.

Valtuustolla on kokonaisvastuu kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Valtuutettujen, kuten muidenkin luottamustehtäviin valittavien vaalikelpoisuudesta, asemasta ja toimivallasta säädetään kuntalaissa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Kuntatalouden tasapainotus	tasapainotussuunnitelman laatiminen ja toimenpiteistä päättäminen / tasapainotussuunnitelma valmisteltu ja hyväksytty valtuustossa joulukuussa 2018
Tulevaisuuden kunnan rakentaminen	Toiminnan organisoinnin valmistelu sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen/ Maakunta- ja soteuudistus ei toteutunut
Kumppanuuksien kehittäminen	Seudullisten ja virtuaaliverkostojen toiminnan aktiivinen hyödyntäminen / Läntisen alueen yhteistyö tiivistynyt, mm. kuntakehittämisen pilottihanke käynnistynyt

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VALTUUSTO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 230	-27 241	-22 600	-15 439	7 161
Toimintakate	-18 230	-27 241	-22 600	-15 439	7 161
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-8	-12	-10	-7	69

15 KUNNANHALLITUS

120 KESKUSHALLINTO

Kunnanhallituksen jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

14 kokousta,
joihin osallistuminen:

Tuhkanen Anna-Liisa	puheenjohtaja	14
Paananen Markku	varapuheenjohtaja	14
Andersson Anna-Riikka		13
Huttunen Eeva		13
Kaunisaho Ari		10
Laukkanen Matti		14
Metso Marko		13
Liimatainen Eija	varahenkilö	1
Vuorela Olli	varahenkilö	2
Räty Eeva	varahenkilö	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
<u>Yleishallinto</u>	
Asiakaslähtöisyyden parantaminen	Sähköisten kanavien vakiinnuttaminen Verkkosivuston tietosisällön päivittäminen/ toteutettu, aktiivinen seuranta
Osallisuuden parantaminen	Muuttaja-palveluiden käyttöönotto/ alueellinen valmistelu Future Savo-hankkeen kanssa
Kuntaviestinnän tehostaminen	Raatien aktiivinen käyttäminen/ eRaati-kyselyitä toteutettu Viestintätiimin käyttöönotto/ toteutettu Koulutukset/toteutettu Markkinoinnin tehostaminen/ tapahtuma- ja rekrymarkkinointi onnistunut Facebook, Instagram, ja Youtube kautta
Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu	Valmistelutyön edistäminen/ alueellisessa valmistelussa aktiivinen vaikuttaminen Palvelualueen yhteistyö/ Nilakan ja läntisen alueen yhteistyö tiivistynyt
Elinvoiman vahvistaminen	Verkottaminen Hankkeiden edistäminen UUDET-hanke / toteutunut hanke-suunnitelman mukaan
<u>Asuntotoimi</u>	
Käyttöasteen nostaminen	Tarpeettomista omistuksista luopuminen

Kiinteistökannan kokonaishallinta	Vuokrien arviointi / myyntejä ei toteutunut, vuokria arvioitiin kohteittain
Tiedottamisen tehostaminen	Uusinvestointien suunnitelmat ja käynnistäminen/ Yhteistyö ARAn kanssa käynnistetty Korjausinvestoinnit/ suunnitelman mukaan Purkusuunnitelmat/suunnitelman mukaan
<u>Sisäinen kehittämistoiminta</u> ICT-kehittäminen	Digi-koulutukset Tiedonohjausprojektin jatkaminen Tietosuoja-asetuksen velvoitteiden täyttäminen/ Koulutuksia järjestetty mm. ohjelmistoihin liittyen, sekä peruskoulutusta sähköisiin työvälineisiin. Tiedonohjausprojekti edennyt, tietosuojavelvoitteet kunnossa.
Työhyvinvoinnin parantaminen	Hyvinvointiohjelman käyttöönotto TYHY-hankkeen käynnistys/ Hyvinvointiohjelma valmisteltu, valmistuu 04/19 Tyhy-hanke ei toteutunut
<u>Taloushallinto</u> Ajantasainen ja oikeellinen raportointi Talousseurannan kehittäminen	Kk-raportit Kvartaaliraportit Taloushallinnon koulutukset Ohjeiston päivitys / toteutunut suunnitelman mukaan
<u>Kiinteistöt</u> Perusparannus Taseen keventäminen	Kunnostushankkeen käynnistäminen/ toteututut Kiinteistöjen uudelleenjärjestelyt konsernissa Tarpeettomien kiinteistöjen jalostaminen, myynti tai muu luopuminen/ osittain toteutunut
<u>Avustukset</u>	Avustuksista päätetään kh:n erillispäätöksin Uusien yritysten investointiavustus/ myönnetty 3 kpl Työllistämisen kuntalisä/ hakemuksia ei ollut Nuorten kannustinrahaa maksett 50 nuorelle Kesätyöllistäminen/ työllistetty 47 nuorta Vauvalahja/ 16 syntynyttä lasta

Joukkoliikenne

ELY-keskukset ovat velvollisia määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason. (Joukkoliikennelain 14 § 1 momentti).

ELY-keskukset huolehtivat osaltaan joukkoliikennepalveluiden saatavuudesta ja luovat edellytykset joukkoliikenteen toimivuudelle ja sujuvuudelle. Joukkoliikenteen järjestämisestä säätelevät EU:n asetus rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä kansallinen joukkoliikennelaki.

ELY-keskukset määrittelevät joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, hankkivat liikennepalveluja ja myöntävät reitti- ja kutsujoukkoliikennelupia. ELY-keskukset hoitavat myös joukkoliikenteen valtion rahoitukseen liittyviä tehtäviä.

Joukkoliikenteen tarpeet huomioidaan kaikessa liikenteen suunnittelussa. Tavoitteena ovat pysäkkien varustelun parantaminen ja teiden talvihoidon kehittäminen joukkoliikenteen tarpeet huomioiden sekä matkaketjujen toimivuuden edistäminen parantamalla liityntäpysäköintiä ja yhteyksiä pysäkeille.

Henkilöliikennemarkkina elää murros- ja muutosvaihetta. Liikennekaarta ja aluehallintouudistusta valmistellaan, väestökehityksessä tapahtuu suuria muutoksia ja digitalisaatio tuo uusia tapoja ja mahdollisuuksia liikkumiseen ja joukkoliikenteelle. Muutokset koskettavat monia tahoja: matkustajia, yrityksiä, kuntia, kaupunkiseutuja, ELY-keskuksia.

Waltiksi nimetyn valtakunnallisen matkakortin kokeilu on alkanut kesällä 2015.

Waltti on joukkoliikenteen vyöhykepohjaiseen hinnoitteluun perustuva matkakortti. Waltin tulevaisuuden visiona on toimia Suomen kaikki kaupunkiseudut kattavana matkakorttina. Waltti on perustettu toteuttamaan hallitusohjelmaan kirjattua yhteiskäyttöistä lippujärjestelmää, jonka tarkoituksena on lisätä joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja myös helpottaa matkustajamäärien ja eri lipputyyppeiden käytön seurantaa.

Waltti-lipuilla on voinut matkustaa Itä-Suomessa 6.6.2016 alkaen Iisalmen, Kuopion, Joensuun ja Mikkelin kaupunkeihin suuntautuvassa maaseutuliikenteessä sekä Waltti-kaupunkien (Iisalmi, Kuopio, Joensuu ja Mikkeli) paikallisliikenteessä. Waltti-kortti ei ole kuitenkaan käytössä kaikilla yhteysväleillä.

12.10.2016 julkaistun tiedotteen mukaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen Waltti-liikenteen lippuvalikoimaa laajennetaan hieman runsaan asiakaspalautteen vuoksi. Waltti-liikenteessä voi käyttää myös Matkahuollon 44 matkan opiskelijasarjalippuja. Lisäksi vielä tällä hetkellä voimassa olevat seutuliput kelpaavat maksuvälineenä 1.1.2017 jälkeen toistaiseksi.

Waltti-liikenteen aikataulut eivät näy Oy Matkahuolto AB:n aikataulupalvelussa. Aikataulut löytyvät kunnan joukkoliikennesivuilta ja ELY-keskuksen Waltti-sivuilta. Jokaisella Waltti-alueella on omat asiakaspalvelupisteet, josta saa aikatauluneuvontaa. Lisäksi aikatauluja löytyy Liikenneviraston ylläpitämästä matka.fi – palvelusta. Vuoden 2017 alusta käytössä on valtakunnallinen aikataulupalvelu digitransit.fi.

Waltti- asiakaspalvelupisteen kustannuksia alettiin 1.1.2017 alkaen jakamaan käytön mukaan. Iisalmen kaupunki pyytää Pohjois-Savon ELY- keskukselta puolivuotisraportit Waltti- taustajärjestelmästä ja laskutus tapahtuu näiden mukaan 2 kertaa vuodessa.

Liikennepalvelulaki tulee pääosin voimaan 1.7.2018. Tietojen ja tietojärjestelmien yhteen toimivuutta koskevat säännökset tulevat voimaan jo 1.1.2018. ITS-direktiiviin liittyvät älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönottoon liittyvät säännökset tulivat voimaan 1.10.2017.

Liikennepalvelulaki kokoaa yhteen liikennemarkkinoiden lainsäädännön ja luo edellytykset liikenteen digitalisaatiolle ja uusille liiketoimintamalleille. Liikennepalvelulain keskeisenä tavoitteena ovat asiakaslähtöiset liikennepalvelut. Hallitus esitti liikennepalvelulain vahvistamista 24. toukokuuta 2017.

Liikennepalvelulailla muutetaan nykytilaa, jossa liikenteen markkinat ovat vahvasti säännelty ja julkisin toimin ohjatut. Liikennepalvelulaki edistää kilpailun tasapuolisuutta henkilöliikennemarkkinoilla sekä henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien kilpailukykyä.

Liikennepalvelulaki edistää merkittävästi uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa. Liikennepalvelulaki mahdollistaa saumattomat, multimodaaliset matkaketjut.

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Palvelutasotavoitteen mukaisten joukkoliikenneyhteysien kehittäminen, olemassa olevien resurssien puitteissa	Osallistuminen Pohjois-Savon ELY-keskuksen, alueen henkilöliikennetyöryhmän sekä alueen muiden toimijoiden väliseen yhteistyöhön Keiteleen kunta on osallistunut alueelliseen yhteistyöhön.
Keiteleen kunnan sisäisen ostoliikenteen järjestäminen	Ostoliikenteen kilpailuttaminen. Joukkoliikenteen kehittäminen MT551 ja VT77 suuntiin, joista jatkoyhteydet kaupunkikeskuksiin. Kehitystyötä on aloitettu. Koululaiskuljetukset kilpailutettiin kevään 2018 aikana.

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

1. Toiminnan kuvaus

SavoGrow toteuttaa yhteistä elinkeinostrategiaa, hoitaa alueen elinkeino-poliittista edunvalvontaa yhdessä kuntien kanssa, edistää alueen pysymistä asuttuna ja elinvoimaisena ja on alueensa aktiivinen seutuviestijä.

2. Talousarviovuoden tavoitteiden toteutuminen

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Aloittavien yritysten sparraus	Yritysneuvonta yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville. - Toimii yritysten ja viranomaisten välisenä linkkinä - TE-toimiston Starttirahalausunnat aloittaville yrityksille - Hankeosaamisessa syntyntä tietotaitoa viedään suoraan yritysten käyttöön - Tuotteistetaan ja kehitetään uusia palveluja (mm. elintarvike, matkailu, hyvinvointi- ja sosiaaliala, kohdennetut asiantuntijapalvelut) - Edesauttaa uusien yritysten syntymistä sekä toiminnassa olevien yritysten kehittymistä ja yritysten verkostoitumista
Toimivien yritysten kehittäminen	Julkisen rahoituksen hyödyntäminen yritysten kehittämisessä - Yrityksille ja yritysryhmille etsitään julkista rahaa kehittämiseen. - Euroopan Unionin suoran erillisrahoituksen hyödyntäminen - Yritysten markkinoinnin, kansainvälistymisen ja viennin kehittäminen, erityisesti Venäjän markkinointi - Yritysten koulutuspalveluiden järjestäminen joustavasti, lyhytkestoisesti, räätälöidysti ja lähellä toteutettuna - Kilpailutus-, laatu- ja hankintaosaamisen kehittäminen - Sähköisen liiketoiminnan kehittämisessä hyödynnetään maakuntaan rakennettavaa nopeaa kuituyhteyttä. - Kehitetään mm. yritysten liiketoiminnan sähköistä markkinointia sekä uutta, sähköistä liiketoimintaa. - Työvoiman saatavuuden edistäminen yhteistyössä oppilaitosten kanssa - Yrittäjien hyvinvointi - Hiljaisen tiedon kerääminen - Yrityskannan säilyttäminen omistajan- ja sukupolvenvaihdojen avulla
Kehittämispalveluiden hallinnointi	Hankkeet nousevat alueen elinkeinostrategiasta ja vahvuuksista - Edistetään aktiivisesti uusia hankealueita ja ideoita - Lisätään EU-hankerahoitusosaamista ja etsitään aktiivisesti nykyisten rahoitusinstrumenttien rinnalle uusia rahoituskanavia - Hallinnoidaan hankkeita ja ollaan mukana tärkeissä kumppanuushankkeissa

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Kehitysyhtiö Savogrown toiminta vuonna 2018 toteutui suunnitelman mukaan. Elinkeinoasiamiestiimissä tapahtui vuoden aikana muutoksia, mikä näkyi palvelun saatavuudessa ja henkilöstön normaalia laajempaan työskentelyyn koko alueella. Keiteleellä tapahtumia toteutui 228 kpl ja asiakasyrityksiä oli 41 kpl. Vuoden aikana Keiteleelle syntyi 15 uutta yritystä. Keiteleellä toteutettiin kunnan välirahoittamana Kivijalat kuntoon yritysryhmä-hanke. Vuoden aikana Savogrow hallinnoi keskimäärin 18 eri yritysten kehittämishanketta, joihin osallistui noin 20 keiteleläistä yritystä.

Maaseutuelinkeinot

Tukipalvelut

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Tuottaa maatilayrittäjille kehittämisspalveluja sekä edistää monipuolista maatalousyrittäjyyttä. Auttaa ja hakea palveluja yrittäjille, jotta maataloustuotanto pysyy nykyisellä tasolla.

Maaseudun tukihallintoyksikkö tarjoaa ja toteuttaa maatalousyrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maataloushallinnon tehtävät ja palvelut. Edistetään maatalojen rakennekehitystä ja maataloustukijärjestelmän hyväksikäyttöä tavoitteena hyödyntää tukijärjestelmän mahdollisuudet. Maaseudun säilymistä viihtyisänä ja vetovoimaisena asuin- ja elinympäristönä kehitetään huomioimalla ympäristöön liittyvät erityisarvot.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Uuden 2015 alkaneen ohjelmakauden mukaan tuomien muutosten omaksuminen ja sen tarjoamien mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen tukihallintoyksikön toiminnassa.	Tukihallintoyksikön henkilöstö osallistuu mavin, ym. sidosryhmien järjestämiin koulutuksiin ja valmistautuu sitä kautta uuden ohjelmakauden tuomiin mahdollisuuksiin.
Maataloustukihakemukset käsitellään ja tallennetaan siten, että maksatukset voidaan toteuttaa valtakunnallisessa aikataulussa.	Huolehditaan riittävästä henkilöresursseista, jolloin hakemusten käsittely on sujuvaa.
Edistetään sähköisen tukihaun käytön lisäämistä.	Osallistutaan sähköiseen tukihakuun liittyvään koulutukseen yhteistyössä tuottaja- ja neuvontajärjestön kanssa.
Panostaa henkiseen hyvinvointiin yhteistyössä työterveyshuollon sekä MTK:n hallinnoiman ”Voimaa arkeen”-hankkeen avulla. Kannustaa nuoria maatalousalalle ja edistää tilakauppoja heille, joilla ei omaa kotitilaa ole. Tilakäynnit yhteistoiminta-alueella.	Kannustamalla yrittäjiä mukaan sekä ohjata kriittisimmässä tilanteessa olevia hakemaan apua hyödyntämällä Neuvo 2020-järjestelmää. Markkinoida nuorille maaseutuammatteja ja myyjille mahdollisuutta myydä yrityksen muille ellei omaa jatkajaa ole. Tilakäyntejä yhteistoiminta-alueella 30 kpl.
Lisätä suoramyynäntä ja kannustaa tuottajia monipuolistamaan tulonmuodostusta esim. suoramyynnin tai sivuelinkeinotoiminnan kautta.	Yksi uusi suoramyynäntätila on aloittanut sekä rehuvälityspalvelu on uutena palveluna onnistunut. Uusia urakointipalvelumuotoja on suunnitteilla ja yrittäjä aloittaa v. 2019. Voimaa-arkeen-hankkeeseen on ohjattu 3 asiakasta.

SPV-kauppoja vähintään kolme	Yhteistyö ”Kohti tulevaa”-hankkeen kanssa, joka edistää SPV-kauppoja ja alkukartoituskäynnit tiloilla, jotka vasta mieltivät SPV-vaihtoehtoja. SPV-kauppoja on toteutunut 1 kpl.
Edistää bioenergian lisäämistä	Järjestää bioenergiaan liittyviä seminaaria, tutustumismatkoja ja koulutuspäiviä. Biokaasuseminaari ja -matka Keski-Suomeen on toteutettu, bioenergiainvestointeja ei ole toteutunut v. 2018. Tuotantorakennusinvestointeja on 1 kpl.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Tukijärjestelmän monimutkaisuus vaatii henkilöstön jatkuvaa kouluttautumista. Tukiehtojen sisäistäminen on tärkeää henkilöstölle, jotta voimme palvella jatkossakin joustavasti, laadukkaasti ja asiantuntevasti asiakkaitamme. Vaikka viljelijäasiointi sähköisesti on lisääntynyt, niin kunnille siirtyneet tehtävät Ely:ltä ja monimutkainen tukijärjestelmä on lisännyt maataloustoimiston työmäärää. Useat hakemukset ja toiminnot viljelijä voi siis tehdä sähköisesti, mutta osan tukihakemuksista viljelijä joutuu tekemään vieläkin paperisena, jolloin kiinteän toimipisteen ja henkilökohtaisen palvelun tarve on ehdoton viljelijöiden kannalta. Henkilöstöresurssit on säilytettävä vähintään nykyisellä tasolla.

Kunta on velvollinen järjestämään ympäristökorvaukseen sitoutuneille viljelijöille sitoumukseen liittyvän koulutuksen vuosittain. Näitä koulutuksia järjestetään useammassa yhteistoiminta-alueen kunnassa ja koulutuspäivien järjestäminen joudutaan ostamaan ulkopuoliselta taholta. Ko. velvoite puuttuu muutamalta viljelijältä ja joudumme varautumaan koulutuksen järjestelyihin ja kuluihin

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KESKUSHALLINTO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	423 239	88 477	255 500	235 291	20 209
Toimintakulut	-925 048	-964 834	-1 044 200	-938 748	105 452
Toimintakate	-501 809	-876 357	-788 700	-703 457	85 243
Poistot	0	0	0	0	0
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-214	-380	-336	-314	820

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Henkilöstö	7	7	9	8	1

15 KUNNANHALLITUS

180 RUOKAPALVELU

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Ruokapalvelun perustehtävä on tuottaa hygieenisesti suomalaisten ravitsemussuositusten mukaisesti suunniteltuja laadukkaita ateriakokonaisuuksia eri asiakasryhmien tarpeisiin

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Taloudelliset tavoitteet	e /suoritemäärän toteutuminen Toiminnan kehittäminen ruokatuotanto ohjelman avulla – ruokalistat, reseptiikka, asiakastilausjärjestelmät Koulupuolen suoritemäärissä kasvua kouluhedelmävälipalan vuoksi ja hoivapuolella laskua vuodeosaston asiakasmäärien laskun takia sekä Keiteleen palvelukodin sulkemisen vuoksi. Ruokatuotanto-ohjelman kehittäminen saatu tuottamaan laadukkaita palveluja kuntalaisten hyväksi. Ruokatuotanto ohjelma otettiin käyttöön v. 2016 ja ohjelman muokkaaminen käyttöömme kesti noin kaksi vuotta.
Asiakaslähtöisyys	Asiakastyytyväisyys kyselyt – pisteytyksen kehittäminen mittariksi. Hoivaruokaryhmän perustaminen Oppilaiden osallistuminen kouluruokailuun – seuranta ja kouluruokasuositusten toteutuminen. Haasteita ovat asiakastarpeiden muuttuminen ja monipuolistuminen. Asiakastyytyväisyyskyselyt tehty kerran vuodessa ja niistä kerätty suunnitteluun toteutettavia asioita. Hoivan pisteytyksessä saatu hyvät arvioinnit ja hoivaruokaryhmässä pohdittu muuttuvia tarpeita. Hoivaruokaryhmä on kokoontunut kaksi kertaa vuoden aikana. Ryhmään kuulunut vuodeosastolta osastonhoitaja, sairaanhoitajamja laitosapulainen, Kunnan hoivataloista ohjaaja, palveluohjaaja, lähihoitajia sekä kutsuttu vanhusneuvoston puheenjohtaja.

	Oppilaiden osallistuminen oppilasruokailuun on ollut kiitettävää ja kouluruokasuositukset toteutuvat.
Työhyvinvointi	Haasteena on ikääntyvän henkilökunnan työssäjaksamisen tukeminen. Työtyytyväisyyskyselyssä kunnan paras tiimi. Pyritty ottamaan huomioon henkilökunnan erilaiset elämän tilanteet työvuorolistoilla.
Lähiruoan, seudullisen, kotimaisen ruoan ja luomuruoan määrän lisääminen	Kouluruoka 70v juhlistaminen. Juhla- ja eri kausien ym. huomiointi ruokalistan suunnittelussa. Kouluruoka 70 v toteutettiin syyslukukaudella. Toteutettu erilaisia kansallisia teemapäiviä sekä juhlapäiviä.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

ICT-kulujen ja korjauskustannusten nousu talousarviossa. Asiakasmäärien väheneminen.

ICT- kuluissa ja korjauskustannuksissa pysyimme talousarviossa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

RUOKAPALVELU	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	888 701	681 535	599 082	621 034	-21 952
Toimintakulut	-606 528	-531 118	-528 770	-504 788	-23 982
Toimintakate	282 173	150 417	70 312	116 246	-45 934
Poistot	-26 548	-27 949	-8 000	-27 909	19 909
Aukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	120	65	30	52	191

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Nilakka suoritemäärä	52 003	53 145	54 978	57 808	2 830
Nilakka suoritearvo	2,89	2,90	2,90	2,90	0,00
Tk suoritemäärä, 7 pv. Keittiö	105 758	112 281	102535	94888	7 647
Tk suoritearvo	4,58	4,21	4,19	4,19	0
Henkilöstö	7	7	7	7	0

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

200 SOSIAALITOIMEN HALLINTO

Sosiaalilautakunnan jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

seitsemän kokousta,
joihin osallistuminen:

Huttunen Eeva	puheenjohtaja	7
Savolainen Maritta	varapuheenjohtaja	5
Häkkinen Kari	jäsen	7
Nuutinen Teijo	jäsen	7
Qvick-Ruuskanen Maarit	jäsen	7
Räty Eeva	jäsen	7
Vesterinen Pekka	jäsen	5
Paananen Jyrki	varahenkilö	1
Saastamoinen Oiva	varahenkilö	2

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Sosiaalitoimen tehtävänä on tuottaa kuntalaisille hyvinvointia edistäviä peruspalveluja ja erityispalveluja tilanteissa, joissa yksityisen kuntalaisen tai perheen hyvinvointi on riskiytynyt. Sosiaalitoimen hallinnon tehtävänä on toimia palvelujen koordinoijana, lain asettamien velvoitteiden toteutumisen mahdollistajana ja sosiaalitoimen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäjänä. Sosiaalitoimen hallinnosta vastaa sosiaalilautakunta yhdessä sosiaalitoimen johtavan viranhaltijan kanssa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Talous Kattavat ja kustannustehokkaat sosiaalipalvelut	Palvelutuotannon ja -rakenteen jatkuva arviointi ja uudistaminen Omaishoidon tuen myöntämisperusteet ja hoitopalkkiot on tarkistettu vastaamaan valtakunnallisia suosituksia (sos.ltk 30.10.2018 § 49). Sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut on päätetty kilpailuttaa (sos.ltk. 30.10.2018 § 55). Keiteleen sosiaalitoimi on osallistunut Pohjois-Savon maakunnan lastensuojelun sijaishuollon ja avohuollon palveluiden yhteishankinnan suunnitteluun. Keiteleen ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi 2018–2019 vahvistettiin valtuustossa 12.11.2018 § 29.

	Täydennyskoulutetaan eri vastuutehtäviin, erityisosaamisalueet huomioiden. Sosiaalitoimen henkilöstö on osallistunut muun muassa ajankohtaisiin lakikoulutuksiin ja palveluohjauskoulutukseen. Koulutuksissa painotetaan entistä enemmän moniammatillisiin yhteistyövalmiuksiin sekä tiedonhankkimisvalmiuksiin. Sosiaalitoimen henkilöstöä on osallistunut maakunnassa järjestettyihin yhteisiin tilaisuuksiin kuten Sote-uudistuksen valmistelun, LAPE- ja I&O-hankkeiden puitteissa.
Lähidemokratia ja osallisuus	Tuetaan lähiverkoston osallistumista asiakkaan arkeen ja kirjataan palvelusuunnitelmaan. Palvelutarvetta on arvioitu ja järjestetty yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa perheen ja lähiverkoston kanssa. Asiakkaan lähiverkosto on huomioitu palvelu-/asiakassuunnitelmissa. Vahvistetaan paikallisyhdistysten mahdollisuuksia osallistua asiakkaan palveluketjuun (huomioidaan palvelusuunnitelmassa) On hyödynnetty muun muassa SPR:n Ystävätoimintaa. Tuetaan järjestöjen toimintaa tarjoamalla toimintatiloja (esim. liikunta-, taide- ja kulttuuri- ja muita julkisia tapahtumia varten). On toteutettu mahdollisuuksien mukaan.
Hyvinvoiva kuntalainen Ennakoiva tuki lisää hyvinvointia, edistää terveyttä ja ehkäisee ongelmien kasautumista. Asiakastyytyväisyys	Tuetaan/ohjataan asiakkaita huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan Palvelutarpeiden ohella asiakkaan voimavarat on kartoitettu osana palvelusuunnitelmaa. Vahvistetaan vanhemmuutta ja tuetaan lapsen tasapainoista kasvua moniammatillisesti (hallinnon alojen yhteistyö, järjestöt, terveydenhoito ym.) SISOTE-yhteistyö on käynnistynyt, valtakunnallisen LAPE-muutosohjelman aineistoa ja tilaisuuksia on hyödynnetty. Lisätään ennakoivaa toimintaa kaikilla palvelusektoreilla. Ennakoivaa toimintaa on lisätty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Asiakastyytyväisyyttä seurataan asiakas-/omaispalautekyselyillä. Palautteen perusteella kehitetään toimintaa.

Palvelut ovat yksilöllisiä ja itsemääräämisoikeus toteutuu.	Kotihoidon ja asumispalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyt toteutettiin 1.-31.10.2018. Sosiaaliasiamiehelle tehtiin yksi muistutus sosiaalipalveluista vuonna 2018. Asiakkaat ovat voineet antaa suullista palautetta tai kirjallista palautetta suojatun sähköpostiyhteyden kautta tai palautelomakkeella. Palautteet on käsitelty tiimeissä ja/tai asiakkaan kanssa sekä huomioitu toiminnan kehittämisessä. Asiakasta informoidaan erilaisista palveluvaihtoehtoista ja hänen mielipiteensä kirjataan asiakirjaan. Itsenäisesti asioiville on tarjottu palveluneuvontaa. Kotisivujen tiedot on pyritty pitämään ajantasaisina. Voimavarakeskeistä palveluohjausta on painotettu työotteena ja yksilökohtaista palveluohjausta on tarjottu erityistä tukea tarvitseville.
Asuinympäristö Asuinympäristö tukee asiakkaiden ja henkilökunnan osallisuutta, sitouttaa ja lisää hyvinvointia	Otetaan asuinympäristön vaikutus huomioon palvelutarpeen arvioinnissa kaikilla asiakasryhmillä Asumisen ja palvelujen yhteensovittamiseksi on kehitetty asukkaiden turvallisuutta ja itsemääräämistä tukevia ratkaisuja, joilla on luotu edellytyksiä selviytyä päivittäisistä toiminnoista. Ikääntyneiden palveluissa on ollut käytössä RAVA-arviointimenetelmä ja MMSE-testi. Terveystenhuollon laitoshoidon asiakkaita on ohjattu vain lääketieteellisin perustein.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Sosiaalitoimen tavoitteena on ollut palvelutuotannon painottuminen ennalta ehkäiseviin palveluihin. Sosiaali- ja perhetyön osalta haasteena on ollut usean viranhaltijan vaihtuminen vuoden 2018 aikana. Sosiaalijohtaja ja sosiaaliohjaaja ovat aloittaneet uusina viranhaltijoina tehtävissään loppuvuonna 2018. Sosiaalityöntekijän virkaa on hoidettu tilapäisin järjestelyin. Perheneuvolan psykologipalveluissa on ollut resurssivajetta, joten kaikissa Nilakan kunnissa palvelua ei ole ollut saatavilla riittävästi. Huolimatta resurssivajeista sosiaalitoimi on pyrkinyt turvaamaan asiakkaiden ns. subjektiivisiin oikeuksiin perustuvat palvelut ja lakisääteiset määrääjat.

Ikääntyneiden palveluissa laitoshoidon tarve on vähentynyt eikä jonoja palveluasumiseen juuri ole ollut. Keiteleen vuodeosaston akuuttipaikkojen kuormitus on pienentynyt, jonka vuoksi Kysteri päätti toteuttaa viiden vuodepaikan vähentämisen. Keiteleellä ikääntyneiden palveluiden palvelutaso on joiltakin osin ylittänyt laatusuosituksia. Ympäri vuorokautisen hoidon tarvetta on pystytty ennalta ehkäisemään fysioterapeutin kuntouttavan toiminnan avulla sekä lisätyövoimaa palkkaamalla. Käytettävissä ovat olleet myös Sirkka Ikäläisen testamenttihankkeen varat, joita on hyödynnetty ennalta ehkäiseviin palveluihin. Omaishoidon tuen kriteerit tarkistettiin lokakuussa 2018, jolloin lähtökohtana oli valtakunnallisen suosituksen

mukainen palvelutaso. Keiteleen suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi 2018–2020 valmistui loppuvuonna 2018.

Lähihoitajien määräaikaisten palvelussuhteiden täyttäminen vaikeutui kuluneena vuonna oleellisesti, joten kotipalvelun resursseja jouduttiin täydentämään ostopalveluilla. Sosiaalilautakunnan aloitteesta kunnanhallitus myönsi täyttöluvan kahteen vakituiseen lähihoitajan tehtävään Ikääntyneiden palveluihin.

Vammais- ja erityispalvelujen tulosalueen toiminta toteutui alkuperäisen talousarvion mukaisesti, mutta ylitti muutetun talousarvion. Valtuuston hyväksymässä talousarvion tasapainotussuunnitelmassa tulosalueen määrärahoja muutettiin siten, että asumispalvelujen ostoihin varattua määrärahaa vähennettiin 485 217:sta eurosta 273 179 euroon. Ennuste ylittyi 110 800 euroa. Päihdetyön kustannuspaikat on siirretty vuoden 2018 alusta vammais- ja erityispalvelujen tulosalueelle.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

SOSIAALITOIMEN HALLINTO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	175	0	154	154
Toimintakulut	98 821	-107 545	-133 070	-181 079	48 009
Toimintakate	98 821	-107 545	-133 070	-180 925	47 855
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	42	-47	-57	-81	20

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Mittari	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Henkilöstö	1	2	2	2	

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

220 SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Sosiaalityön tavoitteena on lisätä hyvinvointia edistämällä yhteiskunnallista muutosta, elämänhallintaa ja itsenäisyyttä sekä ihmissuhdeongelmien ratkaisua. Sosiaalityön kohteena ovat vuorovaikutustilanteet ihmisen ja hänen ympäristönsä välillä. Sosiaalityön perustana ovat ihmisoikeudet ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden periaatteet. Sosiaalityön tavoitteita toteutetaan järjestämällä sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<u>Sosiaali- ja perhetyö</u> Peruspalvelut vahvistuvat ja korjaavien toimenpiteiden tarve pienenee.	Toimintamallia kehitetään alueellisesti osallistumalla laajapohjaiseen LAPE-työryhmän työskentelyyn yhteistyössä Nilakan kuntien kanssa. Sosiaalitoimisto on osallistunut kunnan sisäiseen LAPE-työskentelyyn ja Nilakan alueen LAPE-yhteistyöhön.
Painopiste palveluissa siirtyy kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon.	Henkilöstön uusien tehtäväjärjestelyjen myötä siirretään toiminnan painotusta ennaltaehkäiseviin ja varhaisen vaiheen palveluihin (erityisesti lapsi ja perhepalveluihin). Painopistetta on siirretty varhaisen vaiheen palveluihin ja tiivistä yhteistyötä on tehty muun muassa koulun ja perheneuvolan kanssa.
<u>Ehkäisevä lastensuojelu</u> Moniammatillinen toimintamalli lapsi- ja perhepalveluihin.	Kokonaisvaltainen ja tarvittaessa moniammatillinen palvelutarpeen arviointi. Palveluntarvetta on arvioitu tarvittaessa moniammatillisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Lasten ja perheiden ongelmat eivät kasaudu ja muodosta lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tarvetta.	Käytetään yksilöllisesti suunniteltuja menetelmiä mm. toiminnallisia menetelmiä (Lapset puheeksi-menetelmät), kotikäyntejä, perhe- ja verkostotapaamisia ja psykososiaalista ohjausta. Lapset puheeksi -menetelmä on käytössä, perhesosiaalityössä kotikäynneillä on tarjottu palveluohjausta ja matalan kynnyksen palveluita, perhe- ja verkostotapaamiset ovat olleet keskeinen osa työtä, sosiaali- ja perhetyössä on painottunut asiakaskeskeinen lähestymistapa.

	Lapsiperheiden kotipalvelua suunnataan entistä enemmän matalan kynnyksen palveluksi. Lasten kasvua ja kehitystä tuetaan yhteistyössä sivistystoimen palvelujen kanssa. Yhteistyötä on tehty etenkin oppilashuollon puitteissa. Lapsiperheiden kotipalveluilla on järjestetty perheille arjen tukea.
<u>Toimeentulotuki</u> Taloudellisen tilanteen äkillinen heikentyminen ei johda velkakierteeseen ja ylivelkaantumiseen. Taloudelliset vaikeudet eivät aiheuta eriarvoisuutta, syrjäytymistä ja johda lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tarpeeseen.	Neuvotaan ja ohjataan asiakasta sekä myönnetään oikea-aikaisesti täydentävää toimeentulotukea ja ehkäisevää toimeentulotukea. Asiakkaat ovat edelleen tarvinneet ohjausta ja neuvontaa ja avustamista perustoimeentulotuen hakemisessa ja yhteydenpidossa Kelan kanssa sekä Kelan päätösten tulkitsemisessa ja tarkistamisessa. Kelalta ohjattuihin hakemuksiin on jouduttu tekemään ennakoitua enemmän kielteisiä päätöksiä. Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin vuonna 2017 yhteensä 28 983,01 € ja vuonna 2018 28 069,62 €. Tuetaan vähävaraisia lapsiperheitä (mm. puutteelliset asuin olosuhteet, lasten harrastukset, perheyhteys). Toimeentulotuen soveltamisohjeet on vahvistettu 30.1.2018 (sos. ltk. § 7). Tarvittavaa tukea on toteutettu palvelutarpeen arvioinnin perusteella.
<u>Työllistäminen ja kuntouttava työtoiminta</u> Palveluprosessit selkeytyvät Työmarkkinatuen kuntaosuus pienenee. Pitkäaikaistyöttömien työhön paluun kynnys alenee ja riski syrjäytymiseen alenee.	Selkeytetään eri toimijoiden roolia ja tehostetaan kuntouttavaan työtoimintaan ohjaamista ja selvitetään aktiivisesti asiakkaille vaihtoehtoisia ”urapolkuja” Työmarkkinatuen kuntaosuuteen ei pystytty vaikuttamaan riittävän tehokkaasti. Palveluprosessien kehittämiseen osaltaan vaikuttivat myös työntekijävaihdokset. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjattiin asiakkaita, joilla aktivointiehto oli täyttynyt. Tuetun palvelulinjan asiakkaiden vaihtoehtoisia jatkopolkuja selvitettiin. Lisätään asiakkaiden osallisuutta kehittämällä seinättömän työpajan toimintaa ja palveluohjausta. Toimintaa ja palveluohjausta maakunnallisen työllisyshankkeen kanssa Sosiaalitoimi oli aktiivisesti mukana suunnittelemassa maakunnallisen työllisyysviikon kuntaosuutta. Asiakkaan työhön paluun tukemiseksi matalan kynnyksen toimintana järjestettiin myös sosiaalista kuntoutusta.

<u>Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu</u> Lastensuojelun sijaishuollon tarve alenee.	Järjestetään tarpeenmukaisia avohuollon palveluja, mm. tukiperheitä/tukihenkilöitä ja taloudellista apua. Pääpaino on ollut avohuollon tukitoimissa. Sijaishuollon tarve on ollut vaihteleva. Tehostetaan perhetyötä ja/tai koko perheen kuntoutusta. Moniammatillisen työryhmä arvioi mm. jalkautumistarpeen perheen omaan elinympäristöön. Perhetyötä on järjestetty kunnan omana toimintana ja tarvittaessa ostopalveluna. Tehostetaan läheistyötä lastensuojelussa selvittämällä entistä tarkemmin, ketkä ovat lasten mielestä heille tärkeitä läheisiä. Lähiverkoston kartoittaminen on ollut keskeinen osa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelutyötä. Tehostetaan moniammatillisen yhteistyön keinoja (oppilashuoltoryhmä, lapsiryhmä, perheneuvola, terveydenhoito ja muu viranomaisten välinen yhteistyö). Moniammatillista yhteistyötä on tehty tiiviisti eri toimijoiden kanssa.
<u>Kasvatus- ja perheneuvonta</u> Lasten, nuorten ja perheiden saama tuki erilaisissa kasvuun ja kehitykseen liittyvissä huolissa sekä kriisi- ja ongelmatilanteissa ehkäisee perheiden ongelmien kasautumista, syventymistä ja lasten/perheiden syrjäytymistä.	Lapsen/nuoren/perheen tilanne kartoitetaan/arvioidaan kokonaisvaltaisesti. Nilakan perheneuvolassa työskenteli vuonna 2018 vakinaisen sosiaalityöntekijän lisäksi ostopalvelopsykologi 2 pv/vk. Moniammatillisesti toteutettavaa kasvatus- ja perheneuvontaa (sosiaalityö, psykologi, varhaiskasvatus, nuorisotyö, koulu, kotipalvelut) tehostetaan. Tukea perheelle järjestetään kasvatus- ja perheneuvolan toimipisteen ohella tarvittaessa myös perheen kotiin. Asiakkaille määritellään vastuutyöntekijä. Käytännön perheneuvolatyötä on tehty moniammatillisesti sosiaalityöntekijä-psykologityöparilla. Moniammatillisuutta on laajennettu hyödyntämällä kunkin paikkakunnan (Tervo, Vesanto, Keitele, Pielavesi) omia moniammatillisia verkostoja asiakasneuvotteluissa. Myös kotikäyntejä on tarvittaessa tehty. Lastensuojelun ollessa mukana yhteistyössä penen kanssa yhtenä toimijana, vastuutyöntekijänä on ollut aina lastensuojelun

	sosiaalityöntekijä. Muutoin pene-palvelujen osalta vastuutyöntekijä on ollut joko penen moniammatillinen työpari tai se perheneuvolan työntekijä, joka perheen kanssa on työskennellyt pääsääntöisesti. Laajapohjaisessa LAPE-työryhmässä edelleen kehitetään toimintamallia, jossa perheneuvola tulee kiinteämmäksi osaksi lapsiperheiden palvelukokonaisuutta. Vuosi 2018 oli LAPE-kärkihankkeen aktiivinen toimintavuosi. Nilakan perheneuvolasta on osallistuttu kunkin kunnan LAPE-toimintaan ja sen myötä myös lapsiperhepalvelujen kehittämiseen.
--	--

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Sosiaalitoimessa on tapahtunut useita henkilöstövaihdoksia. Pätevän sosiaalityöntekijän rekrytointi on ollut haasteellista. Sosiaalityöntekijän virkaa hoidettiin koko vuoden ajan tilapäisin järjestelyin. Sosiaalityöntekijän työpanos on ohjattu lähes kokonaan lapsi- ja perhepalveluihin. Uusi sosiaaliohjaaja aloitti virassa 3.12.2018.

Lastensuojelussa ylitystä muodostui noin 70 000 € ennakoitua suuremman laitoshuollon tarpeen ja sijaisperhetoiminnan vuoksi. Vuonna 2018 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 32. Ennuste alittui lastensuojelun turvakotipalveluissa, tukihenkilötoiminnassa sekä kasvatus- ja perheneuvonnassa yhteensä noin 30 000 €. Perustoimeentulotuen Kela-siirto toteutui 1.1.2017. Vuoden 2018 täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot eivät ole lisääntyneet vuoden 2017 tasosta. Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi noin 46 700 €.

Nilakan kunnat ovat sopineet perhe- ja kasvatusneuvolatoiminnan järjestämisestä 1.1.2012 alkaen siten, että organisaation viranhaltijat, sosiaalityöntekijä ja psykologi, ovat Keiteleen kunnan sosiaalitoimen palveluksessa. Psykologien heikosta saatavuudesta johtuen palveluita on kuitenkin jouduttu tuottamaan erilaisin järjestelyin. Vuonna 2018 psykologipalveluita ostettiin yksityiseltä palveluntuottajalta.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

SOSIAALITYÖ JA TALOUDELLINEN TUKI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	262 098	113 121	109 450	116 156	6 706
Toimintakulut	-973 019	-804 695	-552 041	-705 371	153 330
Toimintakate	-710 921	-691 574	-442 591	-589 21	111 864
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-304	-300	-189	-263	62

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP2018	Poikkeama
Varsinaista toimeentulotukea saavat kotitaloudet	86				
ja siitä täydentävää tukea saaneet	43	35	35	37	2
Ennaltaehkäisevää toimeentulotukea saaneet	33	30	30	25	-5
Kuntouttavan työtoim. piirissä olevat asiakkaat	27	25	25	15	-10
Lastensuoj.sijaishuollon vuorokaudet (sis. huostaanotetut ja jälkihuollossa olevat	1 103 jh 2, sij 5	730 jh 2	730 jh. 4	730 jh 2	0 -2
Perheneuv.as.käynnit	209	500	400	360	-40
Päihdehuollon hoitovuorokaudet	716	365	400	407	7
Henkilöstö	3	4	5	5	0
Perhetyön as.perheet	4	6	6	6	0
Lastenvalvoja isyys selvitykset	10	7	7	0	-7
Lastenvalvoja elatussopimukset	19	25	25	20	-5
Lastenvalvoja huolto ja tapaamissop	17	15	15	8	-7
Lastenvalvoja virka-apupyynnöt	9	5	5	15	10

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

230 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Kotihoidon tulosalueella (tukipalvelut, omaishoito, kotipalvelu, kotisairaanhoito ja asumispalvelut) tehtävänä on toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen siten, että asiakas kykenee mahdollisimman pitkään asumaan omassa kodissaan tai mahdollisimman omatoimisena palveluasumisen piirissä.

Toiminnassa korostuu kuntouttava työote ja kannustaminen omatoimisuuteen. Haluamme olla vahvistamassa asiakkaan omia voimavaroja ja hänen osallisuuttaan lähiverkostoonsa sekä muuhun ympäröivään yhteisöön. Kuntouttamalla ja turvaverkkoja luomalla pyrimme vähentämään yksinäisyyttä ja lisäämään aktiivisuutta. Tavoitteena on, että elämä voisi olla mahdollisimman normaalia.

Palvelujemme lähtökohtana ovat asiakkaan itsemääräämisoikeuden ja yksilöllisyyden arvostaminen ja kunnioittava kohtaaminen sekä tasa-arvoisuus.

Kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista, asioinneista ja henkilökohtaisista toiminnoistaan, kuten hygienian hoitamisesta. Kotipalvelun työntekijät seuraavat myös asiakkaan vointia ja neuvovat palveluihin liittyvissä asioissa asiakkaita ja omaisia.

Kotisairaanhoitoa toteutetaan lääkärijohtoisesti siten, että asiakkaan kotona suoritetaan lääkärin määräämiä sairaanhoidollisia toimia, otetaan näytteitä, valvotaan lääkitystä, seurataan asiakkaan vointia sekä neuvotaan ja ohjataan asiakasta ja omaisia.

Omaishoito on vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoitamista omaisen tai muun läheisen henkilön toimesta. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä hoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista

Asumispalveluiden perustehtävänä on tarjota ikääntyneille henkilöille asuminen ja asumiseen liittyvät palvelut yksilölliset tarpeet huomioiden. Asumispalvelu voi olla päiväaikaista tai ympärivuorokautista. Asumispalveluja järjestetään perhehoitona, kunnan tuottamana ja ostettuna palveluna.

2. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOVUODELLE

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUJEN TULOSALUE Kotihoidossa on voimassaoleva vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n	Käynnistetään toimenpiteet suunnitelman laatimiseksi nimeämällä työryhmä ja

edellyttämä suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Ajantasainen sähköisten asiakastietojärjestelmien omavalvontasuunnitelma Tukipalvelut Asiakas saa varhaisessa vaiheessa tukea tehtäviin, joista hän ei toimintakyvyn alentumisen vuoksi enää selviydy itsenäisesti. Kotipalvelu ja kotisairaanhoido Asiakas saa tukea ja ohjausta <i>omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja toimintakyvystään huolehtimiseen.</i> Asiakas pärjää alentuneesta toimintakyvystä ja/tai sairauksista	vastuuhenkilöt. Valmiin suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto. Keiteleen suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi on laadittu ja hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.11.2018. Selvitetään alueellisesti sähköisten asiakastietojärjestelmien omavalvontasuunnitelman laatimiseen liittyviä yhteisiä tekijöitä. Kuntakohtaisesti tehdään niiltä osin kuin tarve vaatii. Käytössä on ollut sosiaalitoimen henkilökunnan tietoturvaohje ja tietosuojan seuranta- ja valvontasuunnitelma. Sosiaalitoimen tietosuojavastaava on osallistunut PSSHP:n alueen tietosuojavastaavien ja ja kuntaorganisaatioiden yhdyshenkilöiden kokouksiin. Järjestetään kotona asumisen tueksi (myös asumispalveluissa) ateriapalvelua, kuljetuspalvelua, turvapalvelua, vaatehuoltopalvelua ja päiväkeskustoimintaa. Tukipalveluja kotihoidon ja asumispalvelujen asiakkaille on järjestetty talousarviosuunnitelman mukaisesti. Toimintakulut ovat ylittyneet sotainvalidien palveluista, ylitys saadaan korvauksena Valtiokonttorilta. Lisätään neuvontaa ja ohjausta omahoidon toteuttamiseen. Opastetaan/ohjataan sähköisten palvelujen sekä apuvälineiden käyttöön. Neuvonnan ja ohjauksen osuutta kotiin annettavissa palveluissa on lisätty erityisesti. Kotihoidossa on aloittanut oma muistihoitaja, joka tekee kotihoidon asiakkaille tarvittavat muistitutkimukset ennen muistipoliklinikan käyntiä sekä huolehtii seurannoista diagnoosin jälkeen. Asiakkaille on tarjottu ateriapalvelua kotiin. Kotihoidon fysioterapeutti on jakanut kotikäynneillään toimintakykyä tukevia voimisteluohteja ja neuvonut asiakkaita terveydestä huolehtimiseen. Ikääntyneille on järjestetty erilaisia hyvinvointiin keskittyviä tapahtumia, mm. senioreiden hyvinvointiaamut yhteistyössä kunnan, Sirkka Ikäläisen testamenttihankkeen ja järjestöjen kanssa. Lisätään kotiin annettavia fysioterapeutin palveluja sekä järjestetään ryhmäkuntoutuksia.
---	--

huolimatta omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Palvelutarve huomataan varhaisessa vaiheessa. Palveluketjujen joustavuus ja saumattomuus paranevat.	Kotipalvelun henkilöstön osaamista kuntouttavan työotteen käyttämiseen vahvistetaan sisäisellä koulutuksella. Ikä-kärkihankkeessa (Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa) on kehitetty sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä toimintatapoja asiakkaiden kotona selviytymisen ja toimintakyvyn ylläpitämisen tukemiseksi. Kotona mahdollisimman pitkään selviytymisen mahdollistamiseksi kotihoitoon on palkattu fysioterapeutti. Lisäksi hoitohenkilöstölle järjestettiin kuntouttavan työotteen koulutusta. Sirkka Ikäläisen testamenttihankkeen kautta yli 75-vuotiaat ovat saaneet kotityöavustusta 120 € vuodessa sekä ovat voineet hyödyntää jalkahoitoetuutta. Järjestöjen kanssa yhteistyössä on toteutettu vastikkeellista ulkoilutuspalvelua. Koulutetaan palvelutarpeen varhaiseen tunnistamiseen. Muistisairautta epäiltäessä ohjataan muistihoitajan asiakkuuteen. Fysioterapeutti tekee toimintakyvyn arviointeja ja järjestetään toimintakykyä ylläpitävää yksilöohjausta ja liikuntaryhmiä (yhteistyö liikunnan ohjaajan kanssa). Varhaisen palvelutarpeen tunnistamiseksi on otettu käyttöön ehkäisevät kotikäynnit, jotka toteutetaan vuosittain 75 vuotta täyttävälle. Lisäksi ennaltaehkäiseviä käyntejä on tehty riskiryhmille, kuten hyvin iäkkäille ja leskille. Kehitetään moniammatillista yhteistoimintaa asiakkaan lähi- ja palveluverkoston kanssa. Varaudutaan alueellisesti yhtenäisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien hankintaan/päivittämiseen. Järjestetään kirjaamiskoulutus (Kansakoulu-hanke, sosiaali- ja terveystieteiden yhteiset kirjaamiskäytännöt). Moniammatillista yhteistoimintaa on tehostettu erityisesti Kysterin ja yksityisten palvelujen tuottajien kanssa. Kolmannen sektorin kanssa yhteistyötä on kehitetty suunnitelmallisemmaksi. Palvelut ovat merkittävästi tukeneet kunnan omaa toimintaa. Kotihoitoon kohdennetulla asiakastyytyväisyyskyselyillä on seurattu palveluketjujen toimivuutta ja asiakkaiden tyytyväisyyttä saamiinsa palveluihin. Kyselyn perusteella asiakkaat ovat pääosin olleet tyytyväisiä palveluihin.
--	---

Palvelusetelin käyttöönottaminen Henkilöstökustannukset eivät kasva	Palvelusetelin käyttöönottoprosessi käynnistetään. Palvelusetelin käyttöönottoprosessi on käynnistetty ja edelleen kehitettävänä. Henkilöstökustannusten kasvua hillitään toimintaprosesseja tehostamalla, työvuorosuunnittelulla sekä henkilöstön toimintakyvyn ylläpitämiseen panostamalla. Henkilöstökustannuksia on minimoitu työvuorosuunnittelulla ja henkilöstön kohdentamisella joustavasti palvelutarpeen mukaisesti. Työvuorosuunnittelulla ja henkilöstön kohdentamisella joustavasti palvelutarpeen mukaisesti henkilöstötarvetta on minimoitu. Henkilöstökustannukset ovat ylittyneet ja talousarvioon on lisätty määrärahaa henkilöstökuluihin 136 257 euroa, josta kuitenkin on jäänyt 30 224 euroa käyttämättä. Ylitykset ovat muodostuneet pääosin sijaisten palkoista ja erilliskorvauksista. Sijaisia on ollut välttämätöntä palkata lisääntyneeseen hoidontarpeeseen perustuen. Kotihoidon käyntejä on ollut 961 arvioitua enemmän, hoitotunteja 466 arvioitua enemmän. Asumispalveluissa on ollut hoitovuorokausia 2138 arvioitua enemmän. Optimoidaan ja kehitetään henkilöstön yhteiskäyttöä, kehitetään työhyvinvointia ja panostetaan työergonomiaan siten, että se ehkäisee sairauspoissaoloja. Työvuorosuunnittelulla on pyritty tukemaan henkilöstön työhyvinvointia. Suunnittelussa on huomioitu työn kuormittavuus ottamalla käyttöön ns. välivuoro. Fysioterapeutti on ohjannut oikeanlaiseen työergonomiaan mm. potilassiirroissa ja antanut ohjeita apuvälineiden käyttöön. Potilassiirroista on myös järjestetty koulutusta yhteistyössä terveystoimen kanssa. Henkilöstölle on toteutettu kysely työn henkisestä kuormittavuudesta. Vastausten perusteella työn ei koeta olevan henkisesti liian kuormittavaa (yleisarvosana vastauksissa hyvä).
Lähielinympäristö on turvallinen ja tukee terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta.	Käytetään tarkistuslistaa tapaturmien ehkäisemiseksi iäkkäälle ja iäkkään läheisille. Kartoitetaan kodin esteettömyys ja apuvälineiden tarve. Selvitetään asiakkaan/omaisten/lähiverkoston kanssa liikkumismahdollisuudet osallistua kodin ulkopuolella tapahtuvaan asiointiin ja virkistystoimintaan. Liikkumista tuetaan tarvittaessa (toimintakyyrajoite -> palvelutarpeen arviointi) sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain mukaisin kuljetuspalveluin.

	Järjestetään kotona asumista tukevaa lyhytaikaishoitoa. Ei ole toteutunut. Käynnistetään palvelusetelin käyttöönottoprosessi lyhyt- ja pitkäaikaishoitoon. Ei ole toteutunut Tehdään tehostetun asumispalvelun asiakkaista toimintakykykartoitus, jonka perusteella arvioidaan palvelun/hoitaisuuden oikea-aikaisuutta. Toimintakykykartoituksia on tehty tarvittaessa.
--	---

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA

Ikääntyneiden palvelujen tilinpäätös vuodelta 2018 osoittaa, että kodinhoitoavun (kotipalvelu ja kotisairaanhoidon) käyntien ja hoitotuntien määrä on lisääntynyt talousarviossa arvioidusta. Tukipalveluissa on ollut asiakkaita arvioitua enemmän. Tehostetun palveluasumisen hoitovuorokausia on toteutunut huomattavasti arvioitua enemmän (2138 vrk, mikä merkitsee 5,86 asiakasta). Myös omaishoidontuen asiakasmäärä on ollut arvioitua suurempi. Lisääntyneeseen palvelutarpeeseen vastaaminen on edellyttänyt sijaisten palkkaamista sekä resurssien täydentämistä ostopalveluin.

Omaishoidontuen asiakasmäärä on ollut arvioitua suurempi. Omaishoidontuen tulosalueella ylitystä on aiheutunut myös omaishoitajan vapaapäivien aikaisista ostopalveluista hoitokodeissa sekä sijaishoitajien palkkakuluista.

Vuoden aikana valtuusto myönsi lisämäärärahaa ikääntyneiden palveluiden henkilöstömenoihin (136 257 euroa) ja omaishoidontukeen (31 054 euroa) yhteensä 167 311 euroa.

Tukipalveluissa sotainvalidien palvelujen järjestämiseen Valtiokonttori on maksanut ennakkoa 134 000 euroa. Vuoden 2018 tilityksessä Valtiokonttorin korvauksiin oikeuttavia menoja on ollut 310 625 euroa. Ennakko oli liian pieni, joten Valtiokonttori maksaa erotuksen kunnalle 31.5.2019.

Lapsiperheiden kotipalvelun kohdentaminen asumiseen, lapsen hoitoon ja huolenpitoon perheen toimintakyvyn ylläpitoon ja muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamiseen ja niissä avustamiseen on pienentänyt palvelun käyttöä. Lapsiperheiden kotipalvelun määrärahojen käyttö on ollut noin 10 000 euroa arvioitua pienempi. Lasten kasvatuksellinen tuki ja ohjaus, sekä perheen muu tuki on toteutettu perheneuvolan, sosiaalitoimen perhetyön ja varhaiskasvatuksen kautta.

Ikääntyneiden kotipalveluissa asiakkaiden hoitoisuus on lisääntynyt, mikä näkyy hoitotuntien ja käyntikertojen lisääntymisenä. Kotihoidon henkilöstöresursseilla ei ole kyetty vastaamaan palvelutarpeeseen ja palveluja on täydennetty ostopalveluilla. Kotipalvelun osalta talousarvio on ylittynyt 23 156 euroa.

Kotisairaanhoidon asiakasmäärä on lisääntynyt 48 asiakkaalla. Henkilöstökuluihin on lisätty talousarviomuutoksella 52 965 euroa. Sairaanhoidon vakansseista yksi on

täyttämättä, tehtäviä on jaettu lähihoitajille. Kotisairaanhoidon osalta tilinpäätös on tasapainotettuun talousarvioon nähden 23 998 euroa ylijäämäinen.

Tehostetussa asumispalvelussa hoitovuorokausia on ollut 2138 hoitopäivää arvioitua enemmän. Lisääntyneet hoitopäivät ovat toteutuneet pääosin kunnan tuottamien palvelujen piirissä. Ostetuissa asumispalveluissa lisäystä on 299 hoitopäivää (yksi asiakas). Talousarviossa arvioidut tulot ovat jääneet 19 974 euroa pienemmiksi, kulut ovat ylittyneet 106 845 euroa. Tehostetun palveluasumisen tulosityksikön ylitys talousarvioon nähden on 126 818 euroa.

Palvelusetelin käyttöönottoprosessi on tilikaudella käynnistetty, ja jäänyt edelleen kehitettäväksi.

Sotainvalidien palvelujen käyttö on ollut huomattavasti arvioitua suurempaa. Palvelujen kustannukset ovat olleet yhteensä 310 265 euroa ja ne ylittävät talousarvion 90 265 eurolla.

Henkilöstön osalta yksi sairaanhoitajan vakanssi on ollut täyttämättä. Tehtävää on hoitanut lähihoitaja, jota on puolestaan sijaistanut hoitoapulainen. Kotipalvelusta avoimeksi jäänyttä kodinhoitajan vakanssia ei ole täytetty vakinaisesti.

Ikääntyneiden palvelujen tulosalueelle on kohdistunut fysioterapeutin ja palveluohjaajan työpanoksista 0,8 henkilötyövuotta (0,2 molemmista Sirkka Ikäläisen testamenttihankkeeseen), vanhus- ja vammaispalvelujohtajan työpanoksesta 0,5 henkilötyövuotta ikääntyneiden palveluun ja 0,5 vammais- ja erityispalvelujen tulosalueelle.

Ikääntyneiden palvelujen tulosalueen tasapainotettu talousarvio on ylittynyt 176 724 euroa.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	934 722	1 000 857	915 299	992 208	76 909
Toimintakulut	-3 330 005	3 309 245	-3 214 258	-3 463 885	249 627
Toimintakate	-2 395 283	2 308 388	-2 298 959	-2 471 677	172 718
Poistot	-8006	-8 007	-4 000	-8 006	4 006
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-1023	1 000	-980	-1 102	-122

4. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Kodinhuoltoavun vrk käyntikerrat	22 455	24 382	25 000	25 961	961
Hoitotunnit	6 831	6 791	7 500	7 966	466
Lapsiperheiden kotipalvelu/tuntia	834	253	350	68,25	-281,75
Kotipalvelua saaneet kotitaloudet	66	82	65	69	4
Kotisairaanhoidon asiakkaat	174	175	135	183	48
Ateriapalv.asiakkaat	118	124	120	117	-3
Kylvetyspalv.asiakkaat	7	3	6	5	-1
Vaateh.palv.asiakkaat	78	76	70	77	7
Turvapuhelinasiakkaat (Stella)	23	45	40	53	13
Turvapuhelinasiakkaat (kunnan)	8	11	15	11	-4
Päiväkeskusasiakkaat	14	17	12	12	0
Kulj.palveluasiakkaat	51	55	45	45	0
Omaishoidont.asiakk.	47	55	45	50	5
Asumispalv.hoitopv. (oma+osto	16 603	17 364	17 400	19 538	2138
tukipalveluasiakkaita yhteensä	169	179	160	182	-22
Henkilöstö	37	37	36	35,7	-0,3
Oppisopimusopiskelija	2	2	2	2	0
Työllistetty	1	2	1	1	0

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

240 VAMMAIS- JA ERITYISPALVELUT

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Vammais- ja erityispalvelut tukevat vajaakuntoista asiakasta ja hänen perhettään, mahdollistavat heille osallistuvan ja turvallisen elämän sekä tukevat asiakasta hänen kuntoutumisprosessissaan.

Palvelujen suunnittelussa ja tuottamisessa painottuu asiakkaan toimintakykyä ylläpitävä kuntouttava työote. Toimivassa palveluketjussa korostuvat asiakkaan yksilölliset tarpeet ja lain mukaiset palvelut. Palvelun laadun varmistavat asiakaspalaute, jatkuva arviointi ja henkilöstön koulutus.

Palveluina järjestetään päivä- ja työtoimintaa, lapsiperhetyötä ja avohuollon yksilöllisin tukipalveluin täydennettyjä asumispalveluja.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<u>Asiakassuhde</u> Asiakkaat voivat vaikuttaa saamiinsa palveluihin.	Palvelu- ja kuntoutumissuunnitelma ja erityishuolto-ohjelma tehdään yhdessä asiakkaan kanssa. Tehtyjä suunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan. Toiminta on ollut suunnitellun mukaista. Hoito- ja palvelusuunnitelmat on laadittu yhdessä asiakkaiden, omaisten ja/tai muiden yhteistyötahojen kanssa. Asiakkaat ovat voineet vaikuttaa järjestettyihin palveluihin.
<u>Palveluprosessit:</u> Asiakkaiden osallisuus ja elämänhallinta lisääntyvät.	Etsitään/haetaan mahdollisuuksia huoltosuhteeseen avotyötoimintaan. Kartoitetaan paikkakunnan työnantajien halukkuus ottaa asiakkaita avotyötoimintaan. Työnantajien halukkuutta asiakkaiden avotyötoimintaan ottamisesta on kartoitettu. Avotyötoimintaa on järjestetty sitä haluaville, toiminnan piirissä on ollut kaksi asiakasta. Asiakkaiden toimintakykyä vastaavia avotyöpaikkoja on heikosti saatavilla.
Mielenterveys ja päihdetyössä painotus on kuntouttavissa, toimintakykyä tukevissa ja ylläpitävissä avopalveluissa.	Liikunnan tärkeyttä toimintakyvyn ylläpidossa korostetaan. Liikuntahalli- ja kuntosalikäyntejä taukoliikuntaa ja päivittäisiä kävelylenkkejä toteutetaan säännöllisesti. Päivätoimintaa toteutetaan viitenä päivänä viikossa.

Raskaampien palvelumuotojen tarve siirtyy myöhäisemmäksi, kustannukset pienenevät.	Päihdetyön kustannuspaikat on siirretty vuoden 2018 alusta vammais- ja erityispalvelujen tulosalueelle. Mielenterveys- ja päihdetyön asiakkailla on ollut mahdollisuus osallistua päivätoiminnan yhteydessä järjestettyyn liikuntaan, liikuntaryhmiin ja erilaisiin järjestettyihin virkistystapahtumiin. Vesannon kunnalta on ostettu sosiaaliohjaajan palvelua 1 pv/vko. Toiminta on sisältänyt yksilöllistä tukea, kotikäyntejä ja monimuotoista tukea ja ohjausta arjen toimintaan. Lisätään kotiin annettavia palveluja Kotikäyntejä on toteutettu vammais- ja erityispalvelujen lähihoitajan ja työnohjaajan toimesta. Kotona asumista on tuettu kotipalvelun ja kotisairaanhoidon käynnin. Asumispalvelutarpeeseen kartoitetaan ensisijaisesti mahdollisuudet siirtyä perhehoitoon. Tarvetta uusiin pitkäaikaisiin sijoituksiin ei ole ollut. Kuntoutusjaksoja ja tilapäistä asumista on ostettu yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Lyhytaikaista asumispalvelua on ostettu kotona selviytymisen tueksi. Vaalijalan poliklinikkakäyntejä yksilöllisen tarpeen mukaan. Vaalijalan poliklinikkakäyntejä on toteutunut talousarviossa suunniteltua enemmän. Ylitys on 7838 euroa. Laitoshoidon- ja kuntoutusjaksoja ostettaessa kartoitetaan edullisimmat palvelutarpeeseen vastaavat vaihtoehdot. Kuntoutusjaksoja ostetaan akuutin tarpeen mukaan. Laitoshoidon tarvetta ei ole ollut.
<u>Vammaispalvelut</u> Palvelusetelin käyttöön ottaminen	Vaihtoehtoiseksi järjestämistavaksi henkilökohtaisen avustajan palkkaamiseen käynnistetään palvelusetelin käyttöönottoprosessi. Vammaispalveluiden osalla ei ole käynnistetty erillistä palvelusetelin käyttöönottoprosessia. Keiteleen kunta on ollut mukana henkilökohtaisen budjetin kehittämishankkeessa, joka on koskenut myös vammaispalvelujen asiakkuuksia. Hankkeeseen sisältyvää henkilökohtaisen budjetin kokeilua ei toteutettu Keiteleellä pienten asiakasmäärien vuoksi.

<u>Päihdetyö</u> Päihteiden ongelmakäyttö tunnistetaan varhaisessa vaiheessa. Palvelut ovat vaikuttavia. Ehkäistään päihteiden ongelmakäyttöön liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Päihteiden ongelmakäytön väheneminen	Tietoa päihteiden ongelmakäytöstä ja varhaisen vaiheen tunnistamisesta pidetään esillä eri sektoreilla. Luodaan/otetaan käyttöön varhaisen vaiheen toimintamalli. Vesannolta ostopalveluna hankittu päihde/mielenterveystyön palveluohjaaja on kehittänyt Nilakan alueen päihdetyön toimintaa ja prosesseja yhteistyössä terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Päihteiden käyttöä ennaltaehkäisevää toimintaa on toteutettu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (sosiaalityö, Kysteri, seurakunnat, vapaaehtoiset toimijat), Tuetaan neuvonnan ja ohjauksen keinoin (yksilötyö, päihdeettömyyttä tukevan toiminnan järjestäminen tai sen piiriin ohjaaminen, mini-interventiot). Palvelua on toteutettu ostopalveluna päihde/mielenterveystyön palveluohjaajan tai vanhus- ja vammaispalvelujohtajan tekemin kotikäynnin tai toimistolla tapahtuvilla vastaanottokäynneillä. Järjestetään kuntoutumista tukevaa toimintaa ja tuetaan työssäkäyvien työkykyä mm. kuntoutusjaksoilla. Kuntoutumista tukevaa toimintaa on järjestetty Wanhan Meijerin päivätoiminnan yhteydessä, osallistumalla päihdeleirin järjestelyyn ja kuntoutushoitoa ostamalla. Ostetaan päihdetyöntekijän palvelua Vesannolta 1 pv/vko. Perheitä tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä. Vastuutyöntekijä määrittää palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Päihdetyöntekijän palvelua on ostettu 1 pv vko.
---	--

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Vammais- ja erityispalvelujen tulosalueen toiminta on ollut alkuperäisen talousarvion mukaista, johon verrattuna ylijäämä olisi 14 384 euroa. Vuoden aikana valtuuston hyväksymässä talousarvion tasapainotuksessa tulosalueen määrärahoja supistettiin 238 328 euroa, josta 234 028 euroa kohdentui palvelujen ostoihin.

Alkuperäiseen talousarvioon nähden palvelujen ostoista ylijäämää jäi 77 242 euroa. Talousarviossa vammais- ja erityispalvelujen asumispalvelun (Hoiva/hoitokodit) palvelujen ostoja on arvioitu toteutuvan 3285 vuorokautta, joihin määrärahaa oli varattu 485 207 euroa. Toteuma on ollut 4723 vrk ja toimintakustannukset olivat 384 085 euroa.

Talousarviomuutoksessa hoiva- ja hoitokotien kustannuspaikalta ostojen määrärahaa on vähennetty 485 217 eurosta 273 179 euroon. Ylitystä on toteutunut koko tulosalueen osalta 110 800 euroa. Pitkäaikaisessa asumispalveluissa on ollut 8 asiakasta, perhehoidossa kaksi asiakasta ja tukiasumisessa kaksi asiakasta (joista toinen on päättynyt 26.8).

Tulosalueelle vuoden alusta siirretyissä päihdepalveluissa pitkäaikaisessa asumispalvelussa on ollut yksi asiakas. Päihdetyön kuntoutushoidossa on ollut 42 hoitopäivää. Yhteensä tulosalueella on hoitopäiviä 5 129. Muutettuun talousarvioon nähden palvelujen ostot ovat ylittyneet

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua on järjestetty ympärivuorokautisena palveluna viisi kuukautta, arvioidut henkilökohtaisen avun hoitotunnit ovat ylittyneet 1262 tuntia. Ostopalvelujen osuus henkilökohtaisen avun osalla on 23 760 euroa. Talousarviossa arvioidut määrärahat ovat ylittyneet 63 123 euroa.

Päivätoiminnan hoitopäivät ovat vähentyneet asiakkaiden paikkakunnalta pois muuttamisen (2) ja toimintakyvyn alenemisen vuoksi.

Tulosalueen talousarvioylitys muutettuun talousarvioon nähden on 224 559 euroa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VAMMAIS- JA ERITYIS-PALVELUT	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	89 908	96 340	101 485	99 496	-1 989
Toimintakulut	-872 456	1 024 144	-661 798	-883 753	221 955
Toimintakate	-782 548	-927 804	-560 313	-784 257	223 944
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2346	2 242	-104
€ / asukas netto	-334	-402	-239	-350	-111

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Vammaispalveluasiakkaat	39	44	37	31	- 6
Avohuollon asiakkaat	42	44	44	42	-2
Henkilöstö	3	3	0	2,5	2,5
Asumisyksiköt/vrk	0	0	0	0	0
Asumisyksik. Ateriapalv./kpl	0	0	0	0	0
Avohuollon työ- ja päivätoiminta/pv	5 682	2 800	3 300	2 805	- 495
Avohuollon yksilötyö/kerta	1 816	2 000	2 000	2400	400
Perhehoito hoitovrk	0	730	1 095	730	- 365
Hoiva-ja hoitokodit/vrk shl, erithuolt. + tulosalueelle siirtyneet päihdesijoitukset	3 387	3 213	3 285	4723 407	1438
Henkilökohtaisen avun hoitotunnit		14 060	8100	9362	1262

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

250 PERUSTERVEYDENHUOLTO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Perustehtävänä on tukea asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota palvelutarpeen mukaiset palvelut.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Asiakaslähtöisyys, potilasturvallisuus ja tyytyväiset asiakkaat	Lähipalvelut turvataan palvelujäsennyksen mukaisesti. Kysterin strategian keskeisimpiä tavoitteita on ollut lähipalvelujen turvaaminen. Keskitettyjä palveluja ovat tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto. Vuoden 2018 palvelutuotannossa on jouduttu edellisvuotta enemmän turvautumaan lääkäri-, psykiatri- ja puheterapian ostopalveluihin. Kokonaisuudessaan hoitotakuu toteutui lain mukaisesti vuonna 2018. Kiireettömän hoidon tarpeen arviointi toteutui kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta. Keskimääräinen odotusaika lääkäreiden vastaanotoille oli 13,2 ja hoitajien vastaanotoille 4,8 päivää. Hoitotakuun mukaisessa seurannassa hoitoa yli kolme kuukautta odottaneita ei ollut yhtään kappaletta. Hoitotakuussa hoidon odotuksen keskiarvo oli 18,7 päivää. Suun terveydenhuollossa on pysytty hoitotakuussa. Kiireettömän hoidon saannissa on ollut viivettä liittyen henkilöstövajeeseen Nilakan ja Koillis-Savon alueella. Vastaanottotoimintaan liittyvää asiakastyytyväisyyttä on seurattu sähköisellä palautejärjestelmällä (Roidu). Vuonna 2018 74 prosenttia asiakkaista antoi arvosanaksi 10 tai 9 ja 13 prosenttia arvosanat 8 tai 7.
Toiminnan taso on riittävä ja palvelujen laatu hyvä	Kehitetään ja ylläpidetään nopeaa ja vaivatonta yhteyden saantia. Huolehditaan hoidon porrastuksen ja työnjaon toimivuudesta. Sekä asiakasnäkökulman että kustannusten kannalta on tärkeää, että potilas on oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Kysterissä tätä on seurattu muun muassa ikäihmisten pitkäaikaisen laitoshoidon määrän ja

	siirtoviivemaksujen kertymisen arvioinnilla. Vuoden 2018 aikana Kysterin alueen kunnille ei ole kohdistunut siirtoviivemaksuja. Terveysterveysten suunnittelu Kysterissä. Kunnille kohdistuva kustannus- ja palvelutaso on kuvattu palvelusopimuksessa. Vuonna 2018 Keiteleen osalta jäsenkuntaosuutta on peritty lisää toteutuneiden suoritteiden perusteella 65 381,44 €.
--	--

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Lääkärivajetta oli koko vuoden ajan ja sijaisia oli vaikea saada vakinaisten lääkäreiden lomiin ja erikoistumisopinnoista johtuviin poissaoloihin. Ylilääkärin virka hoidettiin edelleen sisäisin siirtein toteutetulla määräaikaikaisella sijaisuudella. Lääkärivajeen korvaamiseksi jouduttiin turvautumaan ostopalvelujen käyttöön. Erikoislääkäripalveluista oman psykiatriin vastaanottotoiminta loppui keväällä ja sen jälkeen psykiatriapalveluita saatiin Kysin psykiatrian poliklinikoilta. Työttömien ja omaishoitajien säännölliset terveystarkastukset aloitettiin. Lääkärinvastaanotossa otettiin käyttöön tekstiviestimuistutus keväällä 2018. Syksyllä 2018 otettiin käyttöön tekstiviestimuistutus suun terveydenhuollossa.

Akuuttivuodeosastohoito järjestettiin Keiteleen (20 akuuttipaikkaa) ja Pielaveden (25 akuuttipaikkaa) vuodeosastoilla. Pitkäaikaipaikat olivat Keiteleen vuodeosastolla (5 paikkaa). Pitkäaikaishoitopäivien määrä on olennaisesti vähentynyt. Akuuttihoitopäivien määrä on vähentynyt muilla kunnilla, mutta keiteleläisten hoitopäivät ovat lisääntyneet. Rafaela – hoitoisuusluokituksen perusteella. Keiteleen osaston potilaista 44,4 %:lla oli keskimääräistä suurempi hoidontarve ja 33,4 %:lla maksimaalinen hoidontarve. Kotiutuskoordinaattori-kotiutushoitajatoiminta on vakiintunut. Suunnitellut ja koordinoitujen potilassiirrot ja kotiutumiset ovat lisänneet potilasturvallisuutta ja lyhentäneet hoitoaikoja sekä parantaneet tiedon kulkua eri toimijoiden välillä.

Nilakan palvelukeskuksen suun terveydenhuollossa hammaslääkäreiden virat on saatu täytettyä. Suun terveydenhuollon vastaanottotoiminta on pystytty järjestämään hoitotakuun rajoissa ja kiireettömään hoitoon on päässyt 1-4 kuukauden odotusajalla. Kiireelliseen hoitoon on päässyt samana päivänä.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PERUSTERVEYDEN- HUOLTO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 656 320	-2 891 289	-2 675 619	-2 685 494	9875
Toimintakate	-2 656 320	-2 891 289	-2 675 619	-2 685 494	9875
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-1134	-1 252	-1 141	-1 198	-57

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

260 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Perustehtävänä on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, johon kuuluvat Tervon kunta (isäntäkunta), Suonenjoen kaupunki, Rautalammin kunta, Vesannon kunta, Pielaveden kunta sekä Keiteleen kunta, aloitti toimintansa 1.1.2012.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET/TOTEUTUMINEN
Varmistetaan ihmisten ja eläinten elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus.	Ennalta ehkäistään, vähennetään ja poistetaan sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa ja tapaturmia.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Ympäristöterveystoimen toiminnasta ja talousarvion toteutumisesta laaditussa raportissa on todettu, että alkutuotannon valvontakohteiden kartoitus ja tallentaminen valtakunnalliseen valvontakohdetietokantaan on toteutettu. Riskiperusteinen valvonta on huomioitu valvonnan toteutuksessa. Tarvittaessa riskinarviointeja on päivitetty valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti muun valvontatyön yhteydessä. Sijaisia on käytetty tarvittavien resurssien turvaamiseksi. Yhtä ympäristöterveystarkastajan virkaa hoidettiin sijaisjärjestelyin. Sijaisten saaminen on ollut haasteellista äkillisiin lyhytaikaisiin poissaoloihin, joka näkyy paikallissopimuksen mukaisesti ylimääräisenä korvattavan työn lisääntymisenä ja työssäjaksamisen ongelmina.

Ympäristöterveystoimi on osallistunut aktiivisesti maakuntahallintouudistuksen valmistelutyöhön. Valvontasuunnitelmaa on toteutettu resurssien mukaan. Ajankohtaisista asioista ja muutoksista on tiedotettu toimijoita ja kuntalaisia. Sähköinen ajanvarausjärjestelmä on ollut käytössä ja sen kautta varattavia toimenpiteitä on laajennettu. Valvontaeläinlääkäriyhteistyö on käynnistetty. Yhteistarkastuksia on tehty eläintautivalvonnassa ja haastavissa eläinsuojelutarkastuksissa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YMPÄRISTÖ- TERVEYDENHUOLTO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-130 955	-127 835	-130 955	-129 914	-1 041
Toimintakate	-130 955	-127 835	-130 955	-129 914	-1 041
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-56	-55	-56	-58	-1

20 SOSIAALILAUTAKUNTA

270 ERIKOISSAIRAANHOITO

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä.

Erikoissairaanhoidon tarkoituksena on järjestää kuntalaisille ne sairaanhoidon palvelut, joita ei voida perusterveydenhoidon kautta toteuttaa.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Sopimusohjaussopimuksen noudattaminen. Toimiva, eheä ja tehokas terveydenhuollon kokonaisuus, joka perustuu perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon sekä sosiaalihuollon hyvään yhteistyöhön	Pysyminen yhdessä sovituissa kustannus- ja toimintaraameissa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hallitus päätti käynnistää uuden tuottavuusohjelma 2:n (Yhessä-hanke), jossa tavoitellaan talouden ja toiminnan tasapainoa pidemmällä aikavälillä. Potilaan hoidon kannalta joustavat ja heitä hyödyttävät hoitoprosessit, yhteistyö ja yhteinen kehittäminen sekä arviointi kaikilta potilaan hoitoon osallistuvilta ammattiryhmiltä. Erityisesti on kiinnitetty huomiota iäkkäiden potilaiden hoitopolkuun. KYSin päivystysalueella on lisätty eri erikoisalojen yhteistyötä, jotta potilaat saisivat kokonaisvaltaisempaa hoitoa yhdellä käyntikerralla. Päivystyksessä on työskennellyt iäkkäiden potilaiden hoitoon keskittyvä geriatri.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

KYS:n toiminnassa hoitajaksot ja hoitopäivät ovat vähentyneet vuodesta 2017 ja leikkaukset ja avohoitokäynnit ovat lisääntyneet. Toimintatuotot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Suurin selittävä tekijä on ulkokuntamyynnin väheneminen. Palvelujen ostot ovat olleet voimakkaassa kasvussa vuoden 2018 aikana.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

ERIKOISSAIRAANHOITO	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 257 920	-3 252 179	-3 225 751	-3 340 413	-114 662
Toimintakate	-3 257 920	-3 252 179	-3 225 751	-3 340 413	-114 662
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-1391	-1 408	-1 375	-1 490	-49

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunnan jäsenet

11 kokousta, joihin osallistuminen

Leinonen Jarkko		7
Kortelainen Samuli		10
Koskinen Saara	puheenjohtaja	10
Paananen Aune	varapuheenjohtaja	10
Paananen Jari		7
Tabell Helena		11
Vesterinen Krista		3
Huttunen Janne	varahenkilö	2
Laukkanen Arto	varahenkilö	1
Ojalehto Markus	varahenkilö	0
Ylitalo Ulla	varahenkilö	0
Vuorela Olli	varahenkilö	1
Savolainen Maritta	varahenkilö	0
Paananen Erja	varahenkilö	8

300 PERUSKOULUTUS

Huom. Kaikissa Kumppanuuskuntien hyödyntäminen ja parastaminen.

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nilakan yhtenäiskoulu on inklusiivinen lähikoulu kaikille Keiteleen kunnan lapsille.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	Opetusjärjestelyjen ja resursoinnin optimoiminen lukukauden 2018-19 suunnittelussa sekä reagoiminen lukukauden aikana tulleisiin muutoksiin. *OPO, TN, KU tehtävän pätevyys • OPO hoidetaan sisäisin järjestelyin • Vakanssin SIV 04 tehtävät yhdistyvät 4. erityisopettajan vakanssiin • TN ope hakuun 1.8.2018 iPad laitteiston mahdollinen uusimistarve (9. luokalta jää 3 v. käytössä olleet laitteet). Ei ole varauduttu. Opinsys-järjestelmän käyttöönoton laajuus ja käytettävyys. Primuksen SAAS palvelusta päättäminen. ApIp maksujen korottaminen 1.1.18 alkaen 20 prosentilla. Laadunarvioinnista 2017-20 tulevat tavoitteet. Opinto-ohjaus ja kuvaamataidon opetus on järjestetty sisäisin järjestelyin.

	Käsityö/kovat materiaalit –opettajan vakanssiin ei saatu muodollisesti pätevää henkilöä, joten se täytettiin määräaikaisesti lukuvuodeksi 2018-19. Tsemppiohjaaja ja esiope-LTO kokeilut aloitettiin elokuussa 2018 ja molemmista on saatu hyviä kokemuksia. Talousarviossa 2019 on varauduttu vakanssien täyttämiseen. Vastaavasti vakanssin SIV (tuntiopettaja FKMA) täyttämiseen ei ole varauduttu 1.8.2019 alkaen. Lopulliset päätökset tehdään kevään 2019 vakanssitarkastelussa. Opinsys-sopimus tehtiin syksystä 2018 alkaen ja sen piirissä ovat vuoden 2018 lopussa opetushenkilöstön laitteet (28 kpl) sekä kuraattorin ja oppilaiden läppärit (23 kpl) sekä pöytäkoneet 16 kpl). Viime lukuvuoden 9. luokilta tämän lukuvuoden 4. luokalle siirtyneet iPad laitteet ovat osoittautuneet ikänsä takia arvioitua herkemmiiksi vikaantuviksi. Lautakunta päätti oppilaiden käytössä olevien TVT laitteiden (esim. 1 to1 –laitteet = laite oppilaalla käytössä myös kouluajan ulkopuolella) vahingonkorvausperiaatteista. Huoltajille tehtiin kysely koulun TVT-strategiasta ja tulosten perusteella esimerkiksi estettiin oppilaiden mahdollisuus ladata omia sovelluksia 1 to 1 laitteisiin. Aamu- ja Iltapäiväpalvelun maksut tarkistettiin.
<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Johtaminen ja henkilöstön osaaminen (VS tavoite) Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma YS-aikasysteemin arviointi KIKY- ajan järkevä käyttö (Opettajat ehdottamaan) Ohjaajien kehityskeskustelut Koulun johtotiimin jäsenten kiertoaikaa pidennettiin ja lukuvuonna 2018-19 aloittanut johtotiimi kävi PS-täydennyskoulutuksen järjestämän (osaavahanke) laajan johtotiimi-valmennuksen. Vararehtorin JET-tutkinto valmistui. Rehtori osallistui kunnan johtoryhmän valmennukseen. Opettajien TVT-osaaminen on kehittynyt asetettuja tavoitteita kohti ja henkilökohtaiset tilanteet dokumentoidaan opettajien kehityskeskusteluissa, jotka aloitetaan vuoden 2019 alussa. YS-aikasysteemiin (yhteisuunnittelu aikaan, jota on opettajilla 3 h/vko) ei tehty muutoksia osaltaan voimassa olevan KIKY (kilpailukyky sopimukseen liittyvän lisäresurssin) ajan takia. Ohjaajien kehityskeskustelut käytiin kevään 2018 aikana.
<i>Kolmassektori. Lähidemokratia ja osallisuus</i>	Osallisuus (VS tavoite) NYK Sääntöprojektin pohjustaminen ja toteutus s 2018-> Lapset puheeksi mallin jalkauttaminen Lukuvuoden 2018-19 teemaksi valittiin ”Kohtaan”, joka sopii meneillään olevaan sääntöprojektiin. Lukuvuoden monialaiset-teema liittyi sääntöprojektiin. Koko kunnan hyvinvointipäivän suunnittelu alkoi koulun OH-ryhmän ajatuksesta. Päivää valmisteltiin syksyn 2018 aikana ja se toteutui onnistuneesti lauantai-koulupäivänä 26.1.2019.

	LAPU-keskustelut päätettiin tehdä seuratyyppisesti esi, 4. ja 8. luokille. LAPU-keskustelua ja neuvonpitoa on käytetty yksittäisten oppilaiden asioissa.
<i>Hyvinvoiva kuntalainen</i>	Lapset puheeksi -työkalu esi-9 luokille käyttöön (vastuuopettajien koulutus syksyn 2017 aikana) OHR kehittämishanke Nilakan Lape ryhmä: Case management tyyppinen toiminta Kumppanit (VS suunnitelma) Nilakan koulupsykologi 1.8.2018 alkaen isäntäkuntana Pielavesi. SOTE:sta aiheutuvat muutokset kumppaneihin? LAPU ks. edellinen kohta Maakunnan SOTE-valmistelun myötä on tutustuttu LapsiPERheiden ja PERheKEskusten tulevaisuuden palveluihin. Rehtori on mukana maakunnan HYvinvointi- ja Terveysuunnitelma työryhmässä Nilakan kuntien edustaja sekä toimii kunnan HYTE-koordinaattorina. Rehtori ja kuraattori osallistuivat maakunnan järjestämään oppilashuollon kehittämispäivään. Lukuvuoden 2017-2018 ajan ostettiin koulupsykologin palveluita yksityiseltä tuottajalta 2 pv/kk ja se toimi hyvin. Nilakan kuntien koulupsykologin rekrytointi ei onnistunut. Myöskään Nilakan PENEn kanssa sovittu yhteistyö ei onnistunut, joten oltiin ilman palvelua syksyn 2018. Koulupsykologin puuttuminen, PENE-resurssin rajallisuus, sosiaalitoimen henkilöstömuutokset sekä vaje ja KYSTERIn MT-palveluiden saatavuus heikensivät huomattavasti oppilaiden ja kotien tukea. Samaan aikaan useilla oppilailla ja kodeilla on ollut vakavia haasteita vanhemmuuden, terveyden tai arjen hallinnan kanssa. Tämä aiheutti kouluun ennennäkemätöntä levottomuutta sekä opetushenkilöstön ja erityisesti kuraattorin kuormittumista.
<i>Asuinympäristö</i>	Tekojäästä päättäminen Äimetyn puron seudun kehittäminen oppimisympäristöksi Tekojää on mukana TA 2019 investointiohjelmassa (ehdollisena). Äimetyn ympäristön kehittäminen ei ole edennyt. Iltapäivätoiminnan ja nuorisotilojen remontti valmistui kesällä. Yläkoulun porrashissin hankintapäätös tehtiin ja hissi on käytössä helmikuussa 2019.
<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	7. ja 8. lk koulukohtainen (OPS 2016 muutoksessa tullut) 1h/vko lisäresurssi ” YRITTÄJYYTEEN” Laadunarvioinnista 2017-20 tulevat tavoitteet Meidän luokka OY kurssin OPS tavoitteet ovat: T1 Luokan ryhmädynamiikan parantaminen vahvistamalla oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja. T2 Parantaa NYK oppilaiden yrittäjyysosaamista. Sisältöjen määrittelyt, erityisesti yrittäjyyteen liittyen, jäivät keväälle 2019. Pieni yrittäjyysprojekti on toteutunut. Casemakers Oy:n yrittäjien vierailu kurssin tunneilla.

	Ryhmien työskentelyilmapiiriin ja koulun sääntöprojektiin liittyviä aiheita on käsitelty useilla tunneilla. Nilakan kunnat hakivat ja saivat avustusta tunne- ja vuorovaikutustaito - tutorhankkeeseen. Tavoitteena on saada kaikille luokille vuosittain 8-10 h tunne- ja vuorovaikutustuntia oman vastuuopettajan ohjaamana. 7. ja 8. luokilla tunnit kuuluisivat Meidän luokka OY kurssiin.
--	--

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PERUSKOULUTUS	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	161 461	128 644	151 130	175 278	24 148
Toimintakulut	-2 329 086	-2 107 032	-1 981 273	-1 989 241	-7 968
Toimintakate	-2 167 625	-1 978 388	-1 830 143	-1 813 963	16 180
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-926	-857	-780	-809	156

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
Oppilasmäärä (ka. 20.9.)	200	193	190	190,5	0,5
- joista esiopetusoppilaita	19	22,5	24	22	-2
€ / oppilas netto	10 838	10 250	9 632	9 603	-29
Keskimääräinen opetusryhmäkoko (jakotunnit huomioitu)					
Esiopetus	8,0	9,8	11,6	9,4	-2,2
Esi-9 yleisopetus	13,4	14,0	14,5	14,6	0,1
Esi-9 yleis- ja erityisopetus	10,0	10,3	10,5	10,7	0,2
Esi-9 esi-, erityis- ja tukioetus	9,8	10,0	10,3	10,6	0,3
Tuntikehys / viikko	519	483	464	460,5	-3,5
Tuntikehys / oppilas / viikko	2,60	2,50	2,44	2,42	-0,02
Kuljetusoppilaiden määrä	95	87	81	86,5	5,5
€ / kuljetusoppilas	2 969	3 196	3 435	3 176	-259
Aamu- ja iltapäivätoim. € netto / os.	1 955	1 134	936	780	-156
Osallistujamäärä aamu	10	13	15	15,5	0,5
Osallistujamäärä iltap.	19	22	24	27	3
*)Henkilöstömenot €/asukas	724	620	577	611	34
Opetushenkilöstön henkilömäärä	22	21	21	21	0
- resurssi säänn.työajan mukaan	22		21,8	21,8	0
Muun henkilöstön henkilömäärä	9	8	7	7	0
- resurssi säänn.työajan mukaan	8,8		7	7	0

*) Henkilöstömenoissa mukana sivistystoimisto (v. 2017 alkaen sivistysjohtaja ja palvelusihteeri)

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

320 MUUT KOULUTUSPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kansalaisopisto (Pielavesi) ja musiikkiopisto (Viitasaari) palvelut ostetaan.

Kansalaisopisto järjestää monipuolisia oppimisen ja henkisen kasvun mahdollisuuksia alueen väestölle. Eri-ikäisille suunnatun vetovoimaisen, laadukkaan ja monipuolisen opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot ja liikunta.

Viitasaaren alueen musiikkiopisto antaa laadukasta opetusta muskari-ikäisistä lapsista aina musiikin ammattilaisiksi aikoville asti. Musiikkiopistossa järjestetään muun muassa soitin-, teoria- ja lauluopetusta. Lisäksi musiikkiopisto järjestää konsertteja ympäri vuoden.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	Opetuksen määrä pidetään nykyisellä tasolla ja verkko-opetusta kehitetään. Kansalaisopisto-palvelun arviointi ja yhteistyön suunnasta päättäminen Opistolla menossa strategiaprosessi 11/17- 1/18 Aktiivisesta asiakaskyselystä saadut tulokset pääsääntöisesti positiivisia, uusia kurssi-ideoita, tyytyväisyys kansalaisopiston ennaltaehkäisevään toimintaan. Opistopalvelun 360 tarkastelun tekemistä harkittiin mutta siitä luovuttiin johtoryhmän suosituksesta. Opiston strategiaprosessi oli onnistunut. Päivitetyssä strategiassa toiminta on tulevaisuuteen suuntautunutta ja keskittyy miesten mukaan saamiseen sekä Keiteleen osuuteen opistotoiminnassa. Talousarvion 2019 valmistelun yhteydessä tuli esille idea osastovastaavan tehtävien liittämisestä vuoden 2019 aikana avoimeksi tulevaan kirjastonjohtajan virkaan. Kansalaisopistotoiminnan ajantasainen "näppituntuma" on kuitenkin realistisempi nykyisellä käytännöllä: tuntiopettaja toimii kentällä oppilaiden keskuudessa ja sieltä käsin hahmottaa kurssitarpeita ja opiston toiminnan suuntaviivoja eteenpäin. Nykyinen osastovastaavan työsuhte päättyi 31.7.2019. Opiston tuntimäärä ylittyi 148 tunnilla ja valtionosuuksiin tuli vähennystä. Tämä aiheutti n. 3 700 euron ylityksen lopullisiin kustannuksiin.

	Lautakuntaan kirjelmöitiin musiikkiopiston yksilöpaikkojen lisäämisen puolesta. Lautakunta päätti lisätä kaksi paikkaa mikä aiheutti n. 2 100 euron ylityksen lopullisiin kustannuksiin. Ylitys oli suurempi kuin mitä ennakoitiin päätöstä tehtäessä.
<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Tekstiilityön ja kuvataiteen opettaja /osastovastaava työsuhde päättyy 31.7.2019 Erasmus+-opettajienkoulutus Keiteleen osastovastaava oli Erasmus+ Job Shadowing jaksolla 8/2019; tämä toi opetustoimintaan kansainvälisyyttä.
<i>Kolmassektori. lähidemokratia ja osallisuus</i>	Yhteistyö järjestöjen kanssa: Opistolaisyhdistyksen kanssa järjestetään tapahtumia Paikallisen sivistystarpeen selville saaminen - Kurssitilanteissa opiskelijoiden haastattelua kurssitarpeista ja toiveista, kyselyitä tapahtumissa. Myös opiskelijat kertovat itse aktiivisesti toiveistaan tai antavat vinkkejä puhelimitse, kirjallisesti tai tavattaessa.
<i>Hyvinvoiva kuntalainen</i>	Monipuolinen kurssitarjonta huomioiden paikalliset toiveet ja yhteiskunnan muutokset. Maahanmuutto ja kotouttaminen. Yhteistyö koulu,- nuoriso,- liikunta ja kulttuuritoimen kanssa. Ikääntyneiden huomioiminen kurssitarjonnassa. Uusina kurssiaiheina on ollut kirjansidonta, tekstaus ja saippuanteko. Ikääntyneille suunnatut atk-kurssit ovat olleet täysiä ja virikepajatoiminta vilkasta. Aktiivinen ja monipuolinen kädentaitojen kurssitarjonta esiteltiin perinteisesti keväänäyttelyssä huhtikuussa. Tällä kertaa näyttelyä laajennettiin myös Keiteleen kirjaston Talligalleriaan, jossa esillä oli erityisesti lasten kuvataideryhmän, aikuisten kuvataideryhmien ja tekstiiliin liittyvien opintoryhmien töitä. Tällä pyrittiin saamaan opistolle näkyvyyttä ja uusia käyttäjiä tulevaisuudessa. Yhteistyö kirjaston kanssa oli hyvä.
<i>Asuinympäristö</i>	Opetustilat ja -välineet ajanmukaisina ja toimivina. Opetustilojen huono ilmastointi selvitettiin. Kesäkuussa toimitettiin perusteellinen ilmastointikanavien puhdistus, huolto ja suodattimien vaihto. Tilanne korjautui ratkaisevasti. Nettiyhteys korjattiin, toimii välttävästi. Väritulostimen hankinta opetusluokkaan laitettu vireille (anomus kunnalta).
<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	Yrittäjien koulutustoiveita huomioidaan kurssitarjonnassa mm. kielet, atk, ensiapu. Kieliryhmiä, atk ja ensiapu tarjottiin toiveiden mukaisesti.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

MUUT KOULUTUSPALVELUT	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	575	61	0	242	242
Toimintakulut	-65 594	-67 483	-64 550	-67 101	-2 551
Toimintakate	-65 019	-67 422	-64 550	-66 859	-2 309
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-28	-29	-28	-30	-22

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
Muut koul.palvelut € / asukas netto	28	29	28	30	2
Musiikkikoulutus					
Oppilaita musiikkiopistossa	8,5	8	8,5	11	2,5
Oppilaita musiikkileikkikoulussa	11,5	16	15	17,5	2,5
Oppilaita soitinvalmennuksessa					
Musiikkikoulutus € / netto	13 243	9 234	15 200	17 338	2 138
Musiikkikoulutus € / asukas netto	5,0	4,0	6,5	7,7	1,3
Kansalaisopisto					
Opiskelijoita	375	337	390	366	-24
€ / opiskelija	137	171	127	135	9
Opetustunteja	1 719	1 788	1 700	1 848	148
€ / opetustunti	30	32	29	27	-2
Kansalaisopisto € netto	51 326	57 588	49 350	49 523	173
Kansalaisopisto € / asukas netto	22	25	21	22	1

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Tiloiltaan, välineiltään ja ohjelmistoiltaan tasokkaiden ja ajan mukaisten kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen kullekin asiakkaalle sopivalla tavalla. Avainsanoina tiedonsaannin vapaus, ennakkoluulottomuus, yhteisöllisyys, luotettavuus, avoimuus ja tasa-arvo. Museo ja kotiseutuarkisto ovat ajanmukaisin keinoin kuntaisten saavutettavissa.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	Virtuaaliasioinnin jatkuvuuden turvaaminen. Nilakan virtuaalikirjaston kehittäminen. Asiakkaiden sekä mm. yhdistysten ja järjestöjen virtuaaliasiointiin ohjaaminen ja opastaminen (esim. suomi.fi jne.). Kirjaston toimintaympäristön muutoksessa mukana pysyminen, e-palvelut, omatoimi, Rutakko-verkon tarjoamat mahdollisuudet jne. Chatin ja videon käytön aktivoiminen. Kirjaston ja kulttuurin ydintehtävien työprosessit sekä asiakaspalveluajat päivitetään vastaamaan kirjaston muuttunutta toimintaympäristöä (omatoimikirjasto, jatkuvasti kehittyvään digitalisaatioon vastaaminen, järjestöjen tukemisen tehtävä, virtuaalikirjaston kehittäminen). Työprosessien päivittämisestä: Asiakaspalvelukulttuurin muutoksessa on kyse uudesta ajattelumallista, jossa korostetaan palvelujen asiakaslähtöisyyttä. Asiakas halutaan tuoda prosessin kohteesta aktiiviseksi toimijaksi ja kumppaniksi. Kirjastossa on toteutettu muutoksia, joissa on lisätty automaation määrää. Kulttuurityöhön on laskennallisesti varattu 20 % vakituisen henkilökunnan työajasta. Kulttuurityö vie kuitenkin enemmän aikaa mm. tiedottamisen ja viestinnän töiden lisääntyttyä. Kirjastovirkailijaopiskelijan opinnot päättyivät vuoden lopussa ja työkokeilija on ollut koko vuoden lukuun ottamatta muutaman viikon lomajaksoja. Omatoimikirjasto: Omatoimikirjaston toiminta on ollut pääsääntöisesti onnistunutta. Asiointi lisääntyy koko ajan, kun asiakkaat omaksuvat automaatiokäytännöt. Keitele on vuoden varrella ollut useaan otteeseen Nilakan kirjastojen mediasuhteiden ylläpitäjänä kirjastojen kehittämisen tiimoilta.

	Jatkuvasti kehittyvään digitalisaatioon vastaaminen: Digiopastusta on ollut eMaaseutuhankkeen toimesta kaksi kertaa ja henkilökunta opastaa aina silloin omien taitojensa mukaan, kun asiakas opastusta tarvitsee. Opastetut Digitunnit asiakkaille tiistaisin aloitettiin syyskuun aikana. Kirjastovirkailija on kouluttanut kunnan työntekijöitä tietotekniikkaosaamisessa. Henkilöstö on tehnyt kunnan, kirjaston ja museon Facebook-sivuille live-esityksiä kunnan ja kirjaston tapahtumista sekä arkityöstä. Kirjastolle on luotu Instagram-tili. Virtuaalikirjaston kehittäminen: Virtuaaliasiointi chatin kautta on hieman lisääntynyt, mutta videoyhteys ei ole toimiva, mikäli asiakkaalla ei ole käytössään yhteensopivaa laitteistoa. Atea Finland Oy:n Vuoden digitaalisin teko kilpailussa Nilakan virtuaalikirjasto sai kunniamaininnan Helsingin Messukeskuksessa syyskuun lopussa. Kirjastonjohtaja piti etäluennon Nilakan Virtuaalikirjastosta Lahden alueellisen kehittämistehtävän kirjaston Tulevaisuuden kirjasto -koulutuksessa syyskuussa. Asiakaspalveluaikojen päivittämisestä ja yhdistysten konsultoinnista: Sivistyslautakunta hyväksyi uudistetut aukioloajat 24.5.2017, § 52. Järjestöjen tukemisen tehtävä: Järjestöjen, yhdistysten sekä yksityisten neuvontaa ja yhteistyötä on tehty tarvittaessa ja tehdään arjen työssä eri muodoissaan jatkuvasti. Järjestöjä on opastettu kunnan ulkopuolisten avustuskanavien käytössä sekä aktivoitu ja opastettu tapahtumailmoitusten tekemisessä.
<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Omatoimikirjaston ja virtuaalikirjaston uudistusten tuomien muutosten sisäistäminen. Henkilöstön osaamisesta ja ammattitaidosta huolehtiminen mm. koulutuksiin osallistumisen mahdollistaminen (virtuaali- ja etäyhteydet) huomioiden kunnan henkilöstö linjaukset. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Kirjaston henkilökunta ja opiskelija ovat tehneet kirjaston sivuille opasvideoita kirjaston palveluista mm. lainaus-palautus-automaatin käytöstä. Koulutuksiin on osallistuttu etäyhteydellä silloin, kun se on ollut työn tai tekniikan puolesta mahdollista. Kirjaston sisälämpötilan säätäminen ei toiminut ja hellekesän aikana remontista johtuva korkeasisälämpötila ja sisäilman huonous aiheuttivat ongelmia jaksamiseen.
<i>Kolmassektori. Lähidemokratia ja osallisuus</i>	Tapahtumien organisoinnin painopisteen siirtyminen entistä enemmän kolmannelle sektorille. Järjestöjen tukemisen muotojen löytäminen. Ylä-Savon yhteisen Veteraanijuhlan järjestäminen huhtikuussa yhdessä seurakunnan ja reserviläisten kanssa.

	Menovinkki-palvelun käyttöönnotosta päättäminen Hyvinvointirukkasen kokoukset olivat helmi- ja lokakuussa. Esittelyssä oli järjestöjä koskevia hankkeita ja tapahtumien järjestelyihin liittyviä asioita. Tapahtumien järjestelyissä on mukana ollut useita yhdistyksiä ja uusia avauksia yhteistyössä on tehty.
Hyvinvoiva kuntalainen	Asiakastyytyväisyys, hyvä ja laadukas palvelu. Ajanmukaisen ja laadukkaan kirjastopalvelun järjestäminen. Kulttuurityön monipuolinen ja laadukas tarjonta. Museon ylläpitäminen ja kotiseutuperinteen vaaliminen. Kotiseutuarkiston ammattitaitoinen ylläpitäminen, käytön aktivoiminen sekä informoiminen. Ylä-Savon kulttuuritoiminnan yhteinen esiselvitys kansainvälistymishankkeeseen kulttuurin ja liikunnan osalle. Toinen Ylä-Savon yhteinen hanke on Tehhään yhdessä: Nuoret ja myö. Kirjasto on mukana kirjastoverkko Rutakon hankkeessa, jossa tehdään kirjastojen yhteistä laatukäsikirjaa. Kirjasto osallistuu myös Kuopion kaupunginkirjaston yhteishankkeeseen jolla pyritään lisäämään lasten ja nuorten lukuintoa. Museo oli avoinna kesällä kuusi viikkoa. Kaksi koululuokkaa vieraili Aholan talomuseossa ja yhteislauluiltaa vietettiin juhannuksen jälkeen. Samalla avattiin valokuvaaja Topi Ikäläisen valokuvanäyttely, johon liittyi multimediaesitys. Kotiseutuarkisto täydentyi vuoden mittaan muutamilla kansioilla ja sitä kalustettiin uudelleen kirjaston entisillä hyllyillä. Osallistuttiin Ylä-Savon kulttuuritoimien ja järjestöjen yhteisen kansainvälisyshankkeen esiselvitykseen yhdessä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa. Me ollaan Rutakko -hankkeen työskentely on lisälmesta johdettua ja sen työryhmätyöskentelyyn henkilökunta on osallistunut etäpalavereissa. Elokuvia on esitetty yhteistyössä elokuvayrittäjän sekä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa. Pentti Rasinkangas konsertoi varhaiskasvatukselle, alakoululaisille ja vanhustentalolla. Teatterin musiikki- ja runotilaisuus oli kirjastossa ja Viro 100 vuotta juhlistettiin sekä näyttelyllä että iltatilaisuudella. Lukupiiri, neulekahvila ja satutuokiot toimivat säännöllisesti ja työpajoja on ollut pääsiäisen ja karvamatojen tiimoilta. Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastun kanssa yhteistyössä järjestettiin kesäkuun aikana kolme taidetorstaita ammattitaitoisen opettajan johdolla. Ekaluokkalaisille järjestettiin kirjastossa Lukujuhlat ja heille jaettiin kirjastokorttikotelot Keitele-nauhoineen. Lukudiplomien jako alakoululaisille oli toukokuun lopussa perinteiseen tapaan. Lukukoira Sylvi vieraili kouluilla Kuopion Lukuintoa kouluille -

	hankkeen myötä. Kirjavinkkari vieraili yläkoululla Nilakan kirjastojen yhteishankkeen tuella. Koulun, liikunta- ja nuorisotoimen sekä varhaiskasvatuksen kanssa on tehty suunnitelmallista yhteistyötä. Keväällä pidettiin satutuokio MLL:n perhekahvilassa. Heinäkuussa toteutui Suuri maalaustapahtuma yhdessä Taideseura PiKeMan kanssa. Aholassa oli Lasten seikkailupäivä. Keitele-päivää vietettiin suurella joukolla Dannyn ja Lucaksen tähdittämänä. Heinäkuun ajan sekä Aholassa että Talligalleriassa oli valokuvaaja Topi Ikäläisen näyttely ja hän piti myös yleisöluennon. Teatteri Tien vierailu sekä elokuva-, metsä-, kauneus- ja nyrkkeilyillat olivat loppukesän ohjelmassa. Osallistuttiin Keiteleen Kesäteatterin organisoimaan Syyskeikaukseen. Jouko Kokkonen luennoi aiheesta Keitele 1918 ja Joululastukset tapahtumassa musisoivat Antti Raekallio ja Mika Jaakkola.
<i>Asuinympäristö</i>	Katon remontointi Investointeihin. Ympäristön siisteydestä huolehtiminen. "Kulttuuri kulkee mukana -hankkeen" merkeissä tehtiin alkuvuodesta kuntataiteilijan ja koululaisten kanssa yhteistyötä, josta esimerkkinä terveysaseman Saattohuoneen taideteoksen valmistuminen. Kirjaston sisäisiä järjestelyitä tehtiin koko vuosi. Sisälämpötila oli kohtuuttoman korkea kevään ja kesän ajan. Katto- ja ilmastointiremontti alkoi kesäkuussa ja on osin vielä kesken.
<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	Työkokeilu- ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen. Kaksi työkokeilijaa alkuvuonna Museotyöntekijä Aholan talomuseossa Kesätyöntekijöinä kaksi henkilöä. Kirjastoalan opiskelija läsnä kevät- ja syyslukukauden ajan.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	40 386	4 809	9 100	5 753	-3 347
Toimintakulut	-227 931	-210 234	-195 920	-207 143	-11 223
Toimintakate	-187 545	-205 425	-186 820	-201 390	-14 570
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-80	-89	-80	-90	-140

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Kirjastopalvelut					
Käynnit/asukas	17,2	18,2	18	20,2	2,2
Lainat/asukas	16,0	15	17	16,04	-0,96
Lainaajien määrä	967	907	940	850	-90
Lainaajat/asukasluku%	41	39	42	38	-4
Aukiolotunnit	3 006	5 180	5 195	5 173	-22
henkilöstöllinen		1 548	1 610	1 607	-3
omatoiminen		3 632	3 585	3 566	-19
Aineistohankinta/kpl	2 231	2 290	1 850	2 109	259
Aineistohankinta €/as.	17,0	16,4	15,6	17,4	1,8
Tilatut paperilehdet kpl	77	81	80	75	-5
Verkkokäynnit	6 497	6 583	7 000	7 159	159
Henkilöstö	2,4	2,5	2,4	2,56	0,16
Kulttuuripalvelut					
Kirjasto- ja kultt.palv. tapahtumat	110	227	100	96	-4
Kävijät tapahtumissa	5 362	5 652	4 500	3 839	-661
Kulttuuritoimen avustukset €	2 752	2 850	2 500	2 829	329
Avustetut järjestöt kpl	5	6	6	7	1
Museokäynnit / v	173	291	340	244	-96
Henkilöstö	0,6	0,6	0,6	0,6	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

350 LIIKUNTATOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Liikuntatoimi tarjoaa laaja-alaisia hyvinvointipalveluja kaikille kuntalaisille.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	Monipuolisten ja matalan kynnyksen liikuntaryhmien toteuttaminen ja kehittäminen Virtuaalivideot senioreille Yläkouluikäisten ryhmien kehittäminen Liikuntastrategian päivittäminen ja hyvinvointikertomukseen liittäminen Liikuntastrategiaan on kerätty tietoa, kuntalaiskysely ja asiakirja vuonna 2019. Käyttäjämäärä ryhmissä ovat olleet hyviä niin aikuisten kuin lastenkin ohjatuissa ryhmissä. Yläkoululaisten liikunta-aktiivisuutta on lisätty parkour-, palloilukerholla ja Liikkuva-koulu ohjelman mukaisilla toimenpiteillä
<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Käyttäjäläheisiä matalatasoisia TyHY-tapahtumia (mobo, laser, ulkoilupäivät) Kuntosaliohjausta työntekijöille Sairauspoissaolojen ehkäisyyn keskittyminen Liikuntatoimi on ollut mukana henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisessä. Henkilöstölle on ollut mahdollisuus osallistua esimerkiksi painonhallintaryhmään ja Kuopio-maratonille. Eri hallintokunnille on järjestetty TyHy- päiviä, teemoina ovat olleet mm. Pakuhuone ja frisbeegolf. Henkilöstöllä on ollut myös mahdollista osallistua maksuttomille lentopallo-, salibandy- ja sulkapallovuoroille. Kuntosalietuja on myös markkinoitu ja tarkennettu
<i>Kolmassektori. Lähidemokratia ja osallisuus</i>	Eri vuodenaikojen tapahtumat (kuntakisat 2018 Keiteleellä) Järjestöjen tukeminen ja seuratoiminnan kehittäminen yhteistyössä Vastikkeellisten avustusten kokeilut jäälalueiden hoidossa Järjestöille myönnettiin avustuksia päätösten perusteella. Seurojen ja Pielaveden kunnan kanssa järjestettiin yhteistyössä yleisurheilun kuntakisat. Viikkokisat sekä Pitäjänmestaruuskisat järjestettiin yhteistyössä Keiteleen Kunnan ja Nujun kanssa. Unelmien liikuntapäivä toteutettiin yhteistyössä MLL:n kanssa Lossisaassa. Liikuntatoimi on mukana hyvinvointirukkasen toiminnassa
<i>Hyvinvoiva kuntalainen</i>	Luentoja kuntalaisille hyvinvoinnin edistämisestä Monipuoliset ohjatut palvelut Keitele-pilotti perintö Voimaa vanhuuteen – kärkihanke

	Vuonna 2018 liikuntapalvelut kehittivät aktiivisesti ikääntyneiden liikuntapalveluita yhteistyössä vanhustyön ja järjestöjen kanssa. Keiteleen kunta toimi Voimaa Vanhuuteen- kärkikuntana ja sen myötä ikääntyneille järjestettiin hyvinvointiaamuja, erilaisia tapahtumia ja luentoa hyvinvointiin liittyen. Kuntosaliryhmiä järjestettiin aloittelijoille ja edistyneille syksyllä.
<i>Asuinympäristö</i>	Luistelualueen, urheilukentän valaistunladun kehittäminen Kuntosalin sisätilojen uudistaminen ja kehittäminen sekä osan laitteista uusiminen ja liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten haku hankkeeseen. Heittopressun uusiminen Uudet liikuntapaikat tutuksi ja opastusvideoita Moba ja ulkokuntoilulaitteet Tekojään suunnittelu jatkuu Yhteistyössä teknisen toimeen kanssa toteutettiin Urheilupuiston hankesuunnitelma sekä valtionavustushakemus. Kävimme tutustumassa Suolahden ja Äänekosken ulkoliikuntapaikkoihin. Uuden ulkoilureitin suunnitteleminen ja kartoittaminen. Vuoden lopussa hankittiin uusi heittopressu liikuntahalliin.
<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	Työhyvinvointi tapahtumien markkinointi yrityksille esimerkiksi lajikokeilut Liikuntavuoroja markkinointiin lehdessä ja verkossa myös yrityksille. Kesällä liikunta- ja nuorisotoimi työllisti kolme kesätyöntekijää.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

LIIKUNTATOIMI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	6 981	6 635	8 200	5 701	-2 499
Toimintakulut	-50 501	-44 739	-56 430	-45 769	10 661
Toimintakate	-43 520	-38 104	-48 230	-40 068	8 162
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-19	-17	-21	-18	78

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Liikuntapaikkojen käyttöaste talvikaudella klo 15-21 arkisin ja 9-21 la-su (varaus-%):					
- Liikuntahalli	9	80	75	74	-1
- Nilakan koulun sali	56	46	50	32	-18
Kuntosali					
Kuntosalimaksun maksaneita	168	146	150	150	0
Liikuntatoimen avustukset					
Liikuntatoimen avustukset €	5 922	6 800	7 000	4 772	-2 228
Avustetut järjestöt kpl	7	12	12	4	-8
Ohjattu toiminta keskim. 1.6. - 31.5.					
Kunta h / viikko	30	22	30	33	3
Järjestöt h / viikko	30	30,5	30	30	0
Henkilöstö (vak.)	1	1	1	1	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

360 NUORISOTOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nuorisotoimi tarjoaa tilat, aikuisen aikaa ja läsnäoloa lasten ja nuorten kasvun tueksi.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä ja ohjata alle 29-vuotiaita koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia nuoria yksilöllisesti heidän tarvitsemiinsa palveluihin hakeutumisessa.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	Syyskuussa 2017 tehdyn työntekijäresurssin yhdistämisen jatkaminen, tarkkailu ja arviointi. Järjestöjen tukeminen nuorisotoiminnan toteuttajina. Nuorisotyön säilyminen kunnassa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevänä ja kasvua tukevana palveluna: Hyväksi todettujen työmuotojen säilyttäminen ja sopeuttaminen uudella, hieman supistuneella yhdistelmä-työajalla. Etäyhteyksien hyödyntäminen ja kehittäminen palveluiden saatavuudessa. Perheiden ennakoivaan tukeen osallistuminen toimijana. Havainnot työajan jakautumisesta kahden työtehtävän kesken osoittavat, että perusnuorisotyön järjestäminen tällä käytettävissä olevalla resurssilla on haastavaa, mutta mahdollista. Työajan jakautumista on seurattu lähes viikoittain ja työaikaa tasattu tasapuolisesti molempien työtehtävien välillä. Retket ja leirit ovat kasvattaneet suosiotaan ja osallistujamäärät ovat korkeat. Niiden järjestämisestä syntyy usein työajan tasaamisen tarvetta, mutta niillä tavoitetaan paljon myös niitä nuoria, jotka eivät hyödynnä muita nuorisotyön palveluita. Nuorisotoimi on osallistunut perheiden tukemiseen kunnassa toimintaa suunnittelemalla ja ohjaamalla ja järjestämällä paljon koko perheen tapahtumia ja retkiä. Nuorisotoimi tukee järjestöjä osallistumalla avustusten jakamiseen ja järjestöjen aktivoimiseen. Muutama järjestö on ollut aktiivisesti mukana nuorisotoimen yökahvilatoiminnassa. Etäyhteyksiä ja digitaalisuutta hyödynnetään asiakastyössä ja esimerkiksi kuntaan perustettu viestintätiimi käyttää laajenevaa ja kehittyvää digitaalisuutta hyödyksi kunnan viestintätyössä. Nuorisotoimi viestii paljon sosiaalisen median kanavilla ja ohjaa nuoria etsivän nuorisotyön asiakkaita myös paljon mobiilissa.

<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Yhdistelmätoimen tarkkailu ja arviointi. Kouluttautuminen ja suunnan löytäminen omien vahvuuksien ja suuntautumisen mukaan uudessa yhdistelmätoimessa ja tehtäväkuvassa määritellyissä työtehtävissä. Työparityöskentelyn jatkaminen yhdessä sosiaalitoimen kanssa. ENT ohjausryhmän jatkosta päättäminen. Ryhmätyönohjaajan vaihtaminen. TyHy- ja verkostotoimintaan osallistuminen. Yhdistelmätoimen haasteista ja mahdollisuuksista käytiin keskustelua sivistyslautakunnan kesken talousarvioprosessin yhteydessä. Lisäksi pohdittiin henkilöstön jaksamista, kehittymistä ja resurssien riittävyyttä. Nuoriso-ohjaaja on osallistunut ajankohtaisiin ja alakohdaisiin koulutuksiin lähialueilla ja etäyhteyksillä. Etsivä nuorisotyöntekijä toimii edelleen nimetyssä työparisuhteessa kunnan sosiaaliohjaajan kanssa. Tiedot nuorten elämäntilanteet johtavat siihen, että molempien on luonnollista olla samojen nuorten kanssa yhteistyössä, jolloin yhteistyö on helposti tiivistä ja samansuuntaista. Tätä työparitoimintaa kehitettiin loppuvuonna paljon ja sen kehittämistä jatketaan. Etsivän nuorisotyön ohjausryhmä päätettiin lakkauttaa ja ryhmätyönohjauksen loputtua uutta työnohjaussuhdetta ei ole aloitettu. Nuoriso-ohjaaja osallistui kunnan työhyvinvointitoimintaan harvakseltaan, mutta on osallistunut lähialueiden etsivien nuorisotyöntekijöiden ja nuoriso-ohjaajien kollegiaaliseen verkostotoimintaan, jossa on mukana työnohjauksellisia ja koulutuksellisia elementtejä.
<i>Kolmas sektori. Lähidemokratia ja osallisuus</i>	Palvelut säilyvät tavoitettavissa etäyhteyksiä hyödyntäen. Verkostotyö tärkeä työmuoto asiakastyössä. Järjestöt ottavat enemmän vastuuta nuorisopalveluiden järjestämisessä. Vapaaehtoisten järjestämän yökahvila- ja kerhotoiminnan arviointi. Netti- /nuorisovaltuuston ja muun osallistuvan vaikuttamisen kehittäminen. Palveluverkostot ovat nuorten asioissa pysyneet tavoitettavissa esimerkiksi etäyhteyksillä. Jonkin verran asiakkaiden asioissa on edelleen täytynyt käydä asioimassa lähipaikkakunnilla. Verkostotyöskentelyä on ollut paljon. Nuoriso-ohjaaja on kuulunut moniin kunnan sisäisiin työryhmiin. Järjestöt ja vapaaehtoiset ovat olleet mukana toteuttamassa nuorisotoimen toimintaa osittain moottorikerhon ja yökahviloiden osalta. Toiminta on saatu pysymään jatkuvana, vaikka se on ollut ajoittain haastavaa ja vaatinut paljon organisoitua ja ohjausta nuorisotoimen puolelta. Nuorisovaltuusto on toiminut mobiiliyhteyksillä hyvin vähällä ohjauksella. Toiminnan kehittämistä/ uudistamista on alettu suunnittelemaan yhdessä kunnanjohtajan kanssa.

	Nuorten vaikuttamistaitojen harjoittelemiseksi nuorisotoimi järjesti presidentinvaalien varjovaalit Nilakan yhtenäiskoulun yläkoulun oppilaille virallisen vaalikäytännön mukaan. Nuoriso-ohjaaja osallistui Itä-Suomen nuorisovaltuustojen ja muun osallisuustoiminnan ohjaajien verkostoon.
<i>Hyvinvoiva kuntalainen</i>	ENT palvelut tukena nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Kansainvälisen nuorisotyön muotojen hyödyntämisen suunnittelu. Kerhot, avointen ovien toiminta, retket ja leirit vahvaa, tasokasta perustoimintaa. Koulunuorisotyön jatkaminen ja kehittäminen. Vahva yhteistyö tapahtumajärjestämisessä ja yhteisissä toiminnoissa kunnan muiden toimijoiden kesken. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii ja kehittyy sekä kehittää ja ylläpitää nuorten sähköistä palvelukarttaa. Verkoston yrittäjien jäsenen nimeäminen ja yhteistyön tiivistäminen sekä poliisin mukaan saaminen. Etsivä nuorisotyö tavoitti vuonna 2018 41 nuorta, joista 15 otti yhteyttä nuoriso-ohjaajaan itse ja joita ohjattiin eniten opiskeluihin liittyviin palveluihin. Nuorisotyö oli mukana esiselvityshankkeessa, jossa selvitettiin nuoriso- ja liikuntatoimien ja paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kiinnostusta alueelliseen kansainväliseen toimintaan. Nuorisotoimen perustarjonnassa nuorisotilojen avointen ovien toimintaa on ollut kolmena iltana viikossa. Nuorisotoimen organisoima, mutta vapaaehtoisten valvoma yökahvila pidettiin auki joka toisena perjantaina. Kävijöitä nuorisotiloilla oli aukioloiltoisin 10-40. Moottorikerho on ollut ainoa nuorisotoimen säännöllisesti kokoontuva kerho, siellä nuoria on ollut noin 10 henkilöä. Useita tapahtumia ja retkiä on järjestetty yhdessä liikuntatoimen kanssa, myös enenevässä määrin kehitetty uutta toimintaa kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa. Myös paikallisten järjestöjen ja Nilakan yhtenäiskoulun kanssa on järjestetty paljon ohjelmaa. Koulun ja esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden kanssa on tehty paljon paikallista yhteistyötä asiakasasioissa. Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tapaaminen ollut kaksi kertaa vuodessa. Siellä nuoriso-ohjaaja on sihteerin tehtävissä. Verkosto kokoaa tietoa nuorten kasvu- ja elinoloista ja tuo niitä paikalliseen päätöksentekoon.
<i>Asuinympäristö</i>	Nuorisotilojen mahdollinen keittiöremontti vastaamaan toiminnasta syntyviä tarpeita ja yleisilmeen uudistaminen ja nykyaikaistaminen julkisena tilana, joka palvelee sekä lapsia, että nuoria että näiden vanhempia, tai uuden tilan etsiminen. Nuorten palvelun Nuorten reviiireillä -hankkeen tietotaidon hyödyntäminen nuorten oleskelutiloja suunniteltaessa ja koulun tilojen käyttämisestä sovittaessa (avoin keskustelu-/ suunnittelutilaisuus nuorille ja aikuisille).

	Nuoriso-ohjaajan ja etsivän nuorisotyöntekijän työpiste siirtynyt syksyllä 2017 koululle --> seurataan miten esim. ENT:n asiakkaat ottavat vastaan muutoksen. Nuorisotilojen remontti toteutui kesän ja syksyn 2018 aikana. Tiloja uudistettiin myös sisustuksellisesti ja toiminnallisesti sekä nuorten, että muiden käyttäjäryhmien tarpeiden ja toiveiden mukaan. Nuorten kanssa toteutettiin yhteinen oleskelupaikka kesäksi, joka valitettavasti purettiin pois siivottoman käytöksen vuoksi. Tällaista, kokeilevaa, yhdessä suunniteltua organisoimista kehitetään lisää. Lähiharrastuspaikkojen ja viihtyvyytoiminnan kehittämisestä on käyty paljon keskustelua lasten ja nuorten kanssa. Nuoriso-ohjaajan ja etsivän nuorisotyöntekijän toimisto siirtyi koululle. Nuoret ovat löytäneet ohjaajan toimiston hyvin ja ottavat paljon yhteyttä suoraan ohjaajaan.
<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	Ylä-Savon Ohjaamo -hankkeen jalkautuvien työmuotojen, kuten koulutusneuvonnan hyödyntäminen. Paikallinen yrittäjäyhteistyö ja työllistämistä edistävät palvelut kunnassa. Alueellisten työllistymishankkeiden tapahtumiin osallistuminen ja hankkeiden hyödyntäminen. ENT yhteistyö te-palveluiden kanssa asiakastyössä ja yhteistyön kehittämisessä. Yhteistyö lähioppilaitosten kanssa. Nuorten kesätyöllistämisen jatkaminen ja miniyrittäjyyden kehittäminen. Ylä-Savon Ohjaamo ja lähialueiden hankkeet ovat vierailleet erilaisissa tapahtumissa ja olleet mukana yksittäisten nuorten ohjausasioissa. Yhteistyö lähialueiden oppilaitosten kanssa on ollut säännöllistä ja yksittäisten nuorten asioissa ajoittain tiivistä. Nuorten kesätyöllistämisen organisointi toteutettiin yhdessä yleishallinnon kanssa ja nuoriso- ja liikuntatoimi ohjasivat yhdessä kolmea kesätyöntekijää kesällä 2018.

**3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT**

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

NUORISOTOIMI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	46 132	27 632	21 600	20 537	-1 063
Toimintakulut	-106 606	-87 016	-59 160	-55 233	3 927
Toimintakate	-60 474	-59 384	-37 560	-34 696	2 864
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	
€ / asukas netto	-26	-26	-16	-15	1

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Nuorisotila					
Aukiolo h / vuosi	551	450	450	450	0
Asiakkaita	120	90	120	100	-20
Kerhot					
Pidetyt kerhotunnit	400	240	230	230	0
Kerholaisia	145		40	20	-20
Retket					
Retket kpl	7	8	6	7	1
Osallistujat	115	220	100	200	100
Tapahtumat					
Tapahtumia kpl	16	30	10	24	14
Osallistujia	2 452	3 850	500	2 970	2 470
Leirit					
Leirejä kpl	1	1	1	1	0
Osallistuneita	42	36	35	36	1
Avustukset					
Nuorisotoimen avustukset €	1 248	700	1 300	1 220	-80
Avustetut nuorisojärjestöt kpl	3	2	3	2	-1
Etsivä nuorisotyö					
Asiakkaat					
Yksilöasiakkaita	28	52	35	41	6
Sovitut asiakastapaamiset	145	218	150	138	-12
Asiakaskäynnit	118	190	150	125	-25
Moniammatillinen asiakasyhteistyö	76	100	80	68	-12
Palveluohjaukset					
Palveluohjaukset yhteensä	66	166	80	60	-20
Koulutuspalvelut	7	9	10	16	6
Työelämäpalvelut	11	19	8	2	-6
Henkilöstö	2	2	1	1	0

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

370 VARHAISKASVATUS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on antaa lapsille laadultaan ja sisällöltään monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Yhteistyössä vanhempien kanssa pyritään kasvattamaan lapsista tasapainoisia ja itseensä luottavia yksilöitä lapsiryhmän jäseniä kasvatuskumppanuusperiaatteen mukaisesti. Erityistä tukea tarvitsevien lasten osalta varhaiskasvatus järjestetään inklusiivisesti varhaiskasvatuksen eri muodoissa.

2. TALOUSARVION TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
<i>Vahva kuntatalous</i>	VAKA henkilöstön osuus ennakoivassa perheiden tuessa. DAISY muutoksen jalkauttaminen. Liikuntatoimen, koulun ja varhaiskasvatuksen yhdessä organisoimat vuorovaikutusviikot kokeilu järjestettiin vuoden alussa. Vauva- ja leikki-ikäisten ryhmässä ohjattiin vuorovaikutusleikkiä perheille. Ryhmissä lastentarhanopettajat ohjasivat vuorovaikutusleikin ja satuhieronnan keinoin lasten ja aikuisten vuorovaikutusta. Leikki- ja kouluikäisten lasten perheille järjestettiin avointa perhetoimintaa, yhdessä tekemistä esim. luistelua, kaupunkisotaa, kädentaitoja. Varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa (perhepäivähoito, päiväkotitoiminta, esiopetus) otettiin käyttöön sähköinen asiointi (Daisy-ohjelma). Paperisen varhaiskasvatushakemuksen rinnalle saatiin sähköinen hakemus, jonka perheet löysivät Keiteleen kotisivulta. Varhaiskasvatuksen päätökset (sijoitus- ja maksupäätökset) tehdään myös Daisyssä. Ohjelmaan perheet tekevät hakemuksen sekä hoitoaikavaraukset ym. muutokset liittyen varhaiskasvatukseen. Lasten läsnäolokirjaukset tehdään poletilla ja siirtyvät siitä laskutukseen kuukausittain. Työaikasunnittelu ja -seuranta sisältyvät ohjelmaan.
<i>Sitoutuneet ja hyvinvoivat työntekijät</i>	Koulutussuunnitelma (3pv/ henkilö) Esim. Metsämörri Uuden Vasun jalkautuminen ja pedagogisen johtamisen ja ohjaamisen vahvistaminen esimies, yksikkö ja tiimi tasolla. Henkilökunnan työnvaativuuden arvioinnin taulukointi (PPH) Tyhy –toimintaa Koulutussuunnitelma toteutui v. 2018 suunnitellusti. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstön ammatilliset täydennyskoulutukset toteutuivat ja henkilökunta on hyvin aktiivinen oppimaan uutta. Koko henkilökunta osallistui Liikenneturva-, Metsä Mörri - ohjaaja ja Iloa liikkuen, leikkien ja yhdessä tehden – koulutuksiin.

	Varhaiskasvatusjohtaja sai lähiesimiesammattitutkinnon tutkintotodistuksen syyskuussa 2018. Lähihoitajan tutkinnon uudistuneet näyttösuunnitelma koulutuksiin osallistui kaksi lastenhoitajaa. Aluevalvontaviraston järjestämiä varhaiskasvatuslain ja asetusten muutoksen sekä uusien varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden koulutuksiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan sekä etänä että koulutuksissa läsnäololla. v. 2016 alkanut kuuden kunnan (Suonenjoki, Rautalampi, Konnevesi, Vesanto, Tervo, Keitele) Toimiva lapsi- Toimiva arki –hanke koulutukset jatkuivat lastentarhanopettajille ja varhaiskasvatusjohtajalle vielä keväälle 2018. Oppisopimusopiskelija valmistui lastenohjaajaksi joulukuussa ja jatkaa perhepäivähoitajana. Koulutuksissa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty etäyhteyksiä. Koulutuksissa saatuja tietoja ja taitoja ovat osallistujat jakaneet yhteisissä palaverissa muulle henkilöstölle. Varhaiskasvatuksen TVA:n päivitys tehty v. 2006 taulukon mukaisesti perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetty oma TYHY –ilta ja osallistuttu kunnan henkilöstön yhteisiin tapahtumiin.
<i>Kolmassektori. lähidemokratia ja osallisuus</i>	Huoltajien osallisuuden ja osallisuuden vahvistaminen Järjestöt mukana varhaiskasvatuksen tapahtumissa esim. Lapsiparkki -toiminta LaPu ja VASU-keskustelut Sähköinen kirjaamisohjelma on mahdollistanut huoltajille lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivittämisen ajan tasalle kotoa käsin. Varhaiskasvatuksen perinteiset kevät ja joulujuhlat järjestetty Nilakan yhtenäiskoulun alakoulun juhlasalissa. Vanhempainilta järjestetty Metsä Mörrä - teemalla koko perheen iltatapahtumana Lossisaaren maastossa. Huoltajille tehtiin kysely varhaiskasvatuksen toiminnasta syksyllä 2018. Kyselyn tulokset julkaistiin varhaiskasvatuksen sähköisessä ohjelmassa (Daisy). Sosionomi AMK opiskelija teki kehitystehtävänänsä lasten ja huoltajien osallisuutta tukevan toiveiden taulun Nappi -ryhmään harjoittelun aikana. Näin lasten ja perheiden toiveet ovat näkyvissä varhaiskasvatusryhmän seinällä ja siitä siirrettävissä toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Terho-kerho toiminta vanhustenhuollon kanssa yhteistyössä on toiminut keväällä kerran kuussa. Syyskaudella kerhotoimintaa ei ole ollut. Lapset Puheeksi -keskustelut on käyty kaikkien varhaiskasvatuksen aloittaneiden lasten perheiden kanssa joko yksilö- varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelun yhteydessä tai

	aloituskeskustelussa. Lapset Puheeksi -keskustelu on käyty kaikkien v. 2018 4 vuotta täyttäneiden lasten huoltajien kanssa. Lapset Puheeksi -neuvonpitokeskusteluja käytiin keväällä ja syksyllä. Viskari – eskari nivelvaiheen tiedonsiirtokäytänteitä on kehitetty joustavimmiksi sähköisen ohjelman myötä monialaisessa yhteistyössä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluun ennen esiopetukseen siirtymistä tarvittaessa osallistuu esiopettaja ja koulun erityisopettaja sekä muita asiantuntijoita lapsen oppimisen ja tuentarpeen huomioimiseen opetuksessa.
Hyvinvoiva kuntalainen	VAKA henkilöstön osuus ennakoivassa perheiden tuessa Vastuukasvattaja mallin kehittäminen Lasten kolmiportaisen tuen tarpeen arviointi näkyväksi Henkilökunnan ennakoiva työote näkyväksi/pysyväksi varhaiskasvatuksessa Ammatillisesti ja pedagogisesti pätevä henkilöstö Vastuukasvattaja-malli: Varhaiskasvatuksessa olevat lapset on jaettu henkilöstön kesken niin, että jokaisella lapsella on oma aikuinen, joka huolehtii yhteistyöstä huoltajien kanssa lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen palvelussa. Perhepäivähoidossa vastuukasvattaja on perhepäivähoitaja, päiväkodissa lastentarhanopettaja, lastenhoitaja tai erityislastentarhanopettaja. Vastuukasvattaja käy lapset puheeksi -aloituskeskustelun ja ohjaa ja auttaa varhaiskasvatuksen Daisy-ohjelmaan perehtymisessä. Aloituskeskustelu voidaan käydä joko varhaiskasvatusyksikössä tai perheen kotona riippuen siitä, miten perhe haluaa. Vastuukasvattaja on mahdollisimman paljon samassa työvuorossa varhaiskasvatusta aloittavan lapsen kanssa. Lapset Puheeksi -menetelmä on osana yksilöllisiä vasukeskusteluja. Varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen yhteistyötä on vahvistettu lapsiperheiden palvelujen yhdistämisellä. Yhteistyötä on tehty lapsiperheiden kotipalvelun kanssa. Lapsia on sijoitettu varhaiskasvatuksen palveluihin avoimuuskäytäntöinä. Kasvun ja oppimisen työryhmä (KASVO) on kokoontunut keväällä kuukausittain. Syksyllä toiminta yhdistettiin Perheneuvola (PeNe) palaveriin. Näin saatiin yhteen monialaista osaamista laajemmin. Tiimiin kuuluvat varhaiskasvatus (johtaja, erityislastentarhanopettaja), perheneuvola (psykologi ja sosiaalityöntekijä), lastenneuvolan terveydenhoitaja, sosiaalitoimi (sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja), mielenterveysneuvolan sairaanhoitaja, opetus (Nilakan yhtenäiskoulun vararehtori, esiopettaja ja koulukuraattori). Tarvittaessa Kasvun ja oppimisen työryhmän aikaa on käytetty mahdollisten Lapset Puheeksi – neuvonpito keskustelu aikana syksyllä 2018. Varhaiskasvatusjohtaja on kartoittanut Nilakan alueen kuntien käytäntöjä kolmiportaisen tuentarpeen mallin käytöstä. Varhaiskasvatuksen erityislastentarhanopettaja ja varhaiskasvatusjohtaja jatkavat v.2019 aikana varhaiskasvatusikäisten tuentarpeen mallin näkyväksi tekemisen suunnitelman mallintamista yhteistyössä sivistysjohtajan kanssa uuden varhaiskasvatuslain 2018 mukaiseksi.

	Lapsiperhepalvelu (LAPE) – hanke: Varhaiskasvatusjohtaja on maakunnallisen perhekeskuspäätyöryhmän jäsen ja on osallistunut mahdollisuuksien mukaan ryhmän kokoontumiseen joko läsnä ollen tai etänä. Maakunnallisen perhekeskuspäätyöryhmän luotiin perhekeskusmalli, joka sujuvoittaa lapsiperheiden palvelujen saantia kunnan palveluverkostossa. Tavoitteena on, että perhekeskusmalli on asenne ja rakenne eli jokainen työntekijä on avainasemassa työskennellessään perheiden kanssa ja voi toimia lähityöntekijänä perheen tukena erilaisissa elämäntilanteissa. Seutukunnallisia LAPE – tapaamisia ja Nilakan alueen kuntien LAPE -ryhmä ovat kokoontuneet kaksi kertaa vuodessa. Varhaiskasvatusjohtaja on molemmissa ryhmissä jäsenenä Keiteleen kunnan LAPE -ryhmään kuuluvat varhaiskasvatusjohtaja, sosiaalihoitaja, Nilakan yhtenäiskoulun vararehtori ja neuvolan terveydenhoitaja, äitiysneuvolan terveydenhoitaja ja seurakunnan lastenohjaaja sekä edustaja MLL:n paikallisyhdistyksestä. Tarvittaessa kutsutaan tapaamisiin muita asiantuntijoita. Lape-ryhmä on kokoontunut kerran kuussa keuhällä perhekeskusmalliin liittyvien kuntatehtäviä pohtimaan ja syksyllä yhden kerran. Varhaiskasvatuksen toimintaa on suunniteltu ja toteutettu uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Lastentarhanopettajat kirjaavat lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ja ovat läsnä myös perhepäivähoidon varahoitolaisten keskusteluissa. Uuden varhaiskasvatuslain 1.9.2018 mukaan päiväkodin henkilöstörakenne tulee olemaan 1 varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi ja 1 lastenhoitaja. Päiväkotia Ankkurinapin henkilöstörakennetta on tarkasteltu sivistysjohtajan ja varhaiskasvatusjohtajan tapaamisessa v. 2018 syksyllä. Siirtymäaika henkilöstörakenteen muutoksessa on vuoteen 2030. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria on kehitetty lapsilähtöisemmäksi ja Metsä Mörri -teeman mukaiseksi. Lasten toiveita ja suunnitelmia otetaan huomioon suunniteltaessa ja toteutettaessa varhaiskasvatuksen toimintaa. Metsä Mörri -viikkoja on suunniteltu niin, että jokainen vuorohoidossa oleva lapsi pääsee osalliseksi Metsä Mörri -toimintaan. Varhaiskasvatuksen haasteeksi on muodostunut koulutettujen sijaisten saanti vakinaisten henkilöiden poissa ollessa.
Asuin ympäristö	Työpaikojen ergonomian toimivaksi Lasten ja henkilökunnan kalusteiden uusiminen ja asianmukaisten työvälineiden hankinta Kalustehankinnat on tehty suunnitelman mukaan. Varhaiskasvatusjohtajan toimistoon on hankittu uusi työpöytä ja Ankkuri-ryhmään uusittu lasten pöytäryhmä.

<i>Työpaikat ja yrittäjyys</i>	Perhepäivähoidon toimintamuodon säilyttäminen Keväällä 2018 vakanssitarkastelu (syksyllä eläkkeelle jää kaksi työntekijää) Syksyllä 2018 jäi eläkkeelle yksi perhepäivähoitaja. Hänen tilalleen ei vakanssitarkastelussa haettu uutta hoitajaa. Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia on 4 henkilöä. Kesällä varhaiskasvatus työllisti kolme nuorta. Nuorten työllistämisessä tehtiin yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa. Varhaiskasvatuksessa on vuoden aikana ohjattu viittä opiskelijaa ja vastaanotettu näytöt. Kaksi sosionomi AMK - ja kolme lähihoitaja /lastenohjaaja opiskelijaa. Vuoden aikana varhaiskasvatuksessa oli kaksi työkokeilijaa.
--------------------------------	--

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Varhaiskasvatuksen erityislastentarhanopettajan opintovapaa 8.1- 4.5.2018, 1.8 - 30.9.2018 ja 3.10 - 30.11.2018. Päiväkotin Ankkurinapin lastenhoitajan työloma oli elokuusta joulukuun loppuun ja perhepäivähoitajan työloma elokuusta marraskuun loppuun. Varhaiskasvatuksen viisivuotiaiden ja esiopetuksen yhteinen lastentarhanopettaja kokeilu on 1.8.2018 – 31.5.2019.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VARHAISKASVATUS	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	143 326	136 480	130 500	114 759	-15 741
Toimintakulut	-853 095	-866 301	-842 684	-822 548	20 136
Toimintakate	-709 769	-729 821	-712 184	-707 789	4 395
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	104
€ / asukas netto	-303	-316	-304	-316	42

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI		TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Päiväkoti						
toimintapv. vuodessa		365	365	365	365	0
kokoaik. läsnäolopäivät		5 619	6 518	5 400	3 759	-1 641
osa-aik. läsnäolopäivät		1 181	436	420	1 040	620
lapset / kokopäivähoito		34	40	43	25	-18
lapset / osapäivähoito		4	4	2	14	12
Perhepäivähoito						
toimintapv. vuodessa		252	260	260	246	-14
kokoaik. läsnäolopäivät		2 355	2 089	1 600	1 923	323
osa-aik. läsnäolopäivät		38	15	20	235	215
lapset / kokopäivähoito		17	20	21	13	-8
lapset / osapäivähoito		1	1	1	3	2
Kotihoidon tukea saavat perh. keskim./kk		21	24	22	21	-1
Kotihoidon tukea saavat lapset keskim./kk		29	31	31	25	-6
Henkilöstö						
Päiväkoti	42 paikkaa	10,75	10,50	10,75	10,15	-0,60
Perhepäivähoito	5 pp-hoitokotia	6,25	5,00	5,25	4,60	-0,65
Nilakan yhtenäiskoulu / esikoululaisten päivähoitoryhmä						
toimintapv. vuodessa (14.8.2012 alk.)		233	260,0	260,0	251,0	-9,0
kokoaik.läsnäolop.		116	313,0	0,0	207,0	207,0
osa-aik.läsnäolop.		1 395	1 730,0	1 300,0	901,0	-399,0
lapset / kokopäivähoito		1	1	0	3	3,0
lapset / osapäivähoito		13	14	15	13	-2

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

400 TEKNISET PALVELUT

Teknisen lautakunnan jäsenet 1.1.2018 – 31.12.2018

Kahdeksan kokousta kaudella,
joihin osallistuminen:

Kaunisaho Ari	puheenjohtaja	8
Liimatainen Eija	varapuheenjohtaja	7
Kärkkäinen Matti		8
Paananen Antti		8
Tirkkonen Mirja		7
Paananen Kirsti		5
Turpeinen Ensio		6
Laukkanen Jari	varajäsen	1
Vänskä Jorma	varajäsen	1

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Teknisen toimen hallinnon sekä kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon järjestäminen.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Tilankäytön tehostaminen	Myydään tai muuten luovutaan tarpeettomista tiloista (P - K koulu, yksittäiset osakehuoneistot) Tarpeettomien tilojen myynti ei ole onnistunut tavoitellusti.
Sisäilmaongelmiin pyritään löytämään ratkaisut viipymättä	Käsitellään sisäilmaongelmat 2015 perustetussa sisäilmatyöryhmässä, jossa pyritään yhteistyössä löytämään ratkaisut ongelmien selvittämiseksi. Tietoon tulleisiin tapauksiin on reagoitu välittömästi. Sisäilmaongelmiin on saatu apua uuden rakennustarkastajan myötä. Virkaan valitulla henkilöllä on sisäilma-asiantuntijan pätevyys.
Energian säästäminen	Kulutusseuranta, säädöt (koulut), Hotelli Keiteleenrannan ja entisen kunnantoinmiston energiakustannusten alentaminen. Energiakuluissa onnistuttiin leikkaamaan lämmön osalta 13,4 % ja sähkön osalta 7,6 %. Huomioitavaa on kuitenkin, että kaksi isohkoa kiinteistöä jätettiin ylläpitolämmölle ja sähkön hankinnassa siirryttiin Sansian hankintarenkaan sopimukseen. Keiteleen kunta liittyi Business Finlandin energiatehokkuus-sopimukseen ja hankkeen mukaiset

	energiatehokkuuteen seuraavan 10 vuoden aikana tähtäävät toimenpiteet suoritettiin kirjastolla sekä koulukeskuksella. Hankkeessa uusittiin ilmanvaihtokoneiden tekniikka, vaihdettiin käyttöikänsä lopussa olevia lämmönvaihtimia, kiinteistöautomaatiikkaa päivitettiin ja kirjaston katolle asennettiin 20 kW aurinkosähköjärjestelmä.
Konsernin kiinteistönhoidon keskittäminen tekniselle toimelle ja toiminnan tehostaminen.	Kiinteistö Oy Nilakanrannan kiinteistönhoito on siirtynyt teknisen toimen hallintaan. Kiinteistönhoitopalvelua on suoritettu sopimuksen mukaisesti.
Nilakanrannan kiinteistökannan kunnon parantaminen. Julkisivut, ulkoalueet, kiintokalusteet, Ivis-tekniikka.	Määräaikainen kiinteistöyönjohtaja on vakinaistettu. Nilakanrannan projekti on paljon suurempi kuin alun perin on ajateltu. Jatketaan Nilakanrannan kunnostushanketta. Nilakanrannan kiinteistökanta on läpikäyty ja suunnitelma kiinteistöjen jatkokäytöstä on valmis. Nilakanrannan hallitus on päättänyt hankkeen jatkotoimenpiteistä.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Teknisen toimen yhtiöittämisselvitykset Keiteleen, Tervon ja Vesannon teknisten toimien osalta on saatu valmiiksi. Selvityksen perusteella yhtiön perustamista jatketaan siten, että sen toiminta olisi käynnistymässä 1.1.2020.

Selvityksen mukaan teknisen toimen uudelleenorganisoinnilla yhtiömuotoiseksi tavoitellaan ketteryyttä ja se voi antaa kunnille aitoja mahdollisuuksia nopeaan reagointiin ja joustavaan toimintatapaan. Yhtiöittäminen tehostaa kuntien yhteistyötä ja vastaa myös tulevaisuuden haasteeseen osaavan työvoiman saamiseksi alueelle. Yhtiömuotoisesti toimittaessa henkilöstön ammatillinen osaaminen ja erikoistuminen toteutuvat joustavammin ja palveluiden toimintavarmuus lisääntyy.

Yhtiöstä tulee kuntien kokonaisuudessaan omistama sidosyksikkö ja sen pääasiallinen tarkoitus on tuottaa kuntien nykyiset tekniset palvelut. Yhtiölle ei siirry kuntien omaisuutta ja yhtiön palvelutuotanto nojaa tiiviiseen yhteistyöhön paikallisen elinkeinoelämän kanssa. Keskeisenä periaatteena on, ettei yhtiö vääristä alueen taloudellista kilpailua vaan pikemminkin luo suuremmalla volyyymillä lisää mahdollisuuksia paikallisen yrittäjyyden kehittämiseen.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TEKNISET PALVELUT	TA 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	843 582	723 461	727 000	780 827	53 827
Toimintakulut	-1 430 026	-1 506 280	-1 268 165	-1 347 530	79 365
Toimintakate	-586 444	-782 819	-541 165	-566 703	25 538
Poistot	-252 724	-240 014	-260 670	-246 371	-14 299
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-250	-339	-231	-253	-246

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TA 2016	TP 2017	TA 2018	TP2018	Poikkeama
Henkilöstö	11,00	13,00	13,00	13,00	0,00

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

430 LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Liikenneväylien ja yleisien alueiden hoitaminen taloudellisesti siten, että liikkuminen on turvallista ja alueiden yleisilme on siisti ja viihtyisä. Liikenneväylien kunnossapito toteutetaan ostopalveluna.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Yleisten alueiden viihtyisyyteen panostetaan enemmän	Osallistetaan kolmatta sektoria alueiden hoitoon ja kehitetään palveluiden ostoa. Palveluiden ostossa kiinnitetään huomiota palvelukuvauksiin. Päivitetään huoltokalustoa ja kaluston kunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Tilauspalveluita on käytetty suunnitelmallisesti. Kaukalonhoitoa on tehty yhteistyössä urheiluseuran kanssa. Henkilöstön kanssa on käyty läpi yhteisen kaluston kunnossapitotarpeet ja jokaisen vastuu yhteisestä omaisuudesta.
Katujen peruskorjaussuunnitelman noudattaminen	Alasintie Pajatielle saakka noin 330 m peruskorjataan ja vuoden 2017 peruskorjatut kadut päällystetään. Alasintien remontti on toteutettu Pajatielle saakka. Sepäntielle on asennettu asfalttipinnoitus. Lisäksi Teollisuustien ja Viitasaarentien risteysalueelle tehtiin liittymän laajennus raskaanliikenteen tarpeita varten.
Kohteiden opastusta parannetaan	Tehdään opastesuunnitelma, jonka pohjalta hankitaan ja asennetaan uudet opasteet katujen varsille ennen kesää 2018. Paikallisten yritysten ajatuksia mainonnan järjestämisestä otetaan huomioon. Kehitetään yhteistyötä ELY-keskuksen suuntaan. Opastesuunnitelman laatiminen on aloitettu yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa, työtä jatketaan muiden tiehankkeiden rinnalla vuoden 2019 aikana. Yhteistyö hankkeiden tiimoilta on aloitettu ELY-keskuksen kanssa.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Toiminta on vuoden 2018 aikana toteutunut suunnitelmallisesti runsaslumisesta talvesta huolimatta. Kustannukset ovat toteutuneet kunnossapidon osalta ennakoidusti ja päivittäisessä toiminnassa on kiinnitetty erityistä huomiota ennakointiin sekä suunnitelmallisuuteen.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET	TA 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	34 344	32 141	23 000	5 068	-17 932
Toimintakulut	-249 732	-278 523	-248 450	-197 579	-50 871
Toimintakate	-215 388	-246 382	-225 450	-192 511	-32 939
Poistot	-127 939	-133 945	-109 000	-127 048	18 048
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-92	-107	-96	-86	317

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Kaavateiden pituus / km	13	13,50	14,0	14,0	0,0
Henkilöstö	0,1	0,1	0,5	0,5	0,0

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

440 PALO- JA PELASTUSTOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Turvata ihmisten, eläinten ja omaisuuden pelastamiseen tarvittavan toimintavalmiuden ylläpito.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Pohjois-Savon aluepelastuslaitoksen laatiman palvelutasopäätöksen mukainen palvelutaso saavutetaan alueella.	Tekninen toimi valvoo palvelutasopäätöksen toteutumista. Toteutunut ennusteen mukaisesti.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Pelastustoimen kulujen 2 %:n korotus.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

PALO- JA PELASTUSTOIMI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot		0	0	0	0
Toimintakulut	-212 550	-212 211	-225 500	-220 424	-5 076
Toimintakate	-212 550	-212 211	-225 500	-220 424	-5 076
Poistot					
Asukkaita	2 380	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-89	-92	-96	-98	2

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA

450 YKSITYISTIET

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Lautakunta toimii *Lain yksityisistä teistä* -mukaisen kunnan toimielimenä, jolle kuuluvat ao. lain luvun 6, 52 §:n mukaiset tehtävät.

Tekninen lautakunta avustaa määrärahojen puitteissa yksityisteitä kunnossapito- ja peruskorjausavustuksilla.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Noudattaa Lakia yksityisistä teistä	Järjestetään koulutusta yksityistieasioista. Koulutustapahtumia ei vuoden 2018 aikana ollut. Yksityistielaki muuttui 1.1.2019 ja muutoksen liittyviä kuntalaistapahtumia on tulossa vuodelle 2019.
Yksityisteiden avustaminen siten, että liikennöinti yksityisteillä on turvallista ja kaikille tienkäyttäjille sallittua.	Yksityisteiden ylläpitoon varataan 45 000 €:n määräraha. Kunnossapitoavustusten myöntämisperusteet uudistetaan kustannusperusteisiksi. Yksityisteiden kunnossapitoavustukset on maksettu talousarvioon varatun määrärahan puitteissa. Myöntämisperusteita ei vuoden 2018 aikana muutettu ympäristötoimen ja rakennusvalvonnan muutoksien vuoksi. Yksityisteiden avustusperusteita tarkastellaan uuden ympäristölautakunnan toiminta-alueella yhteisesti.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Suunnitelmissa ollut yksityisteiden jakoperusteiden päivitys ei toteutunut. Ympäristölautakunnan muutos, mahdollinen alueellinen yhteistyö ja jakoperusteiden yhtenäistäminen uuden ympäristölautakunnan kuntien alueella ovat olleet päivittämisen siirron taustalla.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YKSITYISTIET	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	0	7 147	0	0	0
Toimintakulut	-51 461	-53 686	-47 300	-45 601	-1 699
Toimintakate	-51 461	-46 539	-47 300	-45 601	-1 699
Poistot					
Asukkaita	2 398	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-21	-20	-20	-20	0

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Yksityisteiden pituus / km	161	161	161	161	0
Avustetut tiekunnat / kpl	45	45	46	45	0

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

1. PERUSTEHTÄVÄ

Rakennusvalvonta vastaa rakennushankkeiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta sekä kaavojen toteutumisesta sekä rakentamisen neuvonnasta.

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. kestävän kehityksen tukeminen ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun edistäminen, ympäristöneuvonta ja –valistuksen jakaminen, vesiensuojelun edistäminen ja valvonta, jäte- ja ympäristölupavalvonta sekä melun torjunta, ilman laadun valvonta ja vesihuoltolain mukaiset valvontatehtävät. Tulosalueeseen kuuluu myös maasto- ja veneliikenneasioiden valmistelu ja valvonta sekä osa ajoneuvojen siirtämistä koskevan lain mukaisista tehtävistä. Vuonna 2016 ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi tulivat myös maa-aineslain mukaiset tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pielaveden, Keiteleen ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtävät hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelusihteeri.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Otetaan käyttöön <i>Lupapiste.fi</i> -lupa-asointipalvelu	Palvelun käyttöönottoa suunnitellaan, käyttöönottoon vaikuttaa edustapalvelimen löytyminen ja naapurikuntien suhtautuminen palvelun käyttöönottoon. <i>Lupapiste.fi</i>-asointipalvelua ei ole otettu käyttöön rakennusvalvonnassa vuoden aikana tapahtuneiden muutosten vuoksi. Palvelun mahdollisuutta selvitetään edelleen uuden ympäristölautakunnan muutosten järjestäytyessä. Uuden ympäristölautakunnan myötä myös rakennustarkastajien toimialuetta ja yhteistyömahdollisuuksia pyritään toteuttamaan tehokkaammin.
Lupa-asiat käsitellään nopeasti ja joustavasti	Rakennuslupaprosessia parannetaan ostopalvelulla. Ostopalvelusopimus oli voimassa 31.12.2018 saakka. Sopimusta ei jatkettu käytännön osoittamien vaikeuksien vuoksi. Keiteleen kuntaan palkattiin marraskuun alussa oma rakennustarkastaja, joka käynnisti kunnassa myös rakennustietokantojen päivittämistyön.

Rakennustarkastus eriytetään teknisen johtajan tehtävistä	Rakennusvalvontapalvelu ostetaan Vesannon kunnalta. Rakennustarkastajan työt on eriytetty teknisen johtajan työkuvaan ensin ostopalvelusopimuksen ja sen jälkeen palkatun rakennustarkastajan toimesta.
--	---

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Keiteleeseen kuntaan on palkattu marraskuun alussa vuonna 2018 uusi rakennustarkastaja. Rakennustietokannan päivitys on aloitettu. Pielavesi irtisanoi sopimuksen Pielaveden, Keiteleeseen ja Vesannon yhteisestä ympäristölautakunnasta 1.1.2019 alkaen. Uusi ympäristölautakunta, joka toimii Keiteleessä, Tervon ja Vesannon alueella on perustettu ja aloittanut toimintansa 1.1.2019. Ympäristölautakunnan isäntäkuntana toimii Keiteleeseen kunta ja alueella toimivan ympäristötarkastajan palkkauksesta sekä työnantajavelvollisuuksista vastaa Tervon kunta.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

RAK.VALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	31 687	18 685	15 000	27 328	-12 328
Toimintakulut	-49 328	-59 171	-83 200	-89 846	6 646
Toimintakate	-17 641	-40 486	-68 200	-62 518	-5 682
Poistot					
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	-8	-18	-29	-28	1

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Rakennuslupien ja toimenpidelupien määrä	43	53	50	64	0
Henkilöstö	0,75	0,75	0,75	1,25	0,00

90 TEKNINEN LAUTAKUNTA VESILAITOS

900 VESILAITOS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Vesilaitos toimittaa puhdasta talousvettä toiminta-alueellaan asiakkailleen pohjavedenottamolta. Vettä myydään myös vesiosuuskunnille.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / toteutuminen
Talousveden keskeytyksetön toimittaminen ja toimituksen turvaaminen kaikissa tilanteissa	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan Toiminta on ollut ympärivuorokautista.
Veden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset	Vesianalyysijä tehdään säännöllisin väliajoin valvontatutkimusohjelman mukaisesti Vesianalyysit on tehty valvontatutkimusohjelman mukaisesti
Vuoden 2018 aikana pyritään löytämään ratkaisu vedentoimituksen turvaamiseksi	Uuden vedenottamon etsimistä jatketaan. Töitä uuden vedenottamon saamiseksi on jatkettu. Kummunkylälle tehty koekaivot eivät tuottaneet tulosta ja tämän vuoksi puhtaan vedenhankintaan on varauduttu vuoden 2019 investointiohjelmassa.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Kesällä 2018 koettiin poikkeuksellinen helleaalto. Poikkeuksellista hellejaksolla oli korkeat lämpötilat ja jakson kesto. Lisäksi keväällä lumet sulivat pääosin ilmaan haihtumalla. Edellä mainituista syistä johtuen pohjavesien pinnat olivat ennätysellisen alhaalla, paitsi Keiteleellä kuin myös muualla Suomessa. Lisäksi vesilaitoksen raakaveden hankintalaitteistoihin jouduttiin tekemään kesän aikana huoltotoimenpiteitä. Vesitilanne eskaloitui niin hankalaksi hellejakson aikana, että vesilaitos joutui turvautumaan puhtaan käyttöveden rajoitukseen loppukesästä. Tilanne kesti noin kaksi kuukautta. Jätevedenpuhdistamolla jouduttiin tekemään joitain yksittäisiä laitehankintoja kulutusosiin.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VESILAITOS	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	235 399	265 340	218 000	239 445	21 445
Toimintakulut	-160 028	-156 855	-145 050	-123 253	-21 797
Toimintakate	75 371	108 485	72 950	116 192	43 242
Poistot	-40 853	-40 459	-45 000	-38 212	6 788
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	32	47	31	52	-416

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Kuluttajamäärä	1 660	1 660	1 660	1 660	0
Verkostoon pumpattu vesimäärä/m3	110 000	125 578	110 000	118 576	8 576
Vesijohtojen pituus / km	72	72	72	72	0
Henkilöstö	1	1	1	1	0

90 TEKNINEN LAUTAK. VESILAITOS

910 VIEMÄRILAITOS

1. TOIMINNAN KUVAUS / TOIMINTA-AJATUS

Viemärlaitos johtaa toiminta-alueellaan syntyvät jätevedet jäteveden puhdistamolle. Puhdistamolle otetaan vastaan myös haja-asutusalueilla syntyviä sakokaivolietettä. Puhdistetut jätevedet lasketaan Nilakka-järveen.

2. TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITTEET	SUUNNITELLUT TOIMENPITEET / TOTEUTUMINEN
Keskeytyksetön jäteveden puhdistusprosessi.	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan.
Noudatetaan lupaehtoja.	Jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkaillaan valvontaohjelman mukaisesti.
Puhdistamolietteen kompostointia tehostetaan	Kilpailutetaan urakoitsija puhdistamolietteen kompostointiin.

3. KESKEISET MUUTOKSET SUUNNITELLUSTA TOIMINNASTA

Yhdyskuntalietteen kompostointi on lopetettu 10/2016. Liette toimitetaan kolmevuotisella sopimuksella Biotehtaalle Kuopioon. Aloitetaan selvitykset uuden kompostointiurakoitsijan saamiseksi puhdistamolietteelle.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

VIEMÄRILAITOS	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	211 302	227 545	221 300	233 426	12 126
Toimintakulut	-162 747	-165 864	-150 300	-147 880	-2 420
Toimintakate	48 555	61 681	71 000	85 547	14 547
Poistot	-101 490	-93 944	-91 250	-62 077	-29 173
Asukkaita	2 342	2 309	2 346	2 242	-104
€ / asukas netto	21	27	30	38	-140

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikkeama
Kuluttajamäärä	1 470	1 470	1 470	1 470	0
Käsitelty jätevesimäärä / m3	150 000	127 464	130 000	126 253	-3 747
Viemäriputkien pituus / km	42	42	42	42	0
Henkilöstö	1	1	1	0	0

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA 2018 JA 2017

	1-12/2018		1-12/2017	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	1 389 465,63		1 262 576,31	
MAKSUTUOTOT	793 684,10		841 031,31	
TUET JA AVUSTUKSET	250 659,06		124 243,51	
MUUT TOIMINTATUOTOT	718 898,54	3 152 707,33	776 421,77	3 004 272,90
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-4 750 384,30		-4 893 633,15	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 236 257,94		-1 267 158,80	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-149 813,95		-230 900,31	
PALVELUJEN OSTOT	-9 501 097,75		-9 683 974,60	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-889 906,43		-1 020 213,18	
AVUSTUKSET	-746 428,19		-739 533,75	
MUUT TOIMINTAKULUT	-410 419,68	-17 684 308,24	-469 658,08	-18 305 071,87
TOIMINTAKATE		-14 531 600,91		-15 300 798,97
VEROTULOT		6 873 755,53		7 314 841,52
VALTIONOSUUDET		7 454 761,00		7 706 083,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	107,25		0,00	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	261 871,39		169 488,72	
KORKOKULUT	-10 785,64		-7 241,22	
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 049,00	245 144,00	-6 836,72	155 410,78
VUOSIKATE		42 059,62		-124 463,67
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-552 980,26		-597 448,72
TILIKAUDEN TULOS		-510 920,64		-721 912,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-510 920,64		-721 912,39

RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017

			2018	2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	42 059,62		-124 463,67	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-27 488,91	14 570,71	8 584,07	-115 879,60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-883 263,33		-619 797,91	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	0,00		4 285,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	29 639,31	-853 624,02	47 785,63	-567 727,28
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-839 053,31		-683 606,88
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804,00	22 804,00	22 804,00	22 804,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	3 000 000,00		0,00	
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-334 630,00		-109 630,00	
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos	-1 248 330,50	1 417 039,50	800 000,00	690 370,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-32 831,06		-33 530,20	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	1 544,48		-1 893,45	
SAAMISTEN MUUTOS	5 375,11		-20 967,17	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-66 236,24	-92 147,71	-185 493,32	-241 884,14
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		1 347 695,79		471 289,86
RAHAVAROJEN MUUTOS		508 642,48		-212 317,02
RAHAVARAT				
RAHAVARAT	31. 12.	643 972,58		135 330,10
	1. 1.	135 330,10	508 642,48	347 647,12
				-212 317,02

TASE 2018 JA 2017 KUNTA

	2018	2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	30 516,32	14 481,81
AINEETTOMAT OIKEUDET	30 516,32	14 481,81
AINEELLISET HYÖDYKKEET	11 310 249,38	11 227 840,89
MAA- JA VESIALUEET	2 167 868,94	2 144 240,67
RAKENNUKSET	6 106 375,11	6 152 415,48
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 242 214,02	2 148 860,76
KONEET JA KALUSTO	357 190,62	403 769,38
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	436 600,69	378 554,60
SIJOITUKSET	3 391 473,78	2 393 121,97
OSAKKEET JA OSUUDET	3 225 644,96	2 204 489,15
MUUT LAINASAAMISET	159 628,00	182 432,00
MUUT SAAMISET	6 200,82	6 200,82
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 732 239,48	13 635 444,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	517 116,43	517 099,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	517 116,43	517 099,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	88 413,98	89 958,46
AINEET JA TARVIKKEET	88 413,98	89 958,46
SAAMISET	1 351 491,12	1 356 866,23
PITKÄAIKAISET SAAMISET	180 044,22	0,00
MUUT SAAMISET	180 044,22	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 171 446,90	1 356 866,23
MYyntISAAMISET	391 584,63	543 686,22
MUUT SAAMISET	66 640,78	65 673,86
SIIRTOSAAMISET	713 221,49	747 506,15
RAHAT JA PANKKISAAMISET	643 972,58	135 330,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 083 877,68	1 582 154,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 333 233,59	15 734 699,16

	2018	2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	7 582 348,17	7 582 348,17
ARVONKOROTUSRAHASTO	791 466,14	0,00
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-584 591,27	137 321,12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-510 920,64	-721 912,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 278 302,40	6 997 756,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	450 755,17	483 569,50
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 268,42	1 268,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	452 023,59	484 837,92
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	3 777 365,05	1 109 795,05
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	3 332 928,00	667 558,00
MUUT VELAT	444 437,05	442 237,05
LYHYTAIKAINEN	5 825 542,55	7 142 309,29
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	4 809 630,00	6 057 960,50
LYHYTAIKAiset OSTOVELAT	387 204,58	868 456,08
MUUT VELAT	100 409,58	91 358,73
SIIRTOVELAT	528 298,39	124 533,98
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 602 907,60	8 252 104,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 333 233,59	15 734 699,16

KONSERNITULOSLASKELMA 2018 JA 2017

	2018	2017
Toimintatuotot	10 247 759,42	10 078 984,41
Toimintakulut	-24 712 277,02	-25 038 316,59
Osuus osakk.yht. voitosta (tappiosta)	22 400,48	14 557,67
Toimintakate	-14 442 117,12	-14 944 774,51
Verotulot	6 873 755,53	7 314 841,52
Valtionosuudet	7 942 834,24	8 139 006,27
Rahoitustuotot ja -kulut	128 188,83	27 144,79
Korkotuotot	2 811,89	3 029,26
Muut rahoitustuotot	257 004,12	163 835,42
Korkokulut	-87 306,23	-84 684,87
Muut rahoituskulut	-44 320,95	-55 035,02
Vuosikate	502 661,48	536 218,07
Poistot ja arvonalentumiset	-1 150 331,37	-1 170 959,75
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 146 495,81	-1 170 959,75
Tilikauden yli-ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-3 835,56	0,00
Satunnaiset erät	-26 020,57	564,66
Tilikauden tulos	-673 690,46	-634 177,02
Tilinpäätössiirrot	5 439,76	2 616,64
Tilikauden verot	-451,72	-3 036,96
Laskennalliset verot	-751,29	-1 922,01
Vähemmistöosuudet	1 017,43	-7 626,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-668 436,28	-644 146,19

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 2018 JA 2017

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	537 865	536 218
Satunnaiset erät	-26 021	565
Tulorahoituksen korjauserät	-24 083	-933
	<u>487 761</u>	<u>535 850</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 454 420	-1 168 111
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 768	29 556
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	95 856	55 019
	<u>-1 348 796</u>	<u>-1 083 536</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-861 035	-547 686
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-172	-296
Antolainasaamisten vähennys	22 804	22 804
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 991 885	162 065
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-833 537	-516 823
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 250 327	798 619
	<u>1 908 021</u>	<u>443 861</u>
Oman pääoman muutokset	79 979	71 573
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	118 214	-31 644
Vaihto-omaisuuden muutos	11 601	-5 326
Saamisten muutos	54 190	-51 635
Korottomien velkojen muutos	50 574	-173 957
	<u>234 579</u>	<u>-262 562</u>
Rahoituksen rahavirta	2 245 219	275 676
Rahavarojen muutos	1 384 184	-272 302
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 037 172	650 275
Rahavarat 1.1.	652 987	922 576
Rahavarojen muutos yhteensä	1 384 184	-272 302

KONSERNITASE 2018

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2018 1 000 €	2017 1 000 €		2018 1 000 €	2017 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 526	23 970	OMA PÄÄOMA	7 845	7 876
Aineettomat hyödykkeet	180	189	Peruspääoma	7 582	7 582
Aineettomat oikeudet	141	113	Arvonkorotusrahasto	801	29
Muut pitkävaikutteiset menot	35	70	Muut omat rahastot	918	842
Ennakkomaksut	4	6	Edell. tilikausien yli-/alijäämät	-783	64
			Tilikauden yli-/alijäämä	-673	-641
Aineelliset hyödykkeet	22 905	23 167			
Maa- ja vesialueet	2 434	2 386			
Rakennukset	16 516	16 870	VÄHEMMISTÖOSUUS	790	742
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 467	2 389			
Koneet ja kalusto	832	932	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Muut aineelliset hyödykkeet	27	25	VARAUKSET	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	629	565	Poistoero	0	0
			Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	1 441	614	PAKOLLISET VARAUKSET	244	211
Osakkeet ja osuudet	1 422	598	Eläkevaraukset		
Muut lainasaamiset	3	0	Muut pakolliset varaukset	244	211
Muut saamiset	16	16			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	548	578
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	609	606			
			Valtion toimeksiannot	58	55
Valtion toimeksiannot	57	54	Lahjoitusrahastojen pääomat	475	506
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	540	538	Muut toimeksiantojen pääomat	15	17
Muut toimeksiantojen varat	12	14			
			VIERAS PÄÄOMA	19 621	17 768
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 913	2 599	Pitkäaikainen	12 024	8 965
			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	11 580	8 523
Vaihto-omaisuus	153	164	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Aineet ja tarvikkeet	130	141	Saadut ennakot	0	0
Keskeneräiset tuotteet	2	2	Muut pitkäaikaiset velat	444	442
Valmiit tuotteet			Lyhytaikainen	7 597	8 803
Muu vaihto-omaisuus	21	21	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 322	6 566
			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saamiset	1 775	1 782	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	181	1	Saadut ennakot	80	62
Myyntisaamiset			Ostovelat	719	1 167
Lainasaamiset	1	1	Muut lyhytaikaiset velat	158	201
Muut saamiset	181		Siirtovelat	1 314	804

Siirtosaamiset			Laskennalliset verovelat	4	3
Lyhytaikaiset saamiset	1 594	1 781	YHTEENSÄ	29 048	27 175
Myyntisaamiset	609	740			
Lainasaamiset	134	0			
Muut saamiset	0	168			
Siirtosaamiset	851	873			
Rahoitusarvopaperit	0	4			
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin					
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	0	4			
Rahat ja pankkisaamiset	1 985	649			
YHTEENSÄ	29 048	27 175			

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**LIITETIETO 1.****TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET**

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenoon

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olennaiset jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

LIITETIETO 2.**TULOSLASKELMAN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS**

- Ei muutosta edelliseen tilikauteen

LIITETIETO 3.**OIKAISUT EDELLISEEN TILIKAUDEN TIETOIHIN**

- Ei tapahtumia

LIITETIETO 4.**EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS**

- Ei muutosta edelliseen tilikauteen

LIITETIETO 5.**AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ KÄSITTELY**

- Ei tapahtumia

LIITETIETO 6.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN		
ulkoiset		
	2018	2017
Keskusvaalilautakunta	4 270	0
Tarkastuslautakunta	0	0
Valtuusto	0	0
Kunnanhallitus	387 351	770 012
Sosiaalilautakunta	1 207 352	1 210 493
Sivistyslautakunta	318 657	304 261
Tekninen lautakunta	775 092	762 749
Ympäristölautakunta	27 328	18 685
Tekninen Itk Vesilaitos	432 657	492 884
Toimintatuotot yhteensä	3 152 707	3 559 083

LIITETIETO 7.

VEROTULOJEN ERITTELY

	2018	2017
Kunnan tulovero	5 713 890,41	5 995 024,05
Osuus yhteisöveron tuotosta	617 992,55	758 731,70
Kiinteistövero	541 872,57	561 085,77
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	6 873 755,53	7 314 841,52

LIITETIETO 8.

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	6 277 525,00	6 413 645,00
(Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus)	1 644 995,00	1 646 438,00
Järjestelmämuutoksen taseaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-467 759,00	-333 669,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	7 454 761,00	7 726 414,00

LIITETIETO 9.

PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	7 797 971,14	7 946 118,60
Muiden palveluiden ostot	1 703 126,61	1 737 856,00
Palveluiden ostot yhteensä	9 501 097,75	9 683 974,60

LIITETIETO 10.

VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET

- Ei tapahtumia

LIITETIETO 11.

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA KUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan (Kvalt.04.05.1998 §18)

Poistosuunnitelma tarkastettu (Kvalt. 17.12.2012 § 47)

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät ovat:

Tietokoneohjelmistot	tasapoisto 3 vuotta
Rakennukset	tasapoisto 10-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto 15% / 25 v
Koneet ja kalusto	tasapoisto 5 vuotta
Maa -ja vesialueet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

ERITTELY SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA POISTONALAISTEN INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA

Keskimääräiset sumu-poistot 2014–2018	572 273,00
Poistonalaisten investointien omahankintameno 2018	569 748,90
Ero (euroa)	-2 524,10
Poikkeama -%	0,44

LIITETIETO 12.

SELVITYS TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTyvISTÄ VARAUSTEN MUUTOKSISTA

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 13.

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA –TAPPIOT

	Kunta	
	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	27 488,91	4 654,90
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot		
Luovutusvoitot yhteensä	27 488,91	4 654,90
Muut toimintakulut		
Luovutustappiot yhteensä		

LIITETIETO 14.

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 15.

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2018	2017
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	152 220,00	142 833,10
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	152 220,00	142 833,10

LIITETIETO 16.

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 17.

KULUKSI KIRJAAMATTOMAT MENOT JA PÄÄOMA-ALENNUKSET

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 18.

ARVONKOROTUKSET

	Osakkeet ja osuudet					Jvk- muut laina- ja muut saamiset			
	Konserni-yhtiöt	Osakkeet, omistus-yhtiöt, yhteisöt	Kunta-yhtymä	Muut osakkeet	Yhteensä	Saamiset	Saamiset	Saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018		534 529,90	1 310 177,18	359 782,07	2 204 489,15	182 432,00		6 200,82	188 632,82
Lisäykset		150 000,00		79 689,67	229 689,67	-22 804,00			-22 804,00
Vähennykset					0,00				0,00
Siirrot erien välillä					0,00				0,00
Hankintameno 31.12.2018		684 529,90	1 310 177,18		1 994 707,08	159 628,00	0,00	6 200,82	165 828,82
Arvon alennukset					0,00				0,00
Arvon korotukset		791 466,14			791 466,14				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018		1 475 996,04	1 310 177,18	439 471,74	3 225 644,96	159 628,00	0,00	6 200,82	165 828,82

Keiteleen kunnanhallitus päätti 12.6.2018 vahvistaa Kiinteistö Oy Nilakanrannan omaa pääomaa sijoittamalla 150 000 euroa yhtiön vapaan pääoman rahastoon (SVOP).

Keiteleen kunnanhallitus päätti 6.8.2018 tehdä Savon Kuituverkko Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon vapaaehtoisen pääomasijoituksen (SVOP), joka on suuruudeltaan 55 680,00 euroa.

Keiteleen kunnan sijoitus 24009,67 euroa Metsäliitto Osuuskunnan perusosuuksiin kirjattu 31.12.2018 mukainen saldo.

Keiteleen kunta omistaa Savon Energiaholding Oy:stä 1,60%, osakkeiden kappalemäärä 5074, tasearvo 1.1.2018 8 533,86 euroa.

Savon Energiaholding Oy:n osakkaiden arvonnkorotus 31.12.2018 800 000,00 euroon.

Yleisen tietämyksen, yhtiön hinnanmäärittelyllä Sähkönmyyntiyhtiö Väre Oy:n perustamisen yhteydessä ja yhtiön osinkohistorian perusteella tehdään yhtiön osakkeisiin satakertainen arvonnkorotus 800 000 euroon. Arvonnkorotus on varsin varovainen, sillä osinkohistoria ja Väreön perustamisen yhteydessä esitetyt omistuksen arvot, viittaavat lähes viisinkertaiseen arvonnkorotukseen.

LIITETIETO 19.

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

AINEETTOMAT JA AINEELLISET										
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennak- ko mak- sut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	14 481,81			14 481,81	2 144 240,67	6 152 415,48	2 148 860,76	403 769,38	378 554,60	11 227 840,89
Lisäykset tilikauden aikana	23 033,56			23 033,56	27 488,91	291 336,12	347 154,76	38 043,29	710 291,73	1 414 314,81
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00						0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00	-3 860,64				-652 245,64	-656 106,28
Siirrot erien välillä				0,00						0,00
Tilikauden poisto	-6999,05			-6 999,05		-337 376,49	-253 801,50	-84 622,05		-675 800,04
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2018	30 516,32			30 516,32	2 167 868,94	6 106 375,11	2 242 214,02	357 190,62		10 873 648,69
Arvonkorotukset				0,00						0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	30 516,32			30 516,32	2 167 868,94	6 106 375,11	2 242 214,02	357 190,62	436 600,69	11 310 249,38
Olennot lisäpoistot				0,00						0,00
Erittely olennot lisäpoistoista				0,00						0,00

LIITETIETO 20., 21., 22.

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ 2018

				Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUUDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsesnin omistus- osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
K Oy Nilakanranta	Keitele	100,00 %	100,00 %	261	4602	0
Keiteleen Torikiinteistö Oy	Keitele	100,00 %	100,00 %	119	41	0
Tossavaisenkulma Oy	Keitele	63,37 %	63,37 %	359	2	0
As Oy Keiteleen Pappilanpelto	Keitele	53,70 %	53,70 %	149	87	3
As Oy Keiteleen Satamanranta	Keitele	63,10 %	63,10 %	328	311	0
As Oy Keiteleen Satamanpuisto	Keitele	55,39 %	55,39 %	267	231	0
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin	Kuopio	1,01 %	1,01 %	954	4058	204
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksä-mäki	0,58 %	0,56 %	52	238	-3
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Mäntyharju	0,50 %	0,50 %	9	0	0
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	0,40 %	0,40 %	208	110	16
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	Iisalmi	1,72 %	1,72 %	376	67	12
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	1,01 %	1,01 %	9	76	0
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Pohjois-Keiteleen Portti	Keitele	25,00 %	25,00 %			

LIITETIETO 23.

SAAMISTEN ERITTELY

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		15 868,31		32 631,44
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		15 868,31		32 631,44
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		23 676,75		31 517,60
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		352 039,57		479 537,20
Yhteensä		375 716,32		511 054,78
Saamiset osakkuus-sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset muilta				
Muut saamiset	180 044,22			
Saamiset yhteensä	180 044,22	391 584,63		543 686,22

Pitkäaikaisiin muihin saamisiin on kirjattu 180 044,22 euroa. Vastaava summa on maksettu Pohjois-Savon OP:lle Savon Kuituverkon lainasaatavia. Saneerausohjelman 12.11.2018 mukaisesti Savon Kuituverkko Oy lyhentää lainaa Keiteleen kunnalle maksuohjelman mukaan 157 796,28 euroa.

Erotuksen 22 247,94 eur mukaista alaskirjausta ei tehty, sillä erotus on pieni ja yhtiön takaisinmaksuohjelmaan sisältyy vastaavan suuruinen lisäosan takaisinmaksu.

LIITETIETO 24.

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	137 778,21	274 995,94	713 221,49	747 506,15
<i>Lyhytaik. siirtosaamiset, suurimmat:</i>				
Pohjois-Savon SHP/Kysteri				335 652,42
Valtiokonttori			176 265,00	176 534,00
Keitele Forest				24 614,31
Storaenso			37 475,17	
Business Finland energiahanke			49 250,00	
Istekki			11 531,23	
Työttömyysvak.maksut pal.			16 545,85	
EVA-hanke				45 012,00

LIITETIETO 25.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Arvonkorotusraho 1.1.	28 728,35	28 728,35		
Lisäykset	772 547,38		791 466,14	
Vähennykset				
Arvonkorotusraho 31.12.	801 275,73	28 728,35	791 466,14	
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	842 446,45	675 068,36		
Siirrot rahastoon	75 754,44	167 378,09		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	918 200,89	842 446,45		
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 1.1.	64 316,30	1 184 976,17	137 321,12	122 416,09
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 31.12.	-783 515,02	64 316,30	-584 591,27	137 321,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-672 919,97	-641 386,15	-510 920,64	-721 912,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	7 845 389,80	7 876 453,12	7 278 302,40	6 997 756,90

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17	7 582 348,17
Arvonkorotusrahasto 1.1.	28 728,35	28 728,35		
Lisäykset	772 547,38		791 466,14	
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	801 275,73	28 728,35	791 466,14	
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	842 446,45	675 068,36		
Siirrot rahastoon	75 754,44	167 378,09		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	918 200,89	842 446,45		
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 1.1	64 316,30	1 184 976,17	137 321,12	122 416,09
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien ali/ylijäämä 31	-783 515,02	64 316,30	-584 591,27	137 321,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-672 919,97	-641 386,15	-510 920,64	-721 912,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	7 845 389,80	7 876 453,12	7 278 302,40	6 997 756,90

LIITETIETO 26.

ERITTELY POISTOEROSTA

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 27.

PITKÄAIKAISET VELAT

	2018	2017
Lainat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Kuntarahoitus Oy	3 332 928,00	667 558,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Kuntien Eläkevakuutus		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat/liittymismaksut	444 437,05	442 237,05
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 777 365,05	1 109 795,05

LIITETIETO 28.

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT		
	2018	2017
JVK- lainat	0,00	0,00
- korko		
- vuotoinen lyh./kerta lyh.		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistustlainat	4 809 630,00	6 057 960,50
- korko 0,0%		
- erääntyvät 1.1. - 31.12.2019		
Yhteensä	4 809 630,00	6 057 960,50

LIITETIETO 29.

PAKOLLISET VARAUKSET

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 30.

VIERAS PÄÄOMA

	2018		2017	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-13 737,20		-9 165,11
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		-13 737,20		- 9 165,11
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-133 745,64		263 622,81
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		-133 745,64		263 622,81
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteys- yhteisöille</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		499 452,50		574 125,59
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		499 452,50		574 125,59
Vieras pääoma yhteensä		351 969,66		705 937,00

LIITETIETO 31.

PANKKITILIMIITIT

OP FI51 5128 0620 0163 58 limiitti 16 818,79 eur
 Danske FI98 8000 1900 8008 15 limiitti 16 818,79 eur

- Liimiittiä ei ole käytetty vuonna 2018

LIITETIETO 32.

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Vesilaitoksen liittymismaksut			2200	91 626,03
Viemärlaitoksen liittymismaksut				350 611,02
Muut velat yhteensä	444 437,05	442 237,05	444 437,05	442 237,05

LIITETIETO 33.

SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset			417 952,80	454 732,19
Korkojaksotukset				
Muut menojäämät				92 282,04
Muut siirtovelat				-104 518,73
Pohjois-Savon Op/Savon Kuitu			0,00	-161 700,24
Kiinteistö Oy Nilakanranta			0,00	-46 598,62
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 314 384,63	804 206,11	110 345,59	-330 198,21
Siirtovelat yhteensä	1 314 384,63	804 206,11	528 298,39	124 533,98

LIITETIETO 34.

VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

- Ei ilmoitettavaa

LIITETIETO 35., 36., 37., 38.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 2018

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 401 761,20	3 379 037,00	63 520,51	87 722,76
Myöhemmin maksettavat	7 043 206,16	3 668 883,72	201 168,86	16 704,41
Muut vastuut			813,51	582,86
Yhteensä	10 444 967,36	7 048 503,58	265 502,88	105 010,03

LIITETIETO 39.

VASTUUSITOUMUKSET

Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta:				
Alkuperäinen pääoma	8 200 976,95	7 680 976,92	8 270 561,20	7 750 561,17
Jäljellä oleva pääoma	4 851 952,76	4 797 272,06	5 032 995,11	4 812 470,01
Takaukset muiden puolesta:				
Alkuperäinen pääoma	2 852 082,50	2 788 925,00	2 088 270,00	2 066 270,00
Jäljellä oleva pääoma	1 673 282,70	1 851 980,89	1 125 104,83	1 241 215,97
Kunta ei ole myöntänyt täytetakauksia.				

LIITETIETO 40.

VASTUUT KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	13 181 911,00	13 133 283,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	8 468,77	8 679,98

LIITETIETO 41.

ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

ALV 120 §:n mukainen palautusvastuu, mikäli rakennus myydään tai siirretään toiseen tarkoitukseen	
Tilikaudelta 2018	110 097,12
Tilikaudelta 2017	99 155,26
Tilikaudelta 2016	29 846,00
Tilikaudelta 2015	130 588,08
Tilikaudelta 2014	536 804,95
Tilikaudelta 2013	21 939,98
Tilikaudelta 2012	22 607,91
Tilikaudelta 2011	12 228,39
Tilikaudelta 2010	5 145,11
Tilikaudelta 2009	35 397,64

LIITETIETO 42.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Toimintayksikkö	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	12	14	4	3	1	2			17	19
Sosiaalitoimi	38	40	11	14	3	7	0	1	52	62
Sivistystoimi	45	47	6	8	5	3			56	58
Ympäristö ja tekniset palvelut	14	14	1	1	4	4			19	19
YHTEENSÄ	109	115	22	26	13	16	0	1	144	158

LIITETIETO 43.

HENKILÖSTÖKULUT

	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 136 456,19	6 391 692,26
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		

LIITETIETO 44.

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKOISTA PERITYT JA PUOLUEELLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETUT LUOTTAMUSHENKIÖMAKSUT

	2018	2017
Keiteleen Kokoomus	112,00	147,00
Keiteleen Keskusta	2288,00	2 441,50
Keiteleen Sos.dem työväenyhdistys	226,00	346,25
Vasemmistoliiton Keiteleen yhdistys	314,00	309,75
Keiteleen Perussuomalaiset ry	468,00	469,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3408,00	3 713,50

LIITETIETO 45.

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2017
<i>BDO Audiator Ab</i>		
Tilintarkastuspalkkiot	5 386,40	5 582,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	5 386,40	5 582,00

LIITETIETO 46.

INTRESSITAHOTAPAHTUMAT

Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa:

1. määräysvaltasuhteessa; tai
2. osakkuussuhteessa

Intressitahoihin luetaan lisäksi:

1. kunnanjohtaja
2. kunnanhallituksen jäsen ja varajäsen
3. kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat

Omistamalleen Kiinteistö Oy Nilakanrannalle kunta on myynyt tilikaudella

- Kiinteistö- ja isännöintipalveluja 105329,91 eurolla
- Kiinteistökartoitus ja urakka-asiakirjat 115735,24 eurolla

Keiteleen kunnanhallitus päätti 5.2.2018 kokouksessaan sitoutua maksamaan Kiinteistö Oy Nilakanrannan tyhjänä olevien asuntojen vuokria 30 000 euroa ajalla 1.1. – 30.6.2018.

Keiteleen kunnanhallitus päätti 12.6.2018 vahvistaa Kiinteistö Oy Nilakanrannan omaa pääomaa sijoittamalla 150 000 euroa yhtiön vapaan pääoman rahastoon (SVOP).

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty konserniohjeen mukaisesti. Kuntayhtymien taseet on yhdistetty lukuarvoltaan omistussuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämää vastaan. K Oy Nilakanranta ja Torikiinteistö Oy noudattavat omaa poistosuunnitelmaa, joten näiden yhtiöiden poistoja ei ole oikaistu.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY KONSERNI		
	2018	2017
Koulutuskuntayhtymien yksikkörahoitus		
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	261 541,29	207 158,54
Savon koulutuskuntayhtymä	226 531,45	251 883,71
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	8 513 536,00	8 054 854,00
(Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus)		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-455 119,00	-348 771,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	8 546 489,74	8 165 125,25

Konsernin oma pääoma		
	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	7 582 348,17	7 582 348,17
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	7 582 348,17	7 582 348,17
Arvonkorotusrahasto 1.1.	28 728,35	28 728,35
Lisäykset	772 547,38	
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	801 275,73	28 728,35
Muut omat rahastot		
Rahaston pääoma 1.1.	842 446,45	675 068,36
Siirrot rahastoon	75 754,44	167 378,09
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	918 200,89	842 446,45
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	64 316,30	1 184 976,17
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-783 515,02	64 316,30
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-672 919,97	-641 386,15
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	7 845 389,80	7 876 453,12

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien kanssa		
Vuokra- ja leasing vastuut	2018	2017
Savon koulutuskuntayhtymä	4 067 700,80	5 002 179,46
kunnan osuus 0,40%	16 270,80	20 008,72
P-S shp	54 275 037,00	57 278 370,00
kunnan osuus 1,01%	548 177,87	578 511,54
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	4 650 996,00	542 147,00
kunnan osuus 1,72%	79 997,13	9 324,93
Vaalijalan kuntayhtymä	710 857,00	687 537,00
kunnan osuus 0,56%	3 980,80	3 850,21
Pohjois-Savon Liitto	543 078,56	765 328,72
kunnan osuus 1,01%	5 485,09	7 729,82
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
P-S shp	53 947 544,00	57 006 428,00
kunnan osuus 1,01%	544 870,19	575 765,00

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

VESI- JA VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA 2018

	1-12/2018	1-12/2018
LIKEVAIHTO	472 871,57	492 884,40
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	0,00	0,00
MATERIAALIT JA PALVELUT	-122 412,20	-164 820,48
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-57 087,35	-78 623,07
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-55 822,87	-80 726,52
VARASTOJEN LIS(+) TAI VÄH(-)	-1 264,48	2 103,45
PALVELUJEN OSTOT	-65 324,85	-86 197,41
HENKILÖSTÖKULUT	-132 924,85	-141 759,91
PALKAT JA PALKKIOT	-103 572,97	-109 771,67
HENKILÖSIVUKULUT	-29 351,88	-31 988,24
ELÄKEKULUT	-25 717,60	-26 491,43
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 634,28	-5 496,81
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-100 289,34	-134 602,39
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-100 289,34	-134 602,39
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-15 795,49	-16 138,75
 LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	 101 449,69	 35 562,87
 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	 101 449,69	 35 562,87

VESI- JA VIEMÄRILAITOS RAHOITUSLASKELMA 2018

	2018	2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	74 972,64	14 315,31
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	100 289,34	134 602,39
	175 261,98	148 917,70
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-56 400,30	-163 722,96
	-56 400,30	-163 722,96
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	118 861,68	-14 805,26
 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	1 264,48	-2 103,45
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	98 886,35	-83 793,97
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	-41,50	92,50
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	-4 504,67	-22 259,17
 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	95 604,66	-108 064,09
 RAHAVAROJEN MUUTOS	214 466,34	-122 869,35
 RAHAVARAT	 31. 12. 0,00	 0,00
	01. 01. 0,00	0,00 0,00 0,00

VESI- JA VIEMÄRILAITOS TASE 2018

	12/2018	12/2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 149 035,14	1 192 924,18
RAKENNUKSET	57 208,49	62 586,25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	1 091 826,65	1 095 308,07
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	0,00	35 029,86
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 149 035,14	1 192 924,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	76 816,74	78 081,22
AINEET JA TARVIKKEET	76 816,74	78 081,22
SAAMISET	120 947,13	219 833,48
LYHYTAIKAISET SAAMISET	120 947,13	219 833,48
MYYNTISAAMISET	112 483,68	212 463,17
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	8 463,45	7 370,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	197 763,87	297 914,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 346 799,01	1 490 838,88
	12/2018	12/2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	800 383,25	800 383,25
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 027,07	-51 589,94
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	101 449,69	35 562,87
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	885 805,87	784 356,18
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	444 437,05	442 237,05
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	444 437,05	442 237,05
LYHYTAIKAINEN	16 556,09	264 245,65
LAINAT KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	2 855,20	243 798,59
OSTOVELAT	13 496,89	20 201,56
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KUNT	204,00	245,50
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	460 993,14	706 482,70
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 346 799,01	1 490 838,88

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Pääkirja, Päiväkirja, Tasekirja

Tase-erittely

Tasetilien tilierittely

Ta-tilien tilierittely

Talousarvio

Toteutumisvertailut, Erilaiset raportit (UDP)

Käyttöomaisuuskirjanpito

Osto- ja myyntireskontran atk-tulosteet

Saldoselvitykset, Tositteet

Palkkatositteet, Palkkakortit

Käytetyt tositelajit:

ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Lisätalousarvio
KOMMUI	Käyttöomaisuusmuistiot
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet
MUISIS	Muistio sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
OMAKSU	Ostoreskontran maksut
OSTOT	Ostolaskut (Rondo)
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotekirjaukset
SISROP	Sisäiset laskut Rondo
SOSTYÖ	Sosiaalityön maksut ProConsona
YMR10	Myyntiresk. laskulaji 10
YMR12	Myyntiresk. laskulaji 12
YMR13	Myyntiresk. laskulaji 13
YMR15	Myyntiresk. laskulaji 15
YMR16	Myyntiresk. laskulaji 16
YMR19	Myyntiresk. laskulaji 19
YMR20	Myyntiresk. laskulaji 20
YMR21	Myyntiresk. laskulaji 21
YMR54	Myyntiresk. laskulaji 54
YMR75	Myyntiresk. laskulaji 75
YMR85	Myyntiresk. laskulaji 85
YMRHYV	Myyntiresk. hyvityslaskujen kuittaukset
YMRMAN	Myyntiresk. manuaalisuoritukset
YMRVII	Myyntiresk. viitesuoritukset
ZBF	Budjetointitositteet

Pääkirjat, päiväkirjat, rahoituslaskelma, tuloslaskelma ja tase on siirretty sähköiseen Rondo-arkistoon kuukausittain v. 2010 alusta alkaen.

Basware-maksuliikenne ohjelmasta on myös siirretty Rondo-arkistoon sähköiseen Rondo-arkistoon kuukausittain v. 2010 alusta alkaen.

Tasekirja säilytetään pysyvästi ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Keiteleellä 1. päivänä huhtikuuta 2019

Keiteleen kunnanhallitus

<u></u>	<u></u>	<u></u>
<u></u>	<u></u>	<u></u>
<u></u>	<u></u>	

Tilintarkastajan merkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Keiteleellä 9 / 5 2019

BDO Audiator Oy

Juha Koponen
JHT, HT